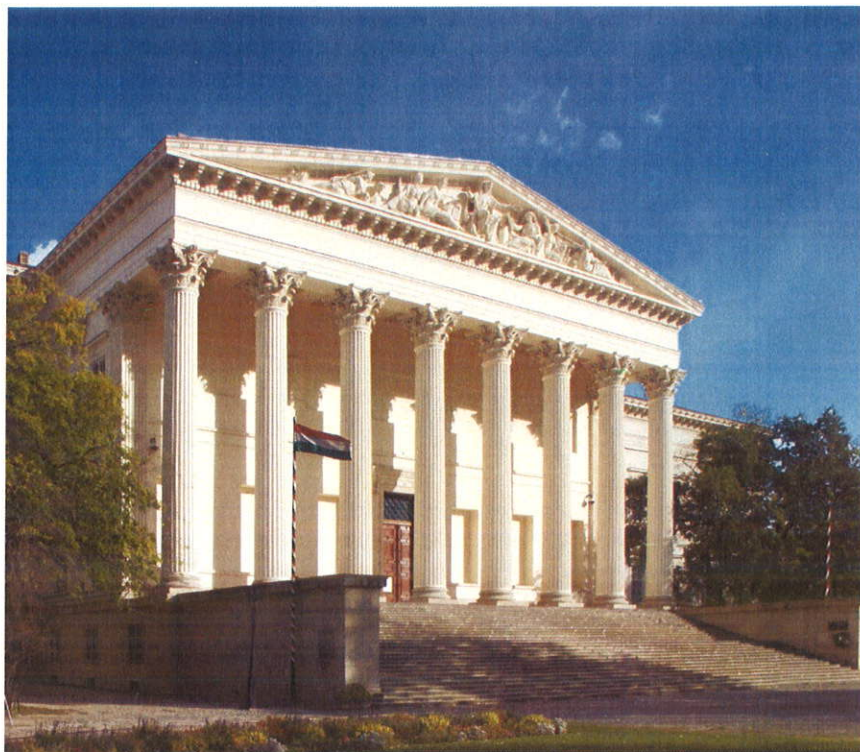

A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM
2018. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSI BESZÁMOLÓJÁNAK
SZÖVEGES INDOKLÁSA

A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM
2018. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSI BESZÁMOLÓJÁNAK
SZÖVEGES INDOKLÁSA

Budapest, 2019. május 6.

Varga Benedek
főigazgató

Zsurki Attila
gazdasági igazgató

A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM
2018. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSI BESZÁMOLÓJÁNAK
SZÖVEGES INDOKLÁSA

I. ÁLTALÁNOS INDOKLÁS (FELADATKÖR, TEVÉKENYSÉG BEMUTATÁSA)

Kiállítások

427.595 eFt

Látogatóinknak igyekszünk minél teljesebb képet nyújtani a magyar múlt és történelem hagyományairól és emlékeiről.

A Magyar Nemzeti Múzeum budapesti épületében 11 **állandó kiállítás** várta az érdeklődőket minden nyitvatartási napon. Az épületben óriási területet elfoglaló tárlatok időben és térben is nagy utat járnak be, az őskőkortól napjainkig ismerhetjük meg Magyarország, illetve a Kárpát-medence népeinek történetét. Az MNM 2017 novemberében megnyitott, **új állandó kiállítóhelye** *A pokol bugyrai... Málenkij robot – Kényszermunka a Szovjetunióban*, a második világháború után tömegesen elhurcolt nők és férfiak számára állít emléket. A kiállításnak otthont adó, a Ferencvárosi pályaudvar mellett álló „atombiztos” épület egykor a Magyar Államvasutak légoltalmi óvóhelye és vezetési pontja volt. A kiállítás fényképeken, plakátokon, visszaemlékezéseken és túlélőktől származó tárgyakon keresztül mutatja be Magyarország második világháborús végnapjait, a kényszermunkára elhurcoltak keserves mindennapjait, és a hazatérés pillanatait. A különleges kiállítóhelyen mobiltelefonos applikáció, multimédiás alkalmazások, múzeumpedagógiai foglalkozások segítik a különböző korú látogatókat abban, hogy átérezzék a málenkij robotra elhurcolt százezrek kilátástalan helyzetét. A kiállítóhely 2018-ban első teljes évét zárta. A Magyar Nemzeti Múzeum Málenkij Robot Emlékhelye bekerült az **Év Európai Múzeuma Díj** esélyesei közé. Az MNM, de voltaképpen az egész magyar muzeológia szempontjából egyaránt fontos, hogy az Európai Múzeumi Fórum felfigyelt a budapesti emlékhelyre, és annak kiállítására.

Állandó kiállítások külső helyszínen

Külső helyszínen lévő állandó kiállításaink:

- Rodostó (Törökország), II. Rákóczi Ferenc Emlékház
- Izmit-Kocaeli (Törökország), Thököly Imre Emlékház
- Kütahya (Törökország), Kossuth Múzeum
- Osmaniye (Törökország), Bartók Béla Múzeum
- Auschwitz-Birkenau (Lengyelország), 18-as barakk: Az elárvult állampolgár
- Jaroslav (Lengyelország) II. Rákóczi Ferenc Emlékkiállítás
- Sumen (Bulgária), Kossuth Emlékház

Időszaki kiállításaink külső helyszínen

A külső helyszínen, vidéken bemutatott időszaki tárlataink célja mindenekelőtt az, hogy az MNM folyamatosan jelen legyen a vidéki lakosság látóterében. Ezt a küldetés töltötte be maximálisan például a *Többes számban* című, az első világháború időszakának mindennapjait bemutató gömbsátor, vagy a Seuso-kincs vándorkiállítása, ami mindenkihez közel vitte a legendás leletegyüttest.

MNM Rákóczi Múzeuma

Néprajzi Kiállítóhely, Sározsadány

2014-ben EU-s pályázati forrásból megvalósult Sározsadányi Néprajzi Kiállítóhelyen a Bodroglak, Tokaj-Hegyalja, Hegyköz, Zempléni-hegység tárgyi örökségét (huta üvegek, pataki-, regéci-, hollóházi kerámiák, bodroglaki szőttek, halászati eszközök, újhelyi bútorok, stb.) 326,11 m²-en mutatjuk be.

A kiállítóhely több helyiségében 2016. novemberében könnyező házigomba fertőzés jelent meg. Az érintett kiállítóterekben műtárgymentesítés azonnal megtörtént. A fertőzött fa elemek (installációk is) elégetésre kerültek. 2017-ben fa padlózat alatt Föld házban is könnyező házigomba fertőzést észleltünk. A fertőzött helyiségek (Föld Háza, Tűz Háza, Vizek – Emlékek Háza épületében) mentesítése, építészeti felújítása 2017-ben megtörtént. Műtárgyvédelmi okokból a frissen mentesített, illetve vakolt stb. helyiségekben nem állítottuk vissza a kiállítást.

Pályázati kötelezettségünkből adódóan, illetve a teljes kiállítás újra látogathatóvá tétele érdekében igyekeztünk a helyiségek installációját újraépíteni, a kiállításba visszakerülő tárgyakat tisztítani, néhány esetben konzerválni, kiállítás visszaépíteni. Az Emlékek Háza, Tűz Háza, Föld Háza tavasztól várta a látogatókat. A Vizek Háza újjáépítése (eseti megoldások, legköltségigényesebb, tulajdonképpen egy hatalmas terepasztal) 2019-re maradt.

Olaszbástya-Kazamata: A Vörös-torony védelmi folyosójaként szolgált egykor ez a kazamata. Sajátos klímája, az eseti beázások a felszíni növények mentén nagyon korlátozottá teszi az ott elhelyezhető installációk körét. Csupán az acél és időlegesen a keményfa alapanyagú eszközök bírják huzamosabb ideig a nedves környezetet. 2017-ben két fa ülőpadnál könnyező gomba fertőzést észleltünk. A terület gombamentesítése 2017-ben megtörtént.

2018-ban megelőzés céljából a puhafából készült előregedett installációk elbontásra kerültek, megelőzendő egy újabb gombafertőzést. A terület ősztől tavaszig nem látogatható. A munkát sikerült a tavaszi időszakban elvégezni, a szokott időben, húsvétkor nyitott a kiállítás.

Időszaki kiállítások saját épületben

MNM Központ

Az MNM 2018-ban állandó kiállításai mellett saját épületében 7 időszaki tárlattal és 2 befogadott kiállítással várta a látogatókat.

MNM Rákóczi Múzeuma

„Art műhelyek historikus műhelyekben – válogatás a vajai téli alkotótáborok és őszi művésztelepek munkáiból”

A MNM Vay Ádám Muzeális Gyűjteménye 2012 decemberétől része az országos múzeumnak. A kuruc hagyományok ápolása mellett művész telepeiről és kiváló képzőművészeti gyűjteményéről nevezetes. Időszaki kiállításunk keretében egy válogatott festménygyűjtemény mutatkozott be Sárospatakon. A kiállítás egészében kölcsönzött anyag.

„Kossuthról Szathmáryig” 24

A reformkor és 1848-1849 a pataki diákok neves nemzedéke által sok szállal kapcsolódik Sárospatakhoz. Kossuth örökségének feldolgozása egyik kutatási területe múzeumunknak. Intézményünk 1997-től őrzi Szathmáry Lajos Kossuth gyűjteményének legjelentősebb 100 darabját. Képek, levelek, tárgyak, könyvek alkotják a gyűjteményt, köztük különlegességek. Sópapírra készült Kossuth-kép, a Mississippi hajó naplója, Amerikában kiadott könyvek, Kossuth amerikai útjának emlékei. A kiállításon múzeumunk jelentős tárgyi anyaga mellett a Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményeibe került Szathmáry dokumentumokból is válogattunk. A kiállításhoz kapcsolódva leporelló jelent meg, s a megnyitó napján tudományos konferenciára is sor került a korszak négy meghatározó kutatója részvételével.

„Szkircsák Ilona, az utolsó pataki tarkázó asszony”

2017-ben hunyt el a sárospataki utolsó nagy fazekas família, a család mesterségét még művelő utolsó tagja, Szkircsák Ilona. Halálával felszámolódott a műhely, a lakásában őrzött tárggyegyüttes. Múzeumunk jelentős gyűjteménnyel rendelkezik a sárospataki fazekasság történetéből, köztük Szkircsák Bertalanné és Szkircsák Ilona munkáiból is. Közös szándékként fogalmazódott meg a Múzeum egyik fia, Saláta László részéről a megvalósított emlékkiállítás. Ez lehetőséget nyújtott arra, hogy a Szkircsák Ilona lakásában őrzött tárggyegyüttest feltérképezhesse a múzeum, ennek válogatott anyaga bekerült a kiállításba. Különleges tárggyegyüttes is látómezőnkbe került, a kerámiák díszítésének mintalapjai. Ez különlegessé tette kiállításunkat, hiszen együtt állíthattuk ki a mintalapot és az ennek alapján festett terméket. A kiállítás sikere hozzájárult ahhoz, hogy sikeres tárgyalásokat folytattunk a családdal arról, hogy a Szkircsák Ilona hagyatéka 2019-ben megvásárlásra kerül a Múzeum által. Ezzel az MNM Rákóczi Múzeuma gyűjteményében egyesül a Sárospatakon található Szkircsák-tárggyegyüttes. A kiállításhoz kapcsolódva megjelent egy leporelló. A kiállítás megnyitásához „A kézművesség jeles mesterei és kutatói” című konferencia kapcsolódott, jeles kutatók részvételével.

„Ötven év ötven műtárgy”

Sárospatak városa 1968. augusztus 20-án kapott városi rangot. A település a középkortól a XIX. századig mezőváros volt, majd a közigazgatási átszervezés idején nagyközség lett. A Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma is köszöntötte ezt a jeles évfordulót, egy különleges időszaki kiállítással. A kiállítás évről évre haladva mutatott be egy-egy műtárgyat, 50 különleges darabot az elmúlt fél évszázadból. A kiállítás teljes egészében saját műtárgyállományt mutatott be. A kiállításhoz kapcsolódva leporelló jelent meg.

„Afrika tárgyai Sárospatakon – Füssi-Nagy Géza Emlékkiállítás”

Harminc esztendeje volt az az afrikai expedíció, melynek tagjai a XIX. századi Teleki expedíció útvonalát követte. A tucatnyi kutató egyike volt Füssi-Nagy Géza, aki tudományát tekintve a nyelvészetet és a néprajzot képviselte. Harminc éve a Magyar Nemzeti Múzeum rendezett kiállítást a felfedezőútról. A sárospataki tárlat Füssi-Nagy Géza halálának 10. évfordulóján afrikai gyűjtésének tárgyi anyagát mutatta be.

Időszaki kiállítások saját épületben

Sorszám	Időszaki kiállítás megnevezése	Látogatói létszám (fő)
Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest		
1.	1848-as nemzetőr dagerrotípiák	18.743

2.	A Seuso-kincs	38.189
3.	Tolongó idők, plakátkiállítás	12.906
4.	Barokk – Római – Pop-Art, Megmentett műkincsek	15.774
5.	Tárgy.történet.etc Betűk, műtárgyösvény	89.291
6.	A zászló útja – A Széna téri lyukas zászló megközelítő adat	26.000
7.	Geraldine, Magyarország fehér rózsája (2018.jan.7-ig) megközelítő adat	2.700
8.	Fénykeresők – Felvilágosult társaságok, irodalom és tudomány Közép-Európában (2018. febr. 25-ig)	22.576
9.	Anna. Változatok székelly asszonsorsra	12.311
10.	Word Press Photo	37.899
MNM Rákóczi Múzeuma		
1.	Kossuthtól Szathmáryig	5.032
2.	Art műhelyek historikus környezetben- Válogatás a MNM Vay Ádám Muzeális Gyűjtemény képzőművészeti anyagából	4.188
3.	Szkiresák Ilona, az utolsó pataki fazekas tartázó asszony	5.016
4.	Ötven év ötven műtárgy	8.737
5.	Afrika tárgyai Sárospatakon- Füssi-Nagy Géza Emlékkiállítás	777
MNM Vay Ádám Muzeális Gyűjteménye		
1.	Válogatás az MNM Vay Ádám Muzeális Gyűjteménye képzőművészeti anyagából	104
2.	XVIII. Téli alkotótábor zárókiállítás	302
3.	IV. Vajai Honvéd Művésztelep zárókiállítása	462
4.	XI. Vaja Art Őszi Művésztelep	287
5.	Weist József (1951-2007) festőművész emlékkiállítása	1.254
6.	Radányi Ildikó festőtanonc tárlata	580
7.	„Kereszt-metszet” Négy évtized képekben. kiállítás	328
8.	„85 é 85 kép” Vincze László esztergomi festőművész bemutatkozása (2018. 11.29-ig)	103
MNM Báthori István Múzeuma		
1.	Nagyluckai László amatőr festő bemutatkozása	203
2.	Magyar XX. sz. modern festészetét bemutató kiállítás	415
3.	Krivánik József festőművész „Kereszt – Metszet” kiállítása	484
MNM Mátyás Király Múzeuma		
1.	Chronica Hungarorum (fotókiállítás)	6.465
2.	Visegrádtól- Visegrádig	28.963
3.	Várak-lovagok- királyok	87.807
MNM Esztergomi Vármúzeuma		
1.	Történelmi zászlók, kiállítás	2.880
2.	Komorjai László, kiállítás és képvásár	644
3.	Petőfi versillusztációk Nágel Kornél	6.274

4.	Esztergom a nagy háborúban	8.230
5.	Áthallások Hager Ritta – Orvos András- Jankovics János László- Német Géza kiállítása	760
6.	Etűdők Baksai József festőművész	704
7.	Cstneki József festőművész: Szarkalábak	869
8.	Homolya Gábor képzőművész: Asszamlázok	1.021
9.	Eifert János és Olasz Ágnes fotóművészek: Bali az Istenek szigete	1.247
10.	Periféria 2.- Csoportos képzőművészeti kiállítás	1.771
11.	Kántor János grafikusművész emlékkiállítása	5.548
12.	Esztergomi Fotográfiai Biennálé: Elbeszélés-Narratíva	2.388
13.	Sándor József Attila festőművész: Hegy-Oltár- Asztal	2.565
14.	Szent István pályázat kiállítása	750
15.	7. művészet Esztergomért- Adventi Kiállítás	112
MNM Villa Romana Baláca		
1.	Hétköznap / Luxus vidéken	5.802
MNM Palóc Múzeuma		
1.	A bölcsőtől a sírig- Paraszti ünnepek és hétköznapok Nógrád megyében	7.506
2.	tudós köznemesi könyvtár – „Nemzeti történelmünk tüköre” – Nagy Iván múzeumalapító emlék kiállítása	7.506
3.	A palóc etnokultúra kincsestára – tanulmányi raktár, látványtár	7.506
4.	Palóc porta a 18. században- szezonális berendezése	1.417
5.	Volt egyszer egy határőrség – A balassagyarmati Határőr Igazgatóság története 1945-2007.	3.531
6.	Delelő Sasvári János bútorfaragó és bútorfestő népi iparművész kiállítása (2018.január 12-ig)	48
7.	Szent Vagabundus -90 éve született Jánossy Ferenc festőművész kiállítása (2018. febr. 26-ig)	163
8.	Karcol(j)atok – Válogatás Jánossy Ferenc grafikai munkásságából (2018. szept. 13-tól)	947

Az anyaintézmény és tagintézményei **saját épület**, valamint külföldi kiállítóhelyek látogatószámai:

- **Állandó belföldi kiállítások saját épületben (50 db):** **513.292** fő látogatóval
- **Állandó külföldi kiállítás:**
 - Auschwitz-Birkenau:** **93.250** fő látogató,
 - további 7 külföldi helyszínen:** **25.000** fő látogató,
- **Időszaki kiállítások saját épületben:**
 - új és áthúzódó valamint befogadott (47 db): **479.829** fő látogató.

Országos és nemzetközi kiállítási programok, vándorkiállítások keretében megvalósuló kiállítások (külső helyszínen):

- **Időszaki kiállítások külső helyszínen:**

belföldön:	15 db 360.372 fő látogatóval
külföldön:	5 db 1.399.101 fő látogatóval

Nem szerepel a felsorolásban azon kiállítások látogatószáma, amely kiállításoknak nem volt külön belépőjegye.

Az anyaintézmény és tagintézményei esetében a 2018. év egyik legfontosabb célja volt, hogy szolgáltatásaink minőségét növeljük, korszerűsítsük, majd célzott kommunikációs tevékenységünkkel a látogatói csoportokat szélesebb körben elérjük. Fontos, hogy a látogatók ne csak eljőjenek, hanem jól is érezzék magukat, és minden szükséges információt megkapjanak ehhez.

Központi MNM

Állandó figyelmet fordítottunk az információs táblák elhelyezésére, a szóróanyagokra, a frontszemélyzet munkájára, az épület tisztaságára, a múzeumi bolt és a büfé kínálatára.

Marketing munkánkban hangsúlyt fektettünk a különböző célcsoportokat megszólító csomagok kialakítására. 2018-ban folytattuk az MNM-bérlet népszerűsítését, amelynek vizuális megjelenítését az új arculathoz illeszkedően megújítottuk. Ezt ajánlottuk ajándékként születésnapra, névnapi, karácsonyi, annak érdekében, hogy elkötelezett, visszatérő látogatóink száma növekedjen. Folytattuk az együttműködést a családokat támogató Kölyökbirodalom családi klubkártya elfogadásával és a Feldobox nevű céggel, amelynek köszönhetően szolgáltatásaink ajándékba adhatók. Ezzel leginkább az olyan családokat és a párokat kívántuk megszólítani, akik még nem jártak nálunk.

Felfrissítettük a nagyszerű múzeumi születésnap és hátizsákos családi felfedező programunk kommunikációját, aminek köszönhetően lényegesen megugrott irántuk az érdeklődés. Szinte minden hétfőn tartottunk múzeumi születésnapot, és az időzített kommunikációval megcélzottuk az iskolai szünidőket a hátizsákos programunkkal.

Igyekeztünk a múzeum közelében lévő civil szervezetekkel is jó viszonyt ápolni. Az MNM+ koncepció és a Múzeumkert rekonstrukciója kapcsán több szervezettel felvettük a kapcsolatot, lakossági fórumok szervezése és más közös programok révén tettük nyitottá a tervezés és a megvalósítás folyamatát. Még szorosabbá fűztük a több éve prosperáló kapcsolatunkat a CAPE (Civilek a Palotanegyedért) szervezettel.

A turisztika szereplőinek megszólítása érdekében partnerünk a Budapesti Fesztivál- és Turisztikai Központ Kft. és Budapest Kártya-elfogadóhely is vagyunk. Csak ezzel éves szinten kb. 16.000 turista látogat el hozzánk. Szintén sikeres a Citytour HopOnHopOff Kft.-vel kötött kuponakciónk is. Ebben az évben újra indítottuk a minicards kártyák kihelyezését is, több mint 200 szállodában és szálláshelyen. Ennek felhasználását mérhetővé tettük, 10 % kedvezményt adva a belépőjegy árából. Az eredmény még nem igazán kielégítő, de dolgozunk a szolgáltatást végző céggel azon, hogy a turisták körében ez a lehetőség is népszerű legyen.

Elindult a fiilálékkal közös turisztikai és múzeumpedagógiai csomagok kidolgozása. Szerződést kötöttünk a szállás.hu céggel; a fiilálékkal közösen 15 %-os jegyárkedvezményt biztosítunk rajtuk keresztül. Felvettük a kapcsolatot több szállodalánccal és a Magyar autókлубbal is tárgyalunk az együttműködés lehetőségeiről.

Vizsgáljuk a busszal érkező csoportok környékbeli parkolási lehetőségének kérdését. A Fővárosi Önkormányzattal, a Főpolgármesteri Hivatal Főépítési Irodájával és a BKK képviselőivel tárgyaltunk a helyzet megoldásáról, több javaslat is felmerült.

A látogatók elégedettségét folyamatosan szondázzuk: vizsgáljuk a látogatókönyvi bejegyzéseket, panaszokat, naprakészek vagyunk az internetes visszajelzések tekintetében. Probléma esetén minden esetben vizsgálatot tartottunk.

MNM Esztergomi Vármúzeuma

Az MNM Esztergomi Vármúzeumának az esztergom-búbánatvölgyi Bellevue Hotellel 2018-ban sikerült bizományosi együttműködést kialakítani, melynek keretében a hotel által kínált programcsomag részeként az MNM Esztergomi Vármúzeumba szóló belépőjegyek (voucher jegyek) kerültek értékesítésre. Az együttműködést mind a Bellevue Hotel, mind az MNM Esztergomi Vármúzeuma fent kívánja tartani a 2019-es évben is abban a reményben, hogy a Vármúzeum látogatóforgalma ezáltal is növekedni fog, és a hotel is tud vendégei számára programot kínálni.

Az esztergom Portobello Wellness & Yacht Hotellel is bizományosi szerződésben állunk, melynek keretében vendégeiknek az MNM Esztergomi Vármúzeumba szóló voucher jegyeket kínálnak fel és értékesítik. Ezt a szerződést mindkét fél fenn kívánja tartani 2019-ben is.

A visegrádi és szlovák párkányi szálláshelyekkel és a párkányi TDM-mel még folyamatban van az ilyen irányú együttműködés kialakítása.

Előkészítés alatt áll egy térségi kedvezményi kedvezménykártyához (Dunamente Card) való csatlakozás is.

- A Mária Út Igazolvánnyal érkező zarándokoknak és a MAHART ZRT. menetrendszerinti járatain érkező látogatóknak szintén együttműködés alapján kedvezményes belépőjegyet biztosítunk.

- MNM Balassa Múzeum együttműködési megállapodása folyamatos az alábbi iskolákkal: Babits Mihály Általános Iskola, József Attila Általános Iskola, Vitéz János Gyakorló Általános Iskola, Arany János Általános Iskola, Honvéd utcai óvoda/ a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Régészeti Tanszékével, a Babits Emlékház együttműködési megállapodása pedig a B&T Laser Kft Utazási Irodával

MNM Mátyás Király Múzeuma

Állandó kiállításaink és egy áthúzódó, 2017-ben megrendezett időszak kiállításunk mellett 2018-ban egy időszak kiállítást valósítottunk meg saját épületekben és egy vándorkiállítást Budapesten, a Magyar Nemzeti Múzeum épületében. Egy tervezett időszak kiállításunkat a Salamon-torony leromlott állapota, és felújításának bizonytalansága miatt 2019-re halasztottuk.

MNM Rákóczi Múzeuma

A Magyar Nemzeti Múzeum vidéki fiiláléjaként 2018-ban is elsődleges célunk volt, hogy magas színvonalú kiállításainkkal, programjainkkal minél szélesebb körben érjük el az ország lakosságát, szólítsuk meg a határon túli magyarokat, legyünk vonzó célpont a Közép-Európából érkezők számára. Erősítsük a magyarság történelmi tudatát, nemzeti összetartozását. Nem feledve azt, hogy II. Rákóczi Ferenc nemzeti történelmünk egyik legkiemelkedőbb, leginkább ismert alakja, épületegyüttesünk történelmi emlékhely, intézményünk magyar örökségdíjas.

2018. évi célunk az elmúlt évek rendkívül imponáló turisztikai eredményeinek megtartása, sikerült. Ehhez biztosítanunk kellett a széles programválasztékot és azok folyamatos

üzemeltetésének lehetőségét. A magas látogatószám alapfeltétele a „nagy állandó kiállításaink” iránt tapasztalt rendkívül nagy látogatói érdeklődés fenntartása és a nagy számú kisebb állandó kiállításunk folyamatos nyitva tartásának lehetősége. Mindkét kiállításcsoportban jelentős növekedést tudtunk elérni. Ehhez minden munkatársunk maximális munkavégzésére, szakmailag magas színvonalú, lelkiismeretes munkájára, megvalósításra volt szükség. A szezonban, április – november között az állandó munkatársak mellett közfoglalkoztatottak alkalmazására és nyugdíjasszövetkezeti tagok (május-augusztus) munkaerő kölcsönzésére volt szükségünk a nyitva tartás zavartalan működéséhez. A közfoglalkoztatottak terén tervezett létszámot nem tudtuk biztosítani a térségben tapasztalható jelentős munkaerőhiány miatt.

Az intézmény 2018. évi kiemelt célja volt „A Magyar Nemzeti Múzeum attrakciófejlesztése a MNM Rákóczi Múzeuma (Sárospatak) I. Rákóczi György ágyúöntő-műhelyének interaktív kiállítóhelyé történő fejlesztésével és Sárospatakon néprajzi élményközpont kialakításával” című pályázat keretében megvalósult két új kiállítási egység üzemeltetése, megismertetése a nagyközönséggel és minél szélesebb érdeklődésre számot tartó programok megvalósítása.

Közművelődés

18.635 eFt

Nagyrendezvények, rendezvénysorozatok, programok saját szervezésben

Hosszú távú közönségkapcsolati és kommunikációs munkánkban kiemelt szerepet játszanak a nagyrendezvények, programsorozatok, amelyeken szórakoztató, edukációs és ismeretterjesztő programjaink bemutatásán kívül az új látogatói csoportok megismerése a cél.

A nagyrendezvények kommunikációs stratégiánkban is előkelő helyet foglalnak el, hiszen a média és a lakosság figyelmét jobban felkeltik.

A rendezvények nagy száma miatt csak a legnagyobbakat, az újakat vagy megújultakat mutatjuk be részletesen.

23. Múzeumok Majálisa 2018.

A rendezvény tökéletesen illeszkedett az ICOM aktuális jelmondatához: *Hyperconnected museums: New approaches, new publics – Múzeumok hiperhálózata – új megközelítés, új közönség*. E gondolat alapján a múzeumok kapcsolati hálójára, társadalmi tőkéjére és közösségi munkájára irányítottuk a figyelmet. Az idei majális másik vezérfonala a **Családok éve** volt, amelyhez családbarát programokkal igyekeztünk kapcsolódni.

A Múzeumkert rekonstrukciós munkálatai miatt ebben az évben kifejezetten nehéz feladatnak bizonyult a múzeumi ünnepet beköltöztetni a klasszicista múzeumpalota belső tereibe. Azonban ez kiváló lehetőséget teremtett a szakma által már régóta hiányolt koncentrált múzeumi találkozóra. A feltételeket így is 70 múzeum vállalta és jelentkezett programokkal.

Múzeumok Éjszakája, Ember – Korhatár nélkül

A Múzeumok Éjszakáján elsősorban az MNM tudományos eredményeinek közérthető bemutatására törekedtünk. Az esemény főszereplői az intézmény szakalkalmazottai voltak. A régészeti helyszínelők csontokon és a költészetten keresztül vizsgálták a különböző korú egyén családban betöltött szerepét. Az élő múzeum szereplői a boszorkány alakját mutatták be több oldalról. Az élő fényképalbum a 19-20. század mindennapi alakjait vonultatta fel. A Ligák harcában Mátyás királlyá választása körüli főúri csatározásokba bonyolódhattunk bele. Az MTA Lendület Családtörténeti Kutatócsoport legfrissebb kutatási eredményeit ismertette az Északi-

kandallóteremben. Az érdeklődők részt vehettek a Római udvarban rendezett koncerteken és megnézhatték a Rotundában zajló fényfestést.

Kulturális Örökség Napja

A szokásos kiállításokhoz kapcsolódó tárlatvezetéseink a következők voltak: Vagyon, műveltség, hatalom – Seuso-kincs, Vaskor a Kárpát-medencében – Kelet és nyugat határán, Szakralitás a vaskori Kárpát-medencében – Kelet és nyugat határán, Mesélő falak – Épülettörténeti séta.

A mesélő falak programunk különlegessége, hogy igazi idő- és térutazás az első magyar múzeum klasszicista épületében: mesélő falak, izgalmas történetek nemcsak az évszázados terekről, hanem a benne megfordult híres történelmi személyekről, a történelemben és a múzeum történetében betöltött szerepükről.

Kutatók Éjszakája

A szervezők a Családok éve jegyében gyerekprogrammal is készültek, illetve a Málénkij Robot Emlékhely is csatlakozott egy tárlatvezetéssel.

Magyar Tudomány Napja

Villák és ezüstök. Régészeti és archeometriai alap kutatások a Seuso-kincs megértéséhez.

Archeometriai kutatások a Seuso-kincs tárgyain és a kapcsolódó késő római ezüstleleteken.

Kortárs színház

A Nemzeti Múzeumra hangolva: Zabhegyező A FAQ Színház december 6-án mutatta be legújabb előadását, melynek nyomán Salinger *Zabhegyezőjének* korokon átívelő gondolatisága áll a középpontban, új köntösben és egészen új közegben színpadra állítva. A monodrámának az MNM pincerendszerének egyik kiállítóterme, a Lapidárium adott otthont és kiindulási pontot. A darab múzeumban játszódik, ez esetben nem New Yorkban, hanem Budapesten, konkrétan a Lapidáriumban. A látogatók kurátori tárlatvezetésen vettek részt, amelybe belépett a főszereplő, aki a hűgát keresi. Ebből a szituációból bontakozik ki a regényen alapuló monodráma, amely többször reflektál a helyszínre. Az előadásnak köszönhetően olyan látogatói csoportot érünk el, amely egyébként eddig nem járt a Nemzeti Múzeumba.

Adventi vásár

2018. egyik innovációja, hogy az MNM adventi vásárt rendezett civil hagyományörzőkkel, egyesületekkel együttműködve. A múzeummal kötött megállapodás értelmében csak olyan árusok érkezhettek, akik portfólióval rendelkeztek. A benyújtott anyagokat az MNM szakmai közössége bírálta el, hogy minden tekintetben megfeleljenek a bemutatott programok és portékák az MNM által megszabott követelményeknek. A kétnapos eseményt szakmai és egyéb programok kísérték, többek között: Az MNM visegrádi Mátyás király Múzeumának könyvbemutatója, koncert, gyereksarok, táncház.

Rendezvények külső helyszínen

Sziget Fesztivál

Az idei Sziget fesztiválra az MNM 1848 170. évfordulója alkalmából a népek tavasza tematikával készült. Az évfordulón túl azért is esett a választás erre a témára, mivel a magyar történelem, kultúra közvetítésén túl az európai vonatkozásokat, forradalmakat és eseményeket is be tudtuk mutatni a túlnyomó többségében külföldi fesztiválvendég számára. Az MNM sátrának egész megjelenése és a kínált aktivitások az 1848-as európai eseményeket tükrözték. A látogatók kipróbálhatták játékinstallációinkat, társasjátékainkat, kvízeinket, amelyek által a forradalmi

időszakról tudhattak meg érdekességeket. Ezen kívül játékos aktivitásokkal, kézműves tevékenységgel készültünk a fesztiválra. Az idei kitelepülésünket is sikeresnek ítéljük.

Kolozsvári Magyar Napok

Idén másodszorra vettünk részt e rendezvényen, amelynek célja, hogy a határon túli, romániai magyarság számára tartalmas programot nyújtsuk. A kisgyermekes családok számára külön interaktív programokat kínáltunk: kipróbálhatták fegyver-, és tárgymásolatainkat, felpróbálhatták történeti ruharekonstrukcióinkat. A gyerekek kincset kereshettek, pénzt verhettek, kézműveskedhettek, a felnőttek történelmiszemélyiség-teszt alapján megtudhatták, kik lettek volna ők 1858 Európájában. Emellett külön idősavot alakítottunk ki az idősebb korosztálynak, akik játékos kvízt oldottak meg. Külön hangsúlyt helyeztünk idén a Sesuso-kincs kiállítás promóciójára. Nagy segítségünkre volt ebben az angol és a román nyelvű szóróanyag. Ennek segítségével a román nyelvű látogatókat is megszólíthattunk. Az alkalom kiváló lehetőséget nyújtott, hogy felvegyük a helyi értelmiséggel, fiatalokkal, egyetemi karokkal, médiával a kapcsolatot, sőt a helyi magyar nyelvű Paprika Rádióban is szerepeltünk.

Szakmai rendezvények saját szervezéssel

Az MNM programjainak egy része kifejezetten a szakmai közösséget szólítja meg, helyet és teret biztosítva a múzeumi területen dolgozók közötti párbeszédnek.

Magyar Kultúra Napja – Görgői 200

Régészet Napja

13. Nemzetközi Vulgáris és Kései Latin konferencia

Mozaiksalád nemzetközi konferencia

Letűnt idők... Konferencia F. Dózsa Katalin emlékére

MuseumDigit konferencia

RÖG konferencia

Rendezvények közös külsős szervezéssel

Emlékhelyek Napja

Budapest Art Week

REACH konferencia

A Jing-Chu kultúra európai körútja

Interreg Danube – Danube Transnational Programme

Design hét: MOME – Látható léptékek

Cipősdoboz gála

World Press Photo és Natur Art:

A kiállítás egy hónapja alatt több mint 40.000 fő látogatta meg a kiállítást és vett részt a kiállításhoz kapcsolódó programokon. A Múzeum kollégái és további neves meghívott fotográfus több szakmai és ismeretterjesztő tárlatvezetést tartottak. További előadások és kerekasztal-beszélgetés is szerveződött, igazodva a kiállítás tematikájához.

Befogadott nagyobb volumenű programok az MNM épületében

A különböző befogadott, külső megrendelők által szervezett rendezvényeket is igyekszünk úgy beilleszteni az MNM programjai közé, hogy összekapcsolhassuk a múzeumra jellemző tudományos-ismeretterjesztő programkínálattal. Ügyfeleink sematikus, az MNM elegáns tereire épülő rendezvényeiket szívesen alakítják át valódi múzeumi programmá. Az alkalmanként megrendezésre kerülő vagy évente visszatérő események a direkt marketing szempontjából is

eredményesek: olyan embereket tudunk meggyőzni a múzeum létjogosultságáról, az itt folyó munka fontosságáról, akik korábban akár évtizedekig kerülték ezt az intézménytípust. Így az egyik legfontosabb célunk a közvetlen kapcsolat kialakítása és az időszerű, megfelelő tájékoztatás, a személyes bemutatkozás. Ezért az aktualitások, újabb elvárások és lehetőségek bemutatását is igyekszünk beépíteni a partnereinkkel való kommunikációba.

Koncertek

Hommage à Széchenyi Ferenc jubileumi koncert

2018. november 18.

A koncertet saját szervezésben, immár második alkalommal hirdettük meg a Nemzeti Múzeum alapítására emlékezve. A választott zeneművek egyrészt az alapítóhoz, másrészt az állandó kiállítás ikonikus zenetörténeti tárgyaihoz kapcsolódtak, amelyeket a közönség meg is tekinthetett. A koncerten a Budapest Sound Collective zenekara játszott.

MÁV-koncertek

Unokák és nagyszülők koncertsorozat a MÁV Szimfonikusok Zenekarával.

Önkéntességi tevékenységek, önkéntesekkel ellátandó tevékenységek

Az év során összesen 69 önkéntes segítette intézményünk munkáját; közülük 21 fő új beálló volt. A múzeumban dolgozó önkéntesek elsősorban a Kommunikációs és Stratégiai Főosztály munkájában vettek részt, de többen a Történeti Tár, a Központi Könyvtár, a Restaurátor Főosztály, a Történeti Fényképtár, az Éremtár, valamint a Központi Adattár és Digitális Képtár munkatársainak munkáját is segítették, gyűjtemény-feldolgozási, adatbeviteli- és digitalizációs, valamint kiállítás-előkészítési segéd-feladatokban vettek részt az adott gyűjteményi szakmunkatárs instrukciói alapján.

Az információs szolgálat működtetését magyar és különféle idegen nyelveken a 2018-as évben is kizárólag önkéntesek segítségével oldottuk meg, akik egyúttal a speciális igényekkel érkező látogatókat is segítették az épületben való tájékozódásban. A Kommunikációs és Stratégiai Főosztályon segítő önkéntesek az információs szolgálat ellátása mellett folyamatosan aktív segítséget nyújtottak a különböző kis- és nagyrendezvények lebonyolításában és előkészítésében, tárlatvezetések, múzeumpedagógiai foglalkozások és élő interpretációs programok megtartásában, adminisztrációs, adatrögzítési és adatbázis-építési feladatokban, valamint különböző fordítási feladatokban.

Önkénteseink munkájukkal hozzájárulnak a látogatók minőségi kiszolgálásához, az önkéntesség rendszere humán erőforrással támogatja az intézmény szakmai és közönségkapcsolati munkáját. A program közösséget épít az intézmény köré, ezáltal erősíti annak társadalmi beágyazottságát.

Múzeumpedagógia

Az MNM tevékenységében 2016 óta fennálló tendencia, hogy a múzeumi programok iránt jelentősen megnőtt az érdeklődés, köszönhetően a tudatosan felépített múzeumpedagógiai, valamint az intézményi kommunikációs és marketingstratégiának.

A közoktatási feladatok legteljesebb megvalósításának érdekében múzeumpedagógiai foglalkozásainkat teljes mértékben a Nemzeti Alaptanterv (NAT) és a kerettantervek elvárásaihoz szabott tartalommal, célokkal és módszerekkel dolgoztuk ki és valósítottuk meg. Az állandó és időszaki kiállításokhoz, valamint a kis- és nagyrendezvényekhez új múzeumpedagógiai foglalkozásokat fejlesztettünk. A jelenlegi programkínálat nagy részét a legújabb tudományos kutatások alapján átalakítottuk, valamint új programcsomagokat dolgoztunk ki óvodásoktól egészen a középiskolás korosztályig. A programok során interaktív

pedagógiai módszereket alkalmazunk, amelyek az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák fejlesztését szolgálják. A történelem élmény- és tapasztalatközpontú megismertetése érdekében az évben több alkalommal fejlesztettük eszközparkunkat: gyermek és felnőtt méretű ruharekonstrukcióinkat vagy tárgy- és fegyvermásolatainkat.

Az MNM kiemelt – aggregátori – feladatához méltóan múzeumpedagógiai anyagaink online elérhetők a múzeum honlapján. Ezzel minden pedagógus vagy diák számára megkönnyítjük a felkészülést, de különösen is igaz ez a hátrányos régiókból vagy a határon túlról érkező látogatócsoportjaink esetében. Az ingyenesen letölthető kiadványok és segédletek könnyebbé és vonzóbbá teszik a múzeumi gyűjtemény és ezáltal a magyar történelem megismerését. A Digitális Témahétre múzeumpedagógusunk egy teljes módszertani projekttervet dolgozott ki a Honfoglalás témakörében az 5-6. osztály számára. A csoportok iskolai tanórák és otthoni feladatok során ismerkedhetnek meg a korszakkal, gyűjthetnek ismereteket, fejleszthetik képességeiket, kreativitásukat és digitális kompetenciájukat.

Kis- és nagyrendezvények programjai

MNM Málenkij Robot Emlékhely a Múzeumok Majálisán

A kutató választja a témát vagy a téma a kutatót? Kutatók éjszakája

A földi pokol valódi arca, Tanárok napja, Múzeumok őszi fesztiválja

Operakaland – Kultúrkaland

Advent Budapest

Mozaik Múzeumtúra

Tehetséggondozás

Kosáry Domokos Történelemverseny

Magyar Feltalálók, Tudósok és Felfedezők Csapatverseny

Pedagógus workshopok

Pályázati/továbbképzési lehetőségek

• *Kedvezményesen és ingyenesen fogadott iskolai csoportok*

2018-ban is biztosítottunk kedvezményt, illetve teljes ingyenességet az elmaradott térségekből érkező, halmozottan hátrányos helyzetű csoportok számára. Az év során több ingyenesen igénybe vehető programot hirdettünk az óvodások, a közoktatásban résztvevők, valamint a családok számára: Régészet napja, Kutatók Éjszakája, Múzeumok Majálisa múzeumpedagógiai programjai, a Vaskor–Duna–projekt a Duna Transznacionális Program keretében hirdetett múzeumpedagógia foglalkozások és szakmai programok. 2018-ban összesen 237 alkalommal, összesen 7411 fő számára biztosítottunk kedvezményes vagy ingyenes múzeumi programot (múzeumpedagógia, tárlatvezetés, élő múzeum stb.) iskolai csoportok és családok számára.

• *Célzottan a külföldi magyarok számára szervezett programok*

A határon túlról érkező csoportok számára a legtöbb alkalommal biztosítottuk a kedvezményes vagy ingyenes belépést és programokat. Az MNM évek óta jó kapcsolatot ápol olyan határon túli magyarokkal foglalkozó szervezetekkel, közoktatási és felsőoktatási intézményekkel, mint a Rákóczi Szövetség, az ELTE Kárpát-medencei Nyári Egyeteme, az ELTE Radnóti Miklós Gyakorló Iskolájában működő Kinyílik a világ Alapítvány magyar anyanyelvi tábora vagy az Albertfalvai Don Bosco Katolikus Általános Iskola Honismereti tábora. 2018-ban 864 (összesen 40 csoport) határon túli magyar diáknak biztosítottunk múzeumi programot. Továbbá az MNM csapata augusztusban másodszorra képviseltette magát a Kolozsvári Magyar Napokon, ahol két évfordulóhoz kötődő változatos családi programokkal készült: Hunyadi Mátyás, ill. az 1848/49-

2018. év újonnan fejlesztett múzeumpedagógiai programjai
Múzeumpedagógiai programok óvodás és iskolás csoportoknak
A szabadság állomásai
Múzeumi órák a vaskorban
Legendák nyomában
Sóurak, kelták és szkíták bőrén
A vas fiai – vaskori társasjáték

Az állandó kiállítás múzeumpedagógiai programjai kis- és nagyrendezvényeken

Régészet napja

A régészet napja alkalmából az MNM régészei, antropológusa és archeozoológusa segítségével a diákcsoportok bepillantást nyerhettek az egyes tudományágak módszereibe, a kutatómunkába, és szakemberek vezetésével fejtették meg milyen életutakat, személyiséget tárhatnak fel történeti vagy régészeti adatok. A program a résztvevőknek ingyenes volt. Magyar Nemzeti Múzeum Azokat az iskolás csoportokat vártuk, akik kizárólag térítésmentes programjainkra tudnak eljönni.

Da Vinci Learning pizsamaparti

A múzeumi pizsamaparti több éve jelen van kínálatunkban. Együttműködő partnerünk a Da Vinci Learning gyerekszatórnya. Az idei évben a korábbi Mátyás királyra fókuszáló program mellé egy teljesen új, a régészeti korokat érintő témakörrel jelentkeztünk. *Régészkalandok pizsamaparti* címmel. Az új program kialakítása során a korábbi tapasztalatok figyelembe vételével olyan interaktív élményórát alakítottunk ki, amelyben a résztvevő diákok csoportokra osztva, régészek bőrébe bújva ismerkednek meg a Kárpát-medence gazdag régészeti örökségével, az itt élt emberek életmódjával, kultúrájával és színes állatvilágával. A foglalkozás egy zseblámpás kincskereséssel és kézműves foglalkozással egészül ki. Az egész estés program második felében a diákok a Da Vinci szatórnya animátorával élményórán vesznek részt, ahol a szatórnya díjnyertes sorozatai és kreatív foglalkozás hozza közelebb a diákokhoz a régészet tudományát.

Családi programok

Múzeumi mesetár

A program során az állandó és időszakos kiállításokhoz szorosan kötődve hallgatnak meséket a résztvevő gyerekek és szüleik. A mesemondás múzeumi környezetben több szempontból is fontos. A gyerekek játékosan, szinte észrevétlenül hallanak a régészeti és történeti korszakokról. A mese által jobban rögzülnek, könnyebben visszaidézhetők az ismeretek. A történetek egyúttal közelebb is hozzák a gyerekekhez a kiállítást, valamint a múzeumi környezetet is barátságosabbá, játékosabbá varázsolják.

Családi felfedező hátizsák

A 2011 óta folyamatosan nagy sikernek örvendő, családi felfedező hátizsákjaink megújításába és bővítésébe kezdtünk, mely immár az állandó régészeti és történeti kiállítás egészét kívánja lefedni. A fejlesztés során a hátizsákok tervezése új szempontok mentén történt. Az eredeti koncepció, a program családi kötelékeket erősítő jellege, továbbra is fontos, de kiegészül olyan szempontokkal, mint a történetmesélés, a story-telling és a játékosítás módszere. Fontos, hogy korosztályos igényeknek megfelelő, hiteles információkat adjunk át a múzeumi tárgyról. Cél az érzékenyítés, valamint annak a képességnek a fejlesztése, hogy felfedezzék a kiállításban elhelyezett tárgyakat. Az új hátizsákokat várhatóan 2019 első negyedévében vehetik igénybe a

családok a Családok Éve program támogatásának köszönhetően. A hátizsák a bővítések megjelenéséig jelenleg az újkori kiállításrészhez érhető el.

Fényesebb a láncnál a kard... avagy félrevezetett-e minket Petőfi?

Az 1848-as márciusi forradalom 170. évfordulójának alkalmából különleges családi programmal készültünk. A foglalkozás a szabadságharc történetét a fegyverek fejlődésén, alkalmazásuk módján keresztül ismertette. Az interaktív foglalkozás épített az új és már meglévő tudásra, valamint játékos és drámapedagógiai elemekkel is dolgozott. Alapvető fegyelemre való nevelési célja mellett a korszakkal kapcsolatos tévhitek és téveszmék eloszlatására törekedett.

Interreg-projekt vaskoros családi programok

A projekt keretében két ingyenes családi programot is megvalósítottunk a múzeumpedagógiai foglalkozások mellett. A családok saját tempóban, kis csapatként haladva játékos kutatólap segítségével ismerkedtek meg a vaskori ember környezetével, mindennapjaival és világképével. Cél volt, hogy a család együtt, csapatként vegyen részt a foglalkozáson, ezáltal is erősítve a családon belüli kötelékeket. A foglalkozásokat kiegészítette egy-egy kézműves foglalkozás is. A kreatív tevékenység alkalmával egy, a foglalkozáshoz szorosan kötődő, a látottakat és hallottakat kiegészítő, hazavihető tárgyat készíthettek el a gyerekek. Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a családokon belül minden korosztály új ismeretekkel és élményekkel gazdagodjon.

Múzeumok majálisa

Volt egy török Mehemed... családi program

Az ingyenes programot egy hagyományőrző egyesület közreműködésével valósítottuk meg. A program a majálison egy külön sátorban kapott helyet, amelynek berendezése is tükrözte a bemutatni kívánt korszakot. A látogatók részt vehettek török játékokban, megismerhették a török kultúra szegmenseit és kreatív foglalkozás keretében a miniatúrafestészet titkait.

MNM Alkotóműhely

Az MNM múzeumpedagógiai ingyenes programja a török-kori Magyarország megismertetését tűzte ki célul. A kínált kézműves foglalkozások közelebb hozták a látogatókat a korszak magyaros motívumkincséhez, kipróbálhatták a korszakban használatos eszközöket, illetve megismerkedhettek az időszak magyar divatjával és akár egy nemes bőrébe is bújhattak.

Múzeumok éjszakája

Korokon átívelő túrelőttúra – Elődeink mindennapjai

A családok az állandó régészeti kiállításban vehettek részt egy kalandos túrán. Olyan állomásokat állítottunk fel a különböző korokat bemutató termekben, amelyeken az MNM régészei, archeozoológusa és múzeumpedagógusa élményszerűen mutatta be a Kárpát-medence régészeti örökségét. Az egyes állomások változatos módszerek (hiteles tárgy- és ruharekonstrukciók, eredeti műtárgyak, csapatmunka, kincskereső lapok, szerepjáték, kreatív foglalkozás stb.) alkalmazásával tették még színesebbé a megismerést.

Fegyversimogató

A résztvevő családok a török-kor fegyvereivel ismerkedhettek meg közelebbről. A kiállításban látható darabokon kívül, hiteles másolatok kézbevétele pillanthattak be a fegyverek elkészítésének módjába, a fejlődésükbe és használatukba.

Kutatók éjszakája

Rejtvényfejtés régész módra

A résztvevők első kézből, az MNM régésze segítségével ismerték meg, hogyan zajlik a régészeti kutatómunka, és így fejtették meg a leletek titkait. A játékos foglalkozást eredeti tárgyak és műtárgymásolatok, valódi ásatási rajzok és fotók segítették.

Múzeumok őszi fesztiválja

Páncélsimogató

A résztvevők az állandó történeti kiállítás középkori fegyvereivel ismerkedhettek meg interaktív, játékos vezetés keretében, amely végén kézbe vehető fegyvermásolatok várták a őket.

Kőkorszaki szakik a Kárpát-medencéből – Pattintott eszközkészítési bemutató

A résztvevők hiteles képet kaphattak arról, milyen alapanyagokból, milyen eszközökkel készültek el a pattintott eszközök az őskorban, hogyan és mire használták őket.

Seuso és a többiek. Családi kincskereső program római kincseink között

A kincskereső már évek óta a sikeres programjaink közé tartozik, melynek témakörét ezúttal az MNM római kincsei és a Seuso-kincs határozták meg. A Seuso-kincs időszerű kiállításunkhoz folyamatos kísérőprogramok is tartoznak. A múzeumpedagógiai foglalkozás során a diákok megismerkednek a lelet történetével, a késő-római társadalomtörténettel és a korabeli szokásokkal, valamint csoportfeladatok segítségével észrevétlenül tanulják meg az ikonográfiai elemzés alapjait, illetve az attribútumok felismerését.

Anna. Változatok székelly asszonyorsra

A kiállítás elbeszélésének leg súlyosabb dilemmája a házasságon kívül fogant gyermek sorsa volt. MNM múzeumpedagógusai egy iskolapszichológus kolléga segítségével egy speciális múzeumpedagógiai foglalkozást dolgoztak ki a 16 éven felüli középiskolai osztályok számára. A foglalkozásokon többségében 11. osztályos tanulók vettek részt, erkölcstan vagy történelem óra keretében. Az 1-1,5 órás program maximálisan az interaktivitásra épült: a történeti, tárlatvezetéshez hasonló bevezetőt követően a diákok önállóan, a telefonjukra letöltött alkalmazással járták végig a kiállítást, esetleges kérdéseikkel a múzeumpedagógushoz fordulva. Ezt követően egy kötetlen, de a pszichológus által indirekten irányított beszélgetés alakult ki a diákok meglátásaira és impresszióira alapozva. Tapasztalatok szerint a foglalkozás szinte minden alkalommal elérte a 90 perces időtartamot, és a diákok nyitottan, érdeklődve kapcsolódtak be mindkét részbe, izgalmas kérdéseket téve fel egymásnak és a foglalkozás vezetőinek.

Ásatások, feltárások, terepbejárás

Tervásatások 929 eFt

Régészeti Feltárási és Leletfeldolgozási Főosztály

Méra-Nagy és Kishegy 5358 m²: A lelőhely Méra és Szalaszend között futó út északi oldalán, a Bélus- patak bal partján egy dombháton helyezkedik el. Az ásatás a lelőhely keleti szélének egy keskeny sávját érintette. Az előkerült jelenségek a bronzkorból, azon belül a középső bronzkorból származnak. A feltárás déli végén egy Árpád-kori ház, valamint egy Árpád kori gödör került elő. A korszakban általános méretű, sekély mélységű ház északkeleti sarkában egy törött őrlőkövekből álló, épített kemence került elő. A lelőhely északi és déli végén egy-egy 2. világháborús lövészárk is előkerült.

Szalaszend-Szalaszend 9667 m² + 1968 m²: A lelőhely Szalaszend községtől K-re emelkedő ÉK-DNy-i tengelyű magaslat gerincén, illetve részben annak K-i oldalán található. A vizsgált terület északi részén nagyon intenzív bronzkori településnyomokat azonosítottunk és tárunk fel. Elsősorban kis és közepes méretű oszlophelyek köthetők a bronzkori településhez, valamint néhány nagyobb méretű tárológödör, továbbá 1 rendkívül nagyméretű, amorf gödörkomplexum. Mind a középső bronzkori, mind pedig a késő bronzkor-kora vaskor átmeneti időszakára (esetleg már a szkíta kor elejére) datálható leletanyag, amennyire a terepen meg lehetett állapítani, belesimul a korszak jellegzetes telepányaiba.

Szalaszend-Nagy és Kishegy 19254 m2: A lelőhely Méra községtől ÉNy-ra Szalaszend település határain belül, a Bélus-patak bal partjához menő Nagy és Kishegy É-D-i irányú dombhát D-i, DNy-i oldalán található. A kutatások egy igen intenzív bronzkori települést azonosítottak a területen. Egy többszörös árok rendszerrel kerített bronzkori földvár és a mellette elterülő szatellit település látott napvilágot. Elsősorban, mivel a mellettünk elterülő bronzkori földvár belső árkan kívüli területek estek a feltárandó részbe, így bronzkori objektumok voltak az esetek 80%-ban. A bronzkori földfelszíni házak (több cölöphely is előkerült, így ezek erre utalhatnak), és tároló vermek, valamint agyaggyerő gödrök mellett előkerültek vaskori, valószínűleg szkíta földbe mélyített házak is. A déli területeken pedig 6 honfoglalás kori sír is előkerült, melyek erőteljesen rablottak voltak. 20. századi lövészárkok nyomait is megtaláltuk, melyek több sávban is átszelték a lelőhelyet, többször megrongálva az őskori, vagy honfoglalás kori objektumokat. Az SNR 568-as gödörben a betöltés erősen hamus és puha hamus volt, egyértelmű égett réteggel. Előkerült belőle egy ép tál. A föld kiszedése során egyértelműen kalcinált csontok, azaz hamvak kerültek elő, így ez egy urna sír volt. Az STR 565-ös objektumnál pedig egy (valószínűleg szkíta) földbemélyített ház került elő, mely a többihez képest nagyobb méretű volt, egyértelmű bejáratral és tüzelőhellyel, valamint körülötte egy cölöpsort vettünk észre, mely kerítésre utalhatott. A legjelentősebb objektumok mégis a honfoglalás kori sírok voltak, mivel ez idáig a Hernád-völgyéből nem igen ismertünk honfoglalás kori temetőket.

Novajidrány-Szőlőalja II. 5389 m2: A lelőhely Novajidrány településtől délnyugatra, mintegy 1 km távolságban helyezkedik el. Területe egy nyugat felé fokozatosan emelkedő domboldal nyugati lejtőjén, az egykori Szőlő alja dülő területének déli végén húzódik. A régészeti feladatellátás során egy középső neolitikum időszakához köthető, az AVK bükki csoport telepének egy részét sikerült azonosítani. Az 6 nagyméretű agyaggyerő-hulladékgödrök közelében rendszerint megjelennek a cölöphelyek sorai, melyek az épületek helyét jelzik. Az egyik épület közelében két csontvázas sír került elő. Emellett négy világháborús loállás helyét is azonosítottuk a területen.

Novajidrány-Homokbánya 381 m2: A lelőhely Novajidrány településtől nyugati irányban 100 méterre helyezkedik el a 3-as számú főút közvetlen közelében, annak nyugati oldala mentén, a temető közvetlen közelében. Földrajzi tekintetben a Hernád folyó jobb teraszának keleti lejtőjén található. Egy neolitikus árokszerű jelenség és egy leletanyagot nem tartalmazó gödöralj/oszlophely mellett egy felhúzott fülű bögre került elő egy nagyméretű kőzet társaságában, azonban beásás nyoma nem mutatkozott.

Garadna-Állami csemetekert 6801 m2 + 1175 m²: A feltárássra Garadna település határától K-re, a 3. sz. főúttól Ny-ra eső területen került sor, mintegy 350 m hosszúságban. A lelőhely északi és déli határát egykori vízmosás alkotta, melynek medre a humuszosítás után jól érzékelhetővé vált. A korábbi kutatásokkal összhangban a lelőhelyen több korszak volt megfigyelhető. A középső neolitikum időszakra – azon belül is a bükki kultúrára – házak, csontvázas, zsugorított testhelyzetű sírok, gödörkomplexumok, kutak, illetve egyéb településobjektumok datálhatók. A késő bronzkor – kora vaskor átmeneti időszakából tapasztalt padlóval rendelkező házak kerültek feltárássra. A feltárt területen egy urnasíros temetkezés került elő. Az Árpád-korra csekély számú településobjektum keltezhető. Ezek is inkább a feltárt terület déli szakaszára összpontosultak.

Garadna-Elkerülő út 3. lelőhely 17165 m2: Garadna Elkerülő út 3. lelőhely Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, Garadna településtől Északra- Észak-keletre, a 3. számú autótűt nyugati- és

keleti oldalán terül el. Keletről a Bársonyos-patak határolja, nyugati széle a garadnai Világháborús emlékparktól Észak-északkeleti irányban, a 3-as útba csatlakozó, műútig terjed. Északon összeér a Garadna, Kovács-tanya lelőhelyel. A közel két és félezer négyzetméteres területen intenzív leletsoportosulásokat figyeltünk meg humuszosítás közben, nagyszámú pattintott obszidiánt, késő-bronzkori kerámia töredéket a sötétszürke humuszos rétegben, melyeket objektum felfedezéséhez kötni nem lehetett. Kézi bontással szondákat nyitottunk ezeken a helyeken a második humuszosítás előtt. A 3-as úttól Nyugatra megnyitott szelvényekben az északi részen római kori germán telep részletét tártuk fel, a principátus kori telep északi irányba folytatódik, az 53-as lelőhelyhez kapcsolódik. Délre kevésbé intenzív volt régészeti szempontból a terület, késő bronzkori tároló vermek lazább hálózata fedte a kutatott területet. A 3-as úttól Keletre késő-bronzkori telep részét tártuk fel. Kevert leletanyagú gödrökből középső neolitikum, Bükk-kultúra kerámia töredékeit is találtunk. Egy alapárkos házhoz kívül nagy számú méhkas alakú tároló vermet tártunk fel. A legészakabbra húzott szelvényben ugyancsak germán telep részét tártuk fel, egy cölöpszervezetű házat és a környezetében lévő gödröket. Házi kerámia mellett 3. századi terra sigillata töredékek és bepecsételt kerámia került elő.

Hernádvécse-3-as út szélesítése 3503 m²: A bontómunkára kijelölt területen elsősorban jelentkeztek a telepjelenségek, de a szelvény keleti és déli szélén megfigyelhető volt egy kisebb sűrűsödés. Ezek keletkezését nagyban megnehezíti, hogy a legtöbb jelenség betöltéséből nem, illetve csak minimálisan került elő leletanyag. Ezek feltételezhetően az őskorra, illetve egy esetben biztosan a vaskorra keletkeztek a feltárt jelenségeket.

Hernádszurdok-Csurmány 5892 m² + 403 m²: A lelőhely Hernádszurdok településtől Délre, a 3-as számú út és a Petőfi utca (Hernádszurdok) közötti dombháton és északi lejtőjén fekszik. A 2018-ban végzett teljes felületű feltáráson római kori germán telepet tártunk fel az északi részen, a domb lejtőn, ami közvetlenül folytatódik tovább Északra, az 56-os lelőhelyre. Dél irányban, az emelkedőn felfelé fokozatosan ritkábban helyezkedtek el az objektumok. A dombtetőn neolitikum telepnyomokat tártunk fel, és egy méhkas alakú tároló vermet a kora népvándorlás korból (4-5. század).

Méra-Méra 36008 m² + 2570 m²: A feltárt objektumok többsége bronzkori, néha kora vaskori, gödör, cölöphely volt. Egy rézkori gödör is előkerült. Két nagyméretű gödörkomplexum bontása is befejeződött és megkezdődött egy nagyon nagyméretű (kb. 570 m²) jelenség feltárása. A jelenség valószínűleg bronzkori. A kora vaskorból maradt egy beásás, amelyet hulladékgödörnek használtak; arra utal a legfelső 20–50 cm, vastag szürke színű, hamus, paticsos rétege. Feltárással kerültek továbbá a középső (eredetileg a belsőnek tartott) körárok három soros paliszádjának a cölöpei (kb. 160 db), illetve a körárok belsejében jelentkező gödrök is.

Garadna-Kovács tanya 1838 m²: A feltárással még a kezdeti szakaszában van, eddig csak a 3-as úttól keletre eső lelőhelyrészen kezdődtek meg a tényleges munkálatok. A humuszréteg lebontása után olyan objektumok, főként oszlophelyek rajzolódtak ki, melyek feltehetően a paticsos omladékban kirajzolódó germán hosszúházhoz tartozhattak. Ezen kívül a lehúzott felszín nyugati szélén mentén oszlophelyeket és nagy méretű és mély tárológödröket, valamint három földbe mélyített épületet és egy nagy anyaggyűjtő gödört tártunk fel.

Győr-Amadé utca 6.: A Rómer Flóris Művészeti és Történelmi Múzeummal, mint Megbízóval kötött megállapodásunk alapján, elvégeztük a Győr – Amadé utca 6. régészeti lelőhelyen, a teljes felületű megelőző feltárást. Korábban 1947-ben történt terepszemle és 2018-ban zajlott a

próbafeltárása. A bontás során egy szegényes, a modern korokban erősen bolygatott lelőhely képe rajzolódott ki. Az objektumok többsége leletmentes volt. A csekély leletanyag főként az Árpád-korra keltezhető, de az egyik árokból előkerült egy 2–3. századi, bronzból készült, ló alakú fibula is. A korábbi feltételezésekkel és kutatással szemben római kor, az egyetlen fibula kivételével nem került elő. A szegényes anyag és az egyértelműen régészeti korú objektumok alacsony száma miatt feltehetően a lelőhely legszélét sikerült feltárni, a korábban ismert kiterjedés feltehetően helyes lehet, és tovább, É és K felé kiterjedhet.

Győr, Belváros kiemelten védett lelőhely: A Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeummal, mint Megbízóval kötött megállapodásunk alapján, elvégeztük a Győr – Belváros régészeti lelőhelyen, a tervezett társasház, üzlet és mélygarázs építéséhez kapcsolódó próbafeltárást. Nagy mennyiségű leletanyag alapján, a terület feltöltése a XIX. században kezdődhetett, amikor is épületet építettek ide. E felső rétegek is jelentős mennyiségű régészeti leletanyagot tartalmaztak, melyek főleg római korból és késő középkorból/újkorból származnak. 7 stratigráfiai egység volt egyértelműen régészeti korú. A régészeti korú rétegből is római leletanyag származott, és ez a réteg az egész lelőhely területén megtalálható volt. Az ásatás megkezdése előtt az előzetes adatok alapján a területre lokalizálták a győri várhoz tartozó egyik elővédművet, erre utaló nyomokat azonban a feltárás során nem találtunk. Viszont a megfigyeléseink szerint itt húzódhat a várhoz tartozó várárok déli szélé, erre a rétegek elrendeződése és metszetsfalban mutatkozó rajzolata utal.

Pásztó-Belváros: A salgótarjáni Dornyay Béla Múzeummal, mint Megbízóval kötött megállapodásunk alapján, a Pásztó–Belváros, történeti városmag régészeti lelőhelyen, a Pásztó, Kölcey utca 5-7. szám alatti ingatlanon régészeti megfigyelést, illetve próbafeltárást végeztünk. A feltárt területen régészeti jelenség vagy lelet nem került elő.

Nyergesújfalu-Sánc hegy: Nyergesújfalu Ny-i részén, a Duna és 10-es út mellett álló Sánc-hegy a XVIII. század eleje óta ismert régészeti lelőhely. 2018 őszén a „Danube Limes UNESCO World Heritage”projekt keretében Nyergesújfalu Ny-i részén, a Duna partjának közelében, a Sánc-hegy lábánál, valamint a hegy tetején végeztünk ásatásokat. A hegy DNy-i lábánál, a projekt keretében tervezett látogatóközpont területét kellett tisztáznunk: valószínűleg a római kori Crumerum nevű településhez tartozó kő alapozású épületek részleteit tártuk fel. A hegy tetején szondázó jellegű kutatásainak során, közel 2 m vastagságú rétegsort dokumentáltunk a római kor több periódusán át, egészen az őskorig. A hegytető K-i részén, a római kori erődhöz tartozó, közel egy évszázada látható romok körvonalát tisztáztuk. A kutatás jelenlegi fázisában úgy tűnik, hogy egy torony alapfalai kerültek elő, melyek kaputorony mivoltát eddig nem sikerült minden kétséget kizáróan igazolnunk. A három helyszínen, összesen 1376 m² nagyságú felületen végzett kutatásaink során több korszak emlékei láttak napvilágot: őskor (bronzkor?), korai és késő római időszak, népvándorlás kor (langobard időszak), honfoglalás és/vagy korai Árpád-kor, kuruc kor, II. világháború időszaka.

Nyergesújfalu-Duna-dűlő: A Feltárás 2018. november 12-én kezdődött. A munkálatok e korai szakaszában a lelőhely részletes bemutatása még nem lehetséges.

Régészeti Tár

A RT munkatársai 2018-ban kilenc ásatást és hét terepbejárást, illetve műszeres lelőhely felderítést végeztek az ország különböző részein. További terepi feladatként ellátták a Múzeum kert felújításához kapcsolódó régészeti megfigyelési- és szükség szerinti feltárási tevékenységet.

A legjelentősebb kutatások korszak szerint:

Paleolitikum. A *galgagyörki Csonkás-hegyen* 2018-ban elvégzett rövid feltárások során kibővítettük a 10 évvel korábbi szondákban deokumentált leletes koncentrációkat, illetve mintákat gyűjtöttünk természettudományos vizsgálatok céljára. A régészeti leletek alapján a felszíni anyagtól eltérő, annál talán fiatalabb kőipart sikerült feltárnunk, amelynek nyersanyaghasználata és tipológiai összetétele is egyedi. A váratlanul sok retusált eszköz és meghatározható lehetővé teszi a lelőhely pontos tipológiai és technológiai besorolását.

Római kor. A Seuso kutatási program keretében folytattuk a *nagyharsányi késő római luxusvilla* 180 m² alapterületű téli lakomatermének a régészeti kutatását. Feltártuk a terem poligonális alaprajzú apszisát és kiemeltük mozaikpadlójának megmaradt töredékeit. A terem most azonosított déli falán nyílt a lakomaterem ajtaja, amelyet egy másik, de geometrikus motívumokkal díszített előcsarnokból lehetett megközelíteni. Itt egy luxus üvegedényekből álló készlet nagyszámú üvegtöredéke is előkerült.

Dunakeszi-Dunatoron 2018 őszén megtaláltuk és feltártuk a késő római kikötőerőd központi tornyának 2,8 m vastag falait és padlóját is. A falak az alapozás szintjéig ki voltak szedve, de a megmaradt felületen jól látszanak a legalsó kiegyenlítő téglasor másfél láb nagyságú tégláinak a lenyomatai. Megtaláltuk a toronyfalba futó északi szárnyfalat is, amely sokkal hanyagabban kivitelezett, mint a központi torony falai, amit periódus különbséggel indokolhatunk.

Karoling kor – Árpád-kor. *Zalaváron*, az Árpád-ház program keretében folytatott kutatás során az északnyugati sarok feltáráásával sikerült teljesen körülhatárolni az Árpád-kori megyeközpont palánkfalal kerített gazdasági udvarát. Az udvar szomszédságában ugyancsak sikeresen befejeződött a 11. század közepe táján épített félköríves szentélyzáródású, egyhajós templom körül a 13. század közepéig használt temető feltárása.

Középkor. *Nagykökényesen* terepbejárás során kutattuk a feltételezett premontrei prépostság nyomait a középkori eredetű templom környezetében és a szomszédos szántóföldön a Hatvani Múzeum közreműködésével, az MNM fémkeresős kutatócsoport tagjaival.

Kesztlőc-Klastrompusztán a pálos kolostor környezetében folyamatosan kutatjuk a táji elemeket. 2018-ban egy völgyzárógát és előtte lévő tó helyét rögzítettünk.

Zempléni pálos kolostorok: Hangony. Terepbejárás során az egykori pálos kolostor területének mai technikával történő felmérését készítettük elő, tovább táji elemeket rögzítettünk a kolostor környezetében.

Késő középkor. A feltárások közül kiemelkedően eredményes volt a *szendrői felső várban* a belső vár bejáratí részének régészeti vizsgálata. A központi toronyhoz nyugatról kapcsolódó négyhelyiséges, egykor emeletes parancsnoki épület a belső vár bejáratát is magába foglalta. 2018-ban a legnyugatibbi helyiség feltárása került sorra. A falakat szinte teljesen kiszedték, de a falkiszedési árkokból sikerült meghatározni a belső vár körítőfalának és a parancsnoki épületnek a csatlakozási pontját. A terepet előkészítettük az egykori épület műemléki bemutatására.

A *nógrádi várban* a különös alaprajzú, barbakánnak nevezett épületrész régészeti kutatására került sor. Beigazolódott a korábban a falszövegetek vizsgálatára alapozott feltételezés, hogy az épület keleti fala, illetve ennek nagyobb, északi része nem egykorú a többi fallal, hanem a külső vár korábbi periódusához tartozik. Pontosítottuk az épület északi falának alaprajzát. A több méteres feltöltés gazdag leletanyaga alapján az ágyúdombszerű feltöltésre a 17. században kerülhetett sor. Vizsgáltuk az épület alapozását is egy ponton, de a korábbi megállapítást (15. század végi, 16. század eleji építés) nem tudtuk tovább pontosítani. A déli oldal keletebbi

falhiányával szemben a feltöltés alatt talált gyenge struktúrák a feltöltés kora előtti lépcsőfeljáró alapmaradványai lehetnek.

Újkor – Modernitás A *Múzeumkert felújítása* során régészeti korszakból származó – azaz 1711 előtti – régészeti objektum, lelet nem került elő. A felújítás azonban alkalmat teremtett arra, hogy a kert újkori és legújabb kori történetét régészeti módszerekkel kutassuk: fémkeresős tevékenységgel a 20. századi kerttörténethez gyűjtöttünk tárgyi anyagot. A folyamatos régészeti megfigyelésnek köszönhetően ismereteink a terület 18. századi beépítésére és a II. világháború eseményeire vonatkozóan számos értékes információval, a Múzeumtörténeti Gyűjtemény pedig szép számú lelettel gyarapodtak.

MNM Esztergomi Vármúzeuma

Esztergomi királyi és érseki székhely kutatása, a Szent Vid templom feltárás: Az Árpád ház program I.4. Esztergom királyi és székhely kutatása projekt kapcsán a veszélyeztetett állapotú Szent Vid templom feltárására, feldolgozására és közzétételére kerül majd sor. Sor került eddig: Helyszín előkészítése, a töredékek lehetséges helyének felmérése, az eddig előkerült töredékek kiemelése, rendszerezése, illetve a kápolna megóvása érdekében a romok fölé egy ideiglenes védőtető is került.

Szent István Emlékhely kialakítása Esztergom-Szentkirályon (megalapozó régészeti kutatások) Szent István király halála helyszínének, egykori udvarházának kutatása, publikálása sikeres kutatási eredmények tükrében később műemléki bemutatása. Egy Szent István kegyhely kialakítása.

Bajnai kastély régészeti szakfelügyelet és eseti helyszínelés: Bajna Sándor Metternich kastély területén csatornázási munkák elvégzésének régészeti szakfelügyelete.

Esztergom - Piac projekt régészeti szakfelügyelet: Esztergom Város Önkormányzata megrendelt egy nap régészeti szakfelügyeletet csőtörés miatt.

Nyergesújfalu, Zoltek Vegyipari Zrt. régészeti próbafeltárás: Nyergesújfalu 425/7.,8.,9.,10. helyrajzi számú területen létesítendő technológiai épület pontalapozását megelőző régészeti próbafeltárás elvégzése.

Nyergesújfalu, Toray Industries Kft. Nyergesújfalu ipari park területén régészeti lelőhelyen a 2018. évben feltárandó területein, valamint az azok megközelítéséhez szükséges felvonulási út és ideiglenes telephely kialakításához szükséges tervezett humuszolási munkák elvégzése régészeti szakfelügyelettel, régészeti irányítással.

Nyergesújfalu, Japán üzem, régészeti ásatás: Nyergesújfalu ipari park régészeti lelőhelyen a 2018 évben feltárandó területein, valamint az azok megközelítéséhez szükséges felvonulási út és ideiglenes telephely kialakításához szükséges humuszolási munkák elvégzése után az őskori lelőhely, illetve őskori települések feltárása, régészeti szakfelügyelettel.

Esztergom, Mindszenty tér 7 szám alatti Árpád-házi Szent Erzsébet Gimnázium, Óvoda és Általános Iskola épületének bővítése, átalakításakor régészeti szakfelügyelete

Tát, Tokodi út; Tokod és Tát-Kertváros;Tát 064/9 hrsz. területeken régészeti szakfelügyelet

Gyűjteménygyarapítás

4.730 eFt

Gyarapodás a gyarapodás módjának megjelölésével

A tárgyévben régészeti és őslénytani feltárás során
--

múzeumba került tárgyak	
Régészeti Tár	69 láda + 4 in situ+18 zacskó
Régészeti Örökség Igazgatóság (korábban RFLF)	Kerámia:291 M30 láda, 4 M10 láda; Állatsont: 123 M30 láda, 2 M10 láda; Embercsont: 15 M30 láda, 4 zsák; Kislelet: 7 M30 láda, 10 M10 láda, 6 koponyás doboz, 21 egyéb doboz; Fém: 2 M30 láda, 3 koponyás doboz, 2 egyéb doboz; Kő:109 M30 láda 1 M10 láda 1 zsák, Kő- tégla-habarc: 5 M30 láda; Téglá - tegula: 4 M30 láda; Freskó-tapasztás-vakolat: 7 M10 láda, 8 M5 láda; Patics, tapasztás, salak, téglá:162 M30 és 5 M10 láda; Agyagnehezékek: 2 M30 láda, 1 M10 láda; Földminta:5 M30 láda, 1 M10 láda, 2 zsák; Kagyló-csiga: 5 M30 láda 1 M10 láda; Salak-vassalak-faszén: 8 M30 láda, 1 M10 láda
A tárgyévben ajándékozással bekerült tárgyak	
Éremtár	142 db
Történeti Fényképtár	29 db
Régészeti Tár	4
Történelmi Képcsarnok	12 db
Történeti Tár	119 db
A tárgyévben adásvétellel bekerült tárgyak	
Éremtár	2 db
Történeti Fényképtár	71 db
Történelmi Képcsarnok	2 db
Történeti Tár	33 db
A tárgyévben egyéb, a fentiekén kívüli gyűjteménygyarapodással bekerült tárgyak	
Alkalmazott Természettudományi Laboratórium	Kerámia csiszolatok 158 minta Litotéka724 minta
Éremtár	2515 db+ MNB emlékpénzei
Történeti Fényképtár	Még számolás alatt van két gyűjtés anyaga, amik azután először kataszteri elhelyezésre kerülnek
Központi Adattár és Digitális Képtár	1637 tétel (Régészeti Adattár)
Régészeti Tár	89 láda
Történelmi Képcsarnok	-
Történeti Tár	114 db

MNM Rákóczi Múzeum

Történeti gyűjtemény gyarapodás: 2 db vásárlás, 3.002.200,-Ft

Képzőművészeti gyűjtemény gyarapodás: 6 db, ajándékozás

Néprajzi gyűjtemény gyarapodás: 804 db, vásárlás 30 db, 1.000.000,-Ft, ajándékozás: 774 db.

Adattár: 450 db, gyűjtés.
Fotótár: 100db készítés.
Könyvtár: 185 db, vásárlás, ajándékozás.

MNM Vay Ádám Muzeális Gyűjteménye

A tárgyévben ajándékozással bekerült tárgyak száma: 17 db

MNM Báthori István Múzeuma :

A tárgyévben ajándékozással bekerült tárgyak száma: 34 db

MNM Mátyás Király Múzeuma

Régészeti és őslénytani feltárás nyomán múzeumba került tárgyak: 3.000 db

MNM Esztergomi Vármúzeuma, MNM Balassa Bálint Múzeuma

Régészeti és őslénytani feltárás nyomán múzeumba került tárgyak: 10.000 db (300 zsák)

A tárgyévben ajándékozással bekerült tárgyak száma: 2 db

A tárgyévben adásvétellel bekerült tárgyak száma: 2 db

A tárgyévben egyéb, a fentiekén kívüli gyarapodással bekerült tárgyak száma: 386 db

MNM Palóc Múzeuma

A tárgyévben ajándékozással bekerült tárgyak száma: 150 db / Néprajzi gyűjtemény

A tárgyévben adásvétellel bekerült tárgyak száma: 2 db / TFGY, 16 db TGY, 152 db Néprajzi gyűjtemény

Gyűjteményi nyilvántartás

2018. január 1-től intézményünkben minden gyűjteményben kötelező az éles leltározást digitálisan (HUNTEKA rendszerben) és párhuzamosan hagyományos, kézi leltárkönyvbe is elvégezni. A nem gyarapodó gyűjtemények retrospektív leltározást végeznek a HUNTEKA adatbázisban, különös tekintettel a kiállításokban szereplő, illetve a gyakran keresett, jelentősebb műtárgyak esetében.

Gyűjteményi digitalizálás

Az MNM az EMMI előírásának megfelelően 2017-ben elkészítette az intézmény digitális stratégiáját. A dokumentumot egy munkabizottság készítette, melynek tagjait az érintett táruk és főosztályok delegálták. Az intézmény 2018. január 1-től áttért a számítógépes nyilvántartásra és tavasszal kérte az intézményi auditációs eljárás elindítását. A 2018-as és a 2019-es esztendő a 20/2002. (X.4.) NKÖM rendeletben írtaknak megfelelően a párhuzamos leltározás éveit. Gyarapodási napló már csak digitálisan vezethető. Az intézmény 2018 februárjában elindította és a honlapon hozzáférhetővé tette az OPAC-ot (MNM saját online katalógusa Huntéka alapon). A katalógus magyar és angol nyelven is elérhető az érdeklődők számára. A fejlesztéshez 2017-ben felmértük a meglévő számítástechnikai és a korábbi projektek során digitalizált tartalmakat. A 2017-es felmérés alapján szükséges fejleszteni a számítástechnikai eszközparkot, elsősorban a

háttértárolási kapacitást, valamint a teljesen elavult munkaállomásokat. A munkabizottság első célként a mozgó – kiállításba vagy anyagvizsgálatra kerülő – műtárgyak digitalizálását, adatbázisba való felvitelét tűzte ki.

Számítógépes nyilvántartás (szakmai)

8.203 eFt

Központi MNM

2018-ban jelentős változás állt be az informatika területén, az új Szervezeti és Működési Szabályzat értelmében az Informatikai Csoport a Műszaki Főosztály irányítása alá került.

Az informatikusok 2018-ban az alábbi munkákat végezték el: folyamatosan karban tartották a tűzfalat, és a biztonsági protokollokat, napra készen tartották a szervereket, az üzembiztonsághoz szükséges frissítéseket azonnal letöltötték és aktiválták. A PiK-SYS Informatikai és Tanácsadó Kft. mérnökeivel átnézésre kerültek a beállítások, mert 2018-ban is több kártevő jelent meg a világhálón. Az óvintézkedéseknek köszönhetően informatikai rendszerünk nem fertőződött meg. Tovább hangolták a szerverek beállításait, karban tartották az intézmény munkatársainak e-mail címeit.

Az éves informatikai keretből csak a legszükségesebb dolgokat – festékpátronok, új alaplapok és videokártyák, tápok, külső adathordozók – tudtuk beszerezni. Ennek ellenére továbbra is nagy hangsúlyt fektettünk az információbiztonság szempontjából veszélyes XP-s gépek kivonására, amit főként a régebbi gépek alkatrészeinek cseréjével tudtunk inkább megoldani.

Az új iktatóprogram bevezetése jelentősebb problémának bizonyult. 2018. januárjában átálltunk az elektronikus iktatásra, mivel az Állami Számvevőszék, és a Magyar Nemzeti Levéltár Magyar Országos Levéltárának szakfelügyeleti vizsgálata egyaránt megállapította, hogy intézményünk iratkezelése elavult, nem felel meg a jogszabályokban előírt követelményeknek. Ennek érdekében a jelenleg használt elektronikus iratkezelési programot lecseréltük a DMSOne Zrt. által forgalmazott, akkreditált iratkezelési szoftverre.

Továbbra is figyeltünk a Wi-fi routerek karbantartására és a beállítások ellenőrzésére, mert az adatok szerint a látogatók továbbra is előszeretettel használják ezt az alkalmazást. A statisztika szerint 41 ezer felhasználó csatlakozott a világhálóra.

Az informatikusok munkaidejének jelentős részét a munkaállomások problémáinak elhárítása tette ki, de biztosították a különböző rendezvények informatikai háttérét is. A két fős operatív személyzettel rendelkező Informatikai Csoport a múzeumhoz tartozó külső helyszíneken is elvégezte a szükséges feladatokat.

Műtárgyvédelem, állományvédelem

3.119 eFt

a.) Állományvédelmi feladatok

Az MNM Műtárgyvédelmi és Restaurátor Főosztálya országos módszertani központként látja el a restaurálás és műtárgyvédelem kutatási, módszertani feladatait. 2018-ban kiemelt feladat volt a

Seuso-kincsek bemutatása, a Karmelita kolostor restaurálási- és másolatkészítési feladata, a Robert Capa képek átadása valamint a Múzeumkert bronzszobrainak helyreállítási munkálatai. Az MNM és a fiilálék munkájának ellátásához 7.148 tételyi feladatellátási kérés érkezett a főosztályhoz. Az éves munkatervi feladatokat 3 153 darabbal 142%-ban teljesítettük, folyamatban van 5, illetve vár 11 tétel. Jelentős mennyiségű külső kérelem és feladat érkezett hazai és nemzetközi intézményektől, amelyek kezelését soron kívül láttuk el. Évközben elrendelt feladatainkkal további 2.720 műtárgy konzerválását, restaurálását is elláttuk. Tevékenységünkbe bekapcsolódtak önkénteseink, hallgatóink, akik 39 műtárgy helyrehozatalában vettek részt. Összességében **5.912** tárgy helyreállításra, konzerválására került sor az év folyamán.

Az év folyamán 2 hazai (3 alkalom) ásatási és 1 nemzetközi feltérési munkában vettünk részt Nagyhasrányban, Pápán, valamint Egyiptomban a Hungarian Mission in Thebes, (ELTE BTK) keretében, ahol 43 tárgy feltérására, felvételére és konzerválására került sor.

Feladataink szakszerű és hiteles helyreállítását 836 kis- és nagyműszeres anyagvizsgálat és 4 röntgenfelvétel segítette.

A főosztály munkatársait 29 alkalommal kérték fel 406 szakértői feladat ellátására külső intézmények.

Munkánkkal 36 (azaz 7 saját, 17 hazai és 12 nemzetközi kiállítás) megrendezését segítettük elő megőrző munkánk mellett.

2018-ban főosztályunk megőrzéssel összefüggő állományvédelmi feladatainak során 5.397 tárgy karbantartásáról, ellenőrzéséről gondoskodtunk. Elrendelésre további 2.063 különféle állományvédelmi kötelezettségünknek tettünk eleget, összesen 7.442 objektumra kiterjedően. Numizmatikai gyűjteményünk korrózióvédelmét megújítottuk, mely 340.000 műtárgy védelmét biztosítja.

Megindítottuk raktáraink, kiállításaink kártevők elleni monitoring rendszerének kiépítését, mely jelenleg 2.539.308 műtárgyra terjed ki. Jövő év elején ez külső-, belső raktárainknál, kiállításainkban teljes körűvé válik.

A fiilálék munkájának segítése során felmértük a megőrzési körülményeket, majd célirányos szaktanácsadással, közvetlen segítségnyújtással igyekeztünk munkájukat segíteni. Állományvédelmi és műtárgyvédelmi tevékenységeink során összesen 13.372 tárgy megőrzési körülményein vagy állapotán változtattunk, javítva azt.

MNM Vármúzeuma + Balassa Bálint Múzeum

Esztergom-Kovácsi kerámia és fémleletek, csonttisztítás	Minden lelet (embercsont, állatcsont, fémek, kerámia) megtisztítva, kb 600 db fémtárgy restaurálva
Padlásra tárolt néprajzi tárgyak tisztítása	208 db zömmel fa műtárgy
Esztergom, Kossuth u.	15 db

MNM Rákóczi Múzeuma

A gyűjtemény-anyag folyamatos figyelése, ellenőrzése. Az észlelt, problémák megszüntetése.	Teljesítve
Különböző kiállításokra kölcsönzött tárgyaink felülvizsgálata, ellenőrzése.	Részben teljesítve. Ok: Megnövekedett egyéb sürgős feladatok
Raktárrendezések	Teljesítve
Adattár – az új tárolási szisztéma új tároló dobozok felhasználásával.	Részben teljesítve. Ok: Megnövekedett egyéb sürgős feladatok
Kialakításra került egy ideiglenes átmeneti raktár, mely a nagy tömegben beérkező néprajzi gyűjteménybe kerülő műtárgyaknak ad otthont.	Nem volt tervezve, megoldásra került
A mézeskalácsos műhely 720 tárgyának és a gyertyaöntő műhely 84 tárgyának tisztítása, a részbeni rovarmentesítés.	Nem volt tervezve, megoldásra került

b.) Restaurálási feladatok

Központi MNM

Restaurálásra, tisztításra, konzerválásra szoruló összes műtárgy becsült száma	1.963.182 db
Tárgyévben állományvédelmi kezelésbe (restaurálás, konzerválás, tisztítás) vont összes műtárgy száma	7.460 db

MNM Vármúzeuma + Balassa Bálint Múzeum

Esztergom-Kovácsi kerámia és fémleletek, csonttisztítás - Néprajzi gyűjt. tisztítása - Esztergom-Kossuth u. leletek rest. - Esztergom-Zsidód rest. - Esztergom-Szent Erzsébet isk.	207 tárgy elkészült 15 db kész folyamatban, áthúzódó 2019-re
Tárgyévben állományvédelmi kezelésbe (restaurálás, konzerválás, tisztítás) vont összes műtárgy száma	900 db

MNM Mátyás Király Múzeuma

Tárgyévben állományvédelmi kezelésbe (restaurálás, konzerválás, tisztítás) vont összes műtárgy száma	3550 db
--	---------

MNM Rákóczi Múzeuma

Időszaki kiállításban bemutatandó	teljesítve
-----------------------------------	------------

műtárgyak kiállításra való alkalmassá tétele	
Állandó kiállításokon kiállított műtárgyak tisztítása, konzerválása	teljesítve
Intarziás láda XVII. század	nem valósult meg, egyéb sürgetőbb feladat elsőbbsége miatt
Az elmúlt évek átadásából felhalmozott régészeti leletanyag tisztítása, konzerválása, restaurálása	lehetőségekhez mérten zajlott a munka
Tárgyévben állományvédelmi kezelésbe (restaurálás, konzerválás, tisztítás) vont összes műtárgy száma	2445 db

2017-ben az MNM Rákóczi Múzeuma ELSEC 765 mérőműszert vásárolt a műtárgykörnyezet ellenőrzésére. Ez nagy léptékű minőségi előrelépést jelentett. A mérőműszer kalibrálása 2018-ban megtörtént. Az ehhez beállítható, tárlókban, vagy kiállítótérben elhelyezhető hajszál higrométerek beszerzése 2019 fontos feladata lesz.

Műtárgyvédelmi munkatársképzési feladatok

4.121 eFt

Az MNM a múzeumi műtárgyvédelem országos képző- és továbbképző központja.

Az iparművészeti restaurátor képzés a Magyar Képzőművészeti Egyetem és az MNM együttműködésében, levelező tagozaton zajlik. A hallgatók fa-bútor, fém-ötvös, szilikát, papír-bőr és textil-bőr specializációkon szerezhetnek restaurátorművész képesítést. A képzést öt éves, osztatlan és MA diplomával zárul. A végzettek felvételt nyerhetnek az egyetem doktori iskolájába, ahol DLA fokozatot szerezhetnek.

Műtárgyvédelmi asszisztens szakképzés a moduláris rendszerű szakképzés területén a Műtárgyvédelmi munkatárs szakma rész-szakképesítése: Az oktatás célja olyan szakemberek képzése, akik széleskörű elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkeznek, és elkötelezettek a műtárgyvédelem területén. A képzés célja továbbá, hogy megszerezze a konzerválás-restaurálás azon alapozó elméleti és gyakorlati ismereteit, melyekkel a résztvevő képes lesz a különböző anyagú (kerámia, fém, fa, textil, papír, üveg, bőr) műtárgyak – megfelelő szakmai felügyelet mellett történő – megóvási munkáinak elvégzésére.

A múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő szakképzés a moduláris rendszerű szakképzés területén a műtárgyvédelmi munkatárs szakma rész-szakképesítése: Az oktatás célja olyan szakemberek képzése, akik széleskörű elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkeznek a különböző anyagú (kerámia, fém, fa, textil, papír, üveg, bőr, kő) műtárgyak kezelése és raktározása terén. A képzés lehetővé teszi a résztvevők számára, hogy megszerezzék elméleti és gyakorlati ismereteiket, melyekkel képessé válnak a megelőző műtárgyvédelem elvégzésére.

A nemzeti műtárgyállomány megóvásáért folytatott oktatói feladatokat továbbképző kurzusok (2018-ban bőr műtárgyak konzerválása témakörben) tudományos kutatások, publikációk, előadások egészítik ki, valamint az évente az MNM-ben megrendezésre kerülő diplomamunka kiállítás. 2018-ban a restaurálás szakmai eredményeit összesítő *Műtárgyvédelem* folyóirat újraindításának előkészületei is megtörténtek.

Az MNM 2018 szeptemberében az ELTE BTK-val közösen elindította múzeumi kurátori képzését. A képzés elméleti kurzusai a tárgy, a tér, az idő, a szöveg és a társadalom múzeumi értelmezését tárgyalják. A cél az, hogy a képzésben részt vevők találkozzanak a múzeumot létrehozó filozófiai, társadalom- és kultúratörténeti eszmével, ennek az eszmének a folyamatos átalakulásával, a múzeumi tudományok erre adott reakciójával, és ennek változó gyakorlataival. A képzésben gyakorlatorientált kurzusok és közgyűjteményi gyakorlat is szerepel. A múzeumi kurátori ismeretek specializáció a kulturális örökség tanulmányok képzésben végzett szakembereket teszi alkalmassá a múzeumi kurátori munkára.

Tudományos kutatás

Az MNM tudományos munkájának alapja a múzeum gyűjteménye. A muzeológusok – történészek, régészek, művészettörténészek, numizmatikusok... stb. – mindegyike folyamatosan dolgozik a gyűjtemény, a gyűjteményezés, egyes tárgyak vagy komplex tárgy-együttesek kutatásán és az eredmények folyamatos közzétételén. Ezeknek a kutatásoknak közeli vagy távlati célja a gyűjteményi katalógusok összeállítása, melyek megjelentetése minden múzeum számára alapvető kötelezettség. Itt említendő meg a tudományos kutatásokat – szakaszosan lezáró – összegző kötetek szerkesztése is, mely többnyire korábbi alapkutatások közzétételét jelenti.

Tekintettel az intézmény hatalmas gyűjteményére, továbbá, hogy számos gyűjteményi egység unikálisnak számít, továbbá tekintettel a muzeológusok egyedülálló tudására és tapasztalatára, munkatársaink személy szerint vagy intézményi szinten számos külső kutatóintézmény által kezdeményezett kutatási projektben vesznek részt. Az együttműködések magas száma bizonyítja, hogy az MNM megkerülhetetlen forrása a régészeti és történeti tudományoknak.

Az MNM saját kutatási projektjei között – a gyűjteményi kutatások és régészeti tervátadások mellett – hangsúlyosan szerepelnek a kiállítási és közönségkapcsolati munkát megalapozó és támogató kutatások. Ezek azok a kutatások, melynek közvetlenül hasznosuló eredményei megjelennek a kiállításokban, a tárlatvezetésekben, a múzeumandragógiai, a múzeumpedagógiai foglalkozásokon vagy a közművelődési programokon. Ezeknek a tudományos feltáró munkáknak felelőssége és ismeretterjesztő hatása igen jelentős.

Kommunikációs tevékenység, arculattervezés

A 2018-as év a múzeum szempontjából két időszakra osztható.

Az év első felében az eddigi évek tapasztalatai alapján folytattuk a munkát, a második félévben a megújuló Szervezeti és Működési Szabályzat által meghatározott struktúrára történő átalakulás határozta meg a feladatainkat, így például nemcsak a rendezvény népszerűsítése része a múzeumi kommunikációnak, hanem annak témája, elemei, a megvalósítás formája, a célcsoport kiválasztása is. Természetesen ezek a megfogalmazások eddig is a kommunikációs munkánk alapját képezték, de most még erőteljesebben, letisztultabban tudunk ezekre összpontosítani. Ezen gondolatok gyakorlati megvalósulásával, illetve a hosszú távra megfogalmazott célok elindításával egy sikeres évet zárhattunk.

Elkészült új arculatunk legfontosabb eleme, amelyet már használunk a kiadványokon, az épületen, a honlapon, a hirdetésekben.

A múzeumi eredményeket minden olyan felületen megjelenítettük, ahol a múzeum és a látogató találkozik. Sikeresen népszerűsítettük új feladatainkat, helyszíneinket, például az őszi programsorozat egészére kiadványt készítettünk, és 5000 példányban terjesztettük Budapest legfontosabb kulturális pontjain. Ennek eredménye konkrétan mérhető volt a látogatószám emelkedésben, és a médiában is nagy visszhangot keltett. Kiállításaink során többféle új, innovatív technológiai megoldással élünk: az Anna – Változatok székely asszonysorsra című időszak kiállításunkhoz mobil applikációt készítettünk a GuideNow applikációs család részeként, amely ingyenes letölthető módon minden látogatónk számára rendelkezésre állt, helyben, ingyenesen kölcsönözhető okoseszközök által is. Az alkalmazás a nemzetközi szinten is bizonyított, és a múzeumi digitális fejlesztéseket támogató AVICOM első díjjal jutalmazta. Fejlesztettük a múzeum munkatársai, a szakmai közösségei közötti belső/külső kommunikációt heti hírlevelünkkel. Kerítéstáblákkal informáltuk a járőkelőket a kertben zajló munkálatokról.

Nemzetközi együttműködés, külföldi kiküldetés

10.676 eFt

MNM Központ

2018. év során összesen 116 alkalommal utazott 231 fő külföldre (23 országba) hivatalosan konferenciákra, kiállítás-megbeszélésekre, kiállítás-építésekre és bontásokra, tanulmányutakra, előadás megtartására, oktatásra, műtárgy-kivitel és műtárgy-hazahozatal céljából.

Az utazások cél országai a következők voltak:

Ausztria	Csehország
USA	Szlovénia
Ukrajna	Olaszország
Lengyelország	Horvátország
Németország	Szlovákia
Románia	Görögország
Franciaország	Belgium
Spanyolország	Japán
Hollandia	Egyiptom
Kína	Oroszország
Törökország	Nagy-Britannia
Észtország	

Ebből 157 esetben történt napidíj kifizetés. A 231 kiutazó közül 143 fő költségei terhelték (legalább részben) a Múzeumot. 2017. évhez képest összességében 14 fővel többen utaztak külföldre és 11 alkalommal több esetben történt napidíj kifizetés.

1.1.a) Az év folyamán végrehajtott szervezeti, szervezési, egyszerűsítési, takarékosági intézkedések (jogszabályváltozás, az 1982/2013. (XII. 29.), a 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet, a 93/2018. (V. 4.) Korm. rendelet, az 1535/2018. (X. 29.) Korm. határozat, a 467/2016. (XII. 23.) Korm. rendelet és az 1013/2018. (II. 2.) Korm. határozat 1. pontjának I) alpontja, továbbá a Kvtv. 9. § (7) bekezdése szerint az öregségi teljes nyugdíjhoz szükséges szolgálati időt megszerzett jogviszonyban állók jogviszonyának megszüntetéséből eredő kiadási megtakarításbefizetési kötelezettségének hatása, stb.) és azok gazdálkodásra gyakorolt hatásai

A 2017. évi CLXXXI. törvény módosította a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvényt (Kötv). A Kötv. előírásai szerint a nagyberuházásokhoz kapcsolódó megelőző feltárások során a beruházók és a múzeumok közötti szerződéskötést az MNM-nek kell koordinálni, valamint ha az érintett megyei hatókörű városi múzeum a megelőző feltárással vonatkozó szerződést 15 napon belül nem köti meg, az MNM-nek kell elvégeznie a megelőző régészeti feltárásokat. E törvényhozói döntéssel a nagyberuházásokhoz kapcsolódó megelőző feltárások terén az MNM a régészeti feladatellátás központi intézményévé vált. Fenti szabályozásnak megfelelő speciális régészeti feladatok ellátására az MNM 2018. április 1-jei hatállyal létrehozta a Régészeti Örökségvédelmi Igazgatóságot (MNM RÖG).

A Kormány irányítása alá tartozó fejezetek költségvetési szerveinek eszközbeszerzéseiről szóló 1982/2013-es Korm. határozat 2014. január 1-jével életbe lépett új előírása nagy könnyebbséget jelentett minden intézmény, köztük a Magyar Nemzeti Múzeum számára is tekintettel arra, hogy a beszerzési tilalom az európai uniós forrást tartalmazó előirányzatokra, az elkülönített állami pénzalapokból, az OTKA és adományokból megvalósuló beruházásokra azóta sem vonatkozik. A Múzeum költségvetésében beruházás-fejlesztésre rendelkezésre álló költségvetési támogatás – nem kalkulálva az egyszeri projektfinanszírozásokkal – elenyésző mértékű (0,3%), emiatt az Intézmény pályázati forrásokból igyekszik beruházás jellegű kiadásait megvalósítani. A költségvetésből erre fordítható költségvetési támogatás felhasználását ugyan megkönnyítette az államháztartási számvitel új rendelkezése, miszerint kis értékű tárgyi eszköznek minősül az egyedileg nettó 200 ezer forint bekerülési költségű eszköz, és ezáltal az ilyen jellegű beszerzések a beszerzési tilalom alól mentesek, de az árak emelkedésével ma már a központosított közbeszerzési rendszerben nagyon nehéz például 200 ezer forint alatt, egyáltalán bármilyen számítógépet elérni.

A 467/2016. (XII. 23.) Korm. rendeletre és az 1013/2018. (II. 2.) Korm. határozat 1. pontjának I) alpontjára tekintettel a Múzeum 2018. évi megtakarítása szociális hozzájárulási adó címén 5.720.782,- Ft volt, amely a 2018. évi intézményi költségvetési beszámolóban kimutatásra került.

A 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet, a 93/2018. (V. 4.) Korm. rendelet, valamint az 1535/2018. (X. 29.) Korm. határozat egyike sem érintette a Magyar Nemzeti Múzeum működését, gazdálkodását.

1.1.b.) Minimálbér és garantált bérminimum 2018. évi emelésének hatása

A 11686-2/2018/NGM, valamint a 21224/2018/NGM intézkedések alapján a minimálbér és garantált bérminimum emelkedésével kapcsolatos többletkiadások támogatására a Múzeum benyújtotta igényét az EMMI kérésének megfelelően. A tényleges felhasználásra tekintettel, az elszámolás során összesen 44.626.417,- Ft (személyi juttatások és járulékok együtt) összegű

támogatás került folyósításra a minimálbér és a garantált bérminimum 2018. évi emeléséből eredő többletkiadásokra.

I.1.c) Bevételek és kiadások várható alakulásáról szóló adatszolgáltatással összefüggő bírság befizetési kötelezettség

Az Ávr. 172/A. §-a alapján az államháztartás központi alrendszerébe tartozó költségvetési szerv a bevételeinek és kiadásainak várható alakulásáról havonta adatot köteles szolgáltatni a Kincstár által működtetett elektronikus adatszolgáltató rendszerben. A tény és a prognózis adatok közötti jelentős mértékű eltérések – az Ávr. 172/A. § (2) és (3) bekezdésének megfelelően – befizetési kötelezettség előírásával kerülnek szankcionálásra. A 2018. évi befizetések tekintetében csak a 2018. februári adatszolgáltatás alapján megállapított bírság érintette a Múzeumot, 1.328.563,- Ft összegben.

I.1.d) Vállalkozási tevékenység bemutatása „NÉ”

I.1.e) Vegyes rendeltetésű eszközök esetében az értékcsökkenés alaptevékenység és vállalkozási tevékenység megosztási módja „NÉ”

I.1.f) A költségvetésből kiszervezett tevékenységek, szervezetek helyzete, alapítványok, közalapítványok támogatása „NÉ”

I.1.g) Gazdasági társaságokban való részvétel „NÉ”

I.1.h) A dolgozók lakásépítésének, vásárlásának támogatására fordított kölcsön összege, a kölcsönben részesítettek száma

2018. évben a Magyar Nemzeti Múzeum egy dolgozója nyújtott be igényt a Lakásügyi Bizottság felé munkáltatói kölcsönre, lakásépítési/vásárlási támogatásként. A támogatásra fordított kölcsön összege összesen 500.000,- Ft (2. sz. melléklet).

I.1.i) A Kincstári Egységes Számlán (KESZ) kívül lebonyolított pénzforgalom alakulása „NÉ”

I.1.j) A kincstári finanszírozás továbbfejlesztése, az előirányzat gazdálkodási rendszer, a kincstári információ-szolgáltatás (pl: KIRA) tapasztalatai

KIRA rendszer:

Továbbra is nehézkes az Emberi Erőforrások Minisztériuma felügyelete alá tartozó intézmények részére a 2015. november 1-jétől a Magyar Államkincstár által bevezetett KIRA rendszer használata. A feltárt, vagy észlelt hibákat minden esetben jelezzük a számfejtők, valamint az irodavezető részére telefonon és írásban is, de sajnos sok esetben a leveleink válasz nélkül maradnak. A KIRA által okozott problémák, és azok korrekciói több napot, hetet vesznek

igénybe, ami veszélyezteti a könyvvezetés határidőre történő elkészítését. Ettől súlyosabb problémának érezzük, hogy a hibás számfejtésből adódóan a munkavállalók nettó bére kerül bizonytalanná, és ezáltal a dolgozók megélhetése kerül veszélybe. Semmiféle listázás a rendszerbe bevitt munkaügyi adatokból, számfejtési adatokból nem nyerhető ki, ami jelentősen megnehezíti egy-egy adatszolgáltatás kapcsán a munkát. Ilyenkor saját nyilvántartásból, sokszor kézi kigyűjtéssel dolgozunk.

Fentiekre tekintettel a KIRA rendszer bevezetéséből adódó problémákat a társintézményekkel közösen írásban foglaltuk össze és küldtük meg a Magyar Államkincstár elnöke részére, azonban levelünkre választ nem kaptunk. A MÁK számfejtési irodájának Tolna megyébe történő áthelyezése is csak nehezíti a napi munkavégzést, zökkenőmentes kapcsolattartást.

1.1.k) A szervezet vezetésében, gazdasági vezetésében bekövetkezett változások

Az Intézmény első számú vezetésében, illetve a gazdasági vezetésben 2018-ban változás nem történt. A gazdasági vezető 2018. november 15-én lejárt magasabb vezetői megbízását az EMMI minisztere 1 évre, 2019. november 15-ig meghosszabbította.

1.2.) Az alaptevékenység változása és annak gazdálkodására gyakorolt hatása

A Magyar Nemzeti Múzeum önálló költségvetési szervként – az anyaintézményen kívül még 9 tagintézménnyel (7 múzeum, 2 kiállítóhely és 1 muzeális gyűjtemény) együtt – látja el feladatait.

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (Kötv.) 2018. április 1-jétől életbe lépett előírásai szerint a megelőző feltárások során a beruházók és a múzeumok közötti szerződéskötést az MNM-nek kell koordinálni, valamint ha az érintett megyei hatókörű városi múzeum a megelőző feltárással kapcsolatos szerződést 15 napon belül nem köti meg, az MNM-nek kell azonnal elvégeznie a megelőző régészeti feltárásokat.

Szemben a megyei hatókörű városi múzeumok régészeti feladatellátásával, az MNM-nek nem egy meglévő nagyberuházásokat ellátó régészeti infrastruktúrát kellett kiegészítenie, hanem a feladatra egy teljesen új intézményi egységet kellett létrehozni, a Régészeti Örökségvédelmi Igazgatóságot (RÖG). Az MNM új Szervezeti és Működési Szabályzata ennek nyomán 2018. augusztus 23-án lépett hatályba. A megjelent új feladat hatására a szervezet struktúrájában és létszámában is komoly mozgások jelentkeztek.

Az intézmény működési helyzete, a működési tevékenység értékelése

A költségvetési szervek működésének és gazdálkodásának meg kell felelnie a jogszabályokban meghatározott alapkövetelményeknek (az Áht. szerinti irányelveknek), amelyek az alábbiak:

- gazdaságosság:

A kiadási oldal teljesítését jogcímenként vizsgálva elmondható, hogy a Magyar Nemzeti Múzeum 2018. évi összes kiadásából a közalkalmazotti bérek és járulékai 40,6%-ot tesznek ki. A fennmaradó 59,4% foglalja magában főként az üzemeltetési dologi és egyéb működési célú kiadásokat (32,1%), kis mértékben pedig az intézményi beruházást (7,5%), illetve a felújításokat (19,8%).

A gazdaságosság követelményét szem előtt tartva – miszerint az erőforrások felhasználásához kapcsolódó kiadás az adott piaci és jogszabályi körülmények között az elérhető legkisebb legyen

– az Intézmény már 2010-től jelentős költségcsökkentő intézkedéseket hozott az üzemeltetés területén a takarékoság jegyében (gázfogyasztás, villamos-energia, telefonköltségek területén szerződésmódosítás, a karbantartási szerződések felülvizsgálata). A Múzeum 2018. évben tovább nem tudta mérsékelni kiadásait.

- **hatékonyság:**

A Magyar Nemzeti Múzeum alapfeladata a magyar föld tárgyi emlékeinek gyűjtése, tárolása, védelme, feldolgozása és bemutatása. Az előbbieken felsorolt alapfeladatok ellátását illetően – egy másik aspektusból vizsgálva a kiadásokat – 2018. évben az összes kiadás közel 28%-a szolgált a szakmai tevékenységet. A hatékonyság pont ebből az alapfeladat ellátásból származó bevétel és az ehhez felhasznált erőforrásokhoz kapcsolódó kiadások különbségének nagyságából mérhető, azaz a minőség megtartását figyelembe véve az elérhető legkisebb ráfordítás mellett, a lehető legnagyobb haszon elérése a cél. Természetesen, annál hatékonyabb az alapfeladat ellátása, minél nagyobb a bevétel a kiadáshoz képest.

- **eredményesség:**

Eredményesség alatt értjük, ha a kitűzött célok megvalósulnak azaz, a tevékenység tervezett és tényleges hatása közötti különbség a lehető legkisebb mértékű, vagy a tényleges hatás kedvezőbb a tervezettnél.

2018. évben az MNM központ saját épületében 7 új időszak, 2 áthúzó és 2 befogadott kiállítás megrendezését sikerült a központi intézménynek megvalósítani, 19-et pedig külső helyszínen. Az időszak kiállításokból és egyéb programokból származó könyv, kiadvány, dísz tárgy stb.- és jegybevétel teljesülése a tavalyi 14%-os növekedéshez képest 2018-ban jelentősebben, 27%-kal emelkedett. Ennek oka, az időszak kiállítások közül kimagasló látogatottságot elérő kiállítások, így például a Seuso-kincs kiállítás valamint a Megmentett műkincsek 2018. című diplomamunka-kiállítás és a Malenkij Robot emlékhely kiállítás jegybevétele, a kiállításokhoz kapcsolódó könyv- kiadvány- és egyéb dísz tárgyértékesítés.

A gázfogyasztást (45,9 aMft) vetítve –fűtési idényre- egy légköbméterre 2018-ban 164,3 Ft a ráfordítás, míg 2017-ben 203,5 Ft volt. A csökkenés oka a tavalyi évi kedvező időjárás. Az összes fűtött rész: 279.308 lm³.

Ha a villamos energiát (88,5 Mft) vizsgáljuk, éves szinten 2018-ban 1.225,4 Ft esik egy m²-re átlagosan, míg 2017-ben 1.206,3 Ft. A fogyasztás kismértékű növekedésének oka a meleg nyári időjárás miatti jelentős számú ventilátor vásárlása és használata, valamint új klímaberendezések használatba állítása.

Világított terület: 72.229 m²

A Múzeum teljes jármű- és tárgyi eszköz nyilvántartási nettó értéke a 2017. évi 209,8 Mft-hoz képest 2018. évben 30.627 Mft, amelyből 30 milliárd Ft a kulturális javak állományának növekedése, a Seuso kincsek második 7 darabjának a Magyar Nemzeti Múzeumba kerülése jelenti.

Az Intézmény mind a szakmai, mind az üzemeltetési feladatok ellátását nagy létszámmal (396 fő) 260 km-es körzetben látja el, ami folyamatos fejlesztést igényel. Vonatkozik ez különösen az informatikai, számítástechnikai területre.

A Múzeum készlet értéke 2018. évben 195 Mft, melyből a központi MNM esetében 86 Mft értéket a kiadványok tesznek ki.

A raktáron lévő múzeumi kiadványokkal kapcsolatos feladatkör az új SzMSz szerint a Kommunikációs és Közművelődési Igazgatóság alá tartozó Szerkesztőséghez tartozik. Folytatódott a múzeum különböző helyiségeiben (tárak, könyvtár stb.) raktározott kötetek számbavétele, és előkészületben van egy megoldási javaslat az évtizede raktárban álló kiadványok, nyomtatványok értékesítésére is. A Gazdasági Igazgatóság és az online menedzser bevonásával folyamatosan frissül a naprakész, a honlapon közzé tett kiadványlista (<https://mnm.hu/hu/kiadvanyok>), mely alapján megindulhat az online értékesítés is. Ezen a területen további lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy az előállított kiadványok ne a raktárban halmozódjanak, hanem időben kerüljenek értékesítésre, valamint felül kell vizsgálni az előállított mennyiséget, hogy kisebb példányszámban történjen a megjelentetés. A készletek csökkentése érdekében a fentiekben leírtakon túl, időszakosan akciós csomagokat összeállítva kínáljuk a kiadványokat a látogatóknak. Folyamatosan árusítjuk jegypénztárainkban és bizományos partnerünkön keresztül. Az ismeretterjesztő és a szélesebb közönségnek is érdekes kötetek kereskedelmi forgalomban való árusítása elengedhetetlenül fontos lenne, de továbbra sincs megoldva, mert nincs rá humán erőforrás. Az elkövetkezőkben ennek megoldása elengedhetetlen és mielőbb szükséges.

2018-ban is folytattuk a kiadványi raktárban a kiadványok rendezését és a kiadványi lista aktualizálását. A kiadványok és az új kötetek ajándékozásáról, illetve a közreműködőket illető kiadott példányokról naprakész, szoros nyilvántartást vezetünk.

Intézmény nettó 71.732 m²-ére vetítve az összes kiadást 2018-ban 76 eFt esett 1 m²-re, míg ez az érték 2017-ben 52 eFt volt. A Magyar Nemzeti Múzeumban már 10 helyszínen (71.732 m²) és 9 bérleményben (5.224 m²), valamint 362.409 m²-nyi ásatási terület és romkert gondozásával kell megoldani az üzemeltetést. Az adatok alátámasztják – és az ingatlanok üzemeltetésénél tükröződik igazán – hogy, bár tavalyhoz képest nőtt az egy m²-re fordított költség, összességében mégis milyen kevés esik éves szinten arra a műemléki ingatlanra, aminek megőrzése rekonstrukció után komoly feladat lenne, hogy az épületek állagukat megőrizték. A megszorítások okozta nehézségeket a Múzeum, részben tereinek nyitvatartási időn túli bérbeadásával próbálja ellensúlyozni, hiszen impozáns helyszínt nyújt fogadásoknak, konferenciáknak, filmforgatásoknak, cégek rendezvényeinek.

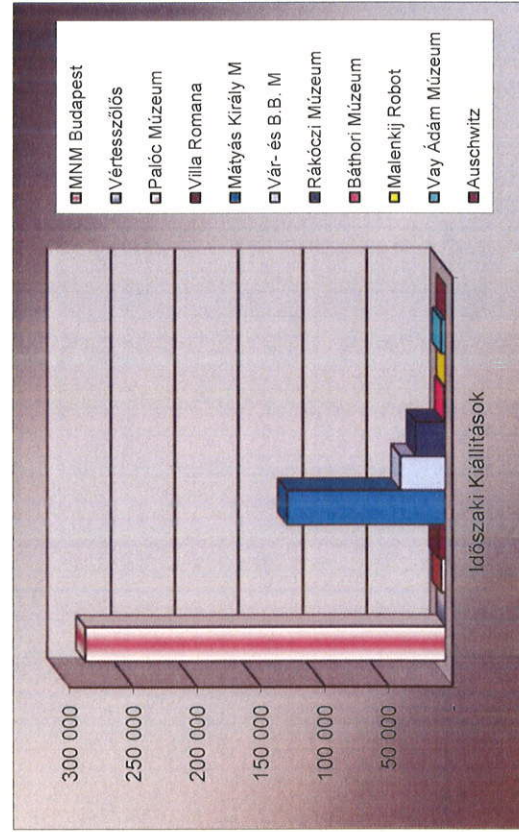
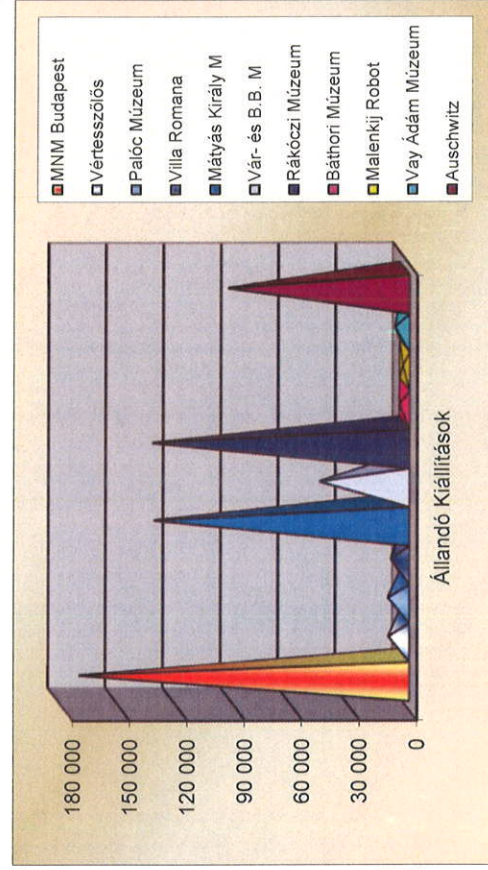
A látogatói létszám esetében (saját épületben, Auschwitz nélkül) a 993.121 főre vetített összköltség **2018-ban 5.475,-Ft/fő**, mely 2017-ben 686.840 fő látogató mellett 5.425,- Ft/fő volt, azaz a kiadások és a látogatók száma is emelkedett.

Az alábbi 2 grafikonon látszik a látogatók számának megoszlása saját épületben, helyszínenként, valamint a 2018. évi látogatói létszám változása az előző évhez képest.

Látogatói létszám saját épületben 2018.

	Állandó Kiállítások	Időszaki Kiállítások	Összesen*
MNM Budapest	170 520	282 191	452 711
Vértesszőlős	8 637	-	8 637
Palóc Múzeum	8 923	3 531	12 454
Villa Romana	7 376	5 802	7 376
Mátyás Király Múzeum	131 482	124 255	131 482
Vármúzeum és Balassa B. Múzeum	44 977	35 763	80 740
Rákóczi Múzeum	132 484	23 765	156 249
Báthori Múzeum	2 775	1 102	2 775
Malenkij Robot Emlékiáll.	900	-	900
Vay Ádám Múzeum	5 218	3 420	5 218
Auschwitz	93 250	-	93 250
Összesen	606 542	479 829	951 792

* Az összesen adat nem tartalmazza azon időszaki kiállítások látogatói számát, amely időszaki kiállításokat az állandó kiállítások jegyével lehetett megtekinteni.

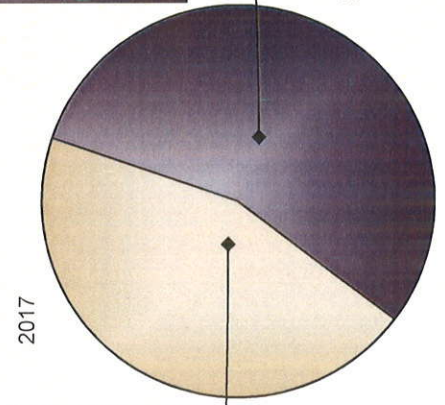
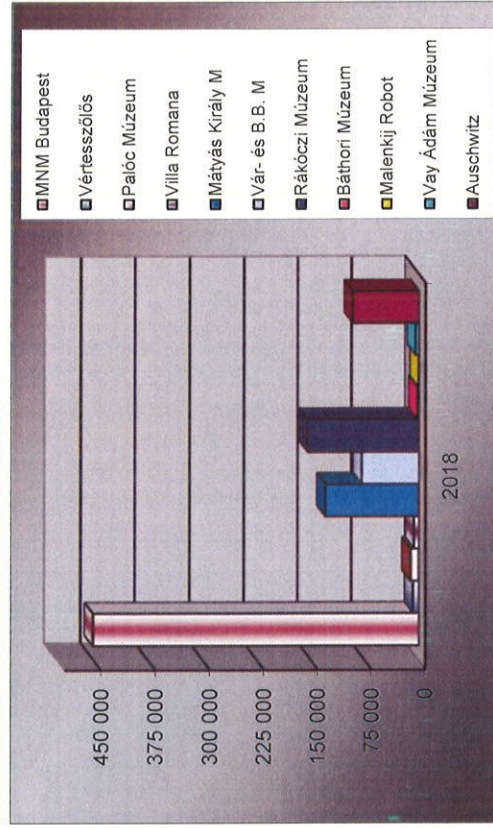
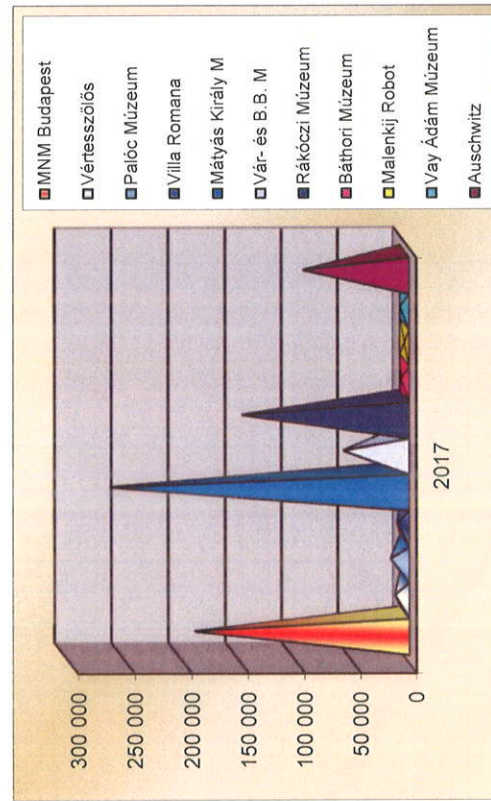

Időszaki Kiállítások

Állandó Kiállítások

Látogatói létszám saját épületben 2017-2018.

	2017	2018
MNM Budapest	187 859	452 711
Vértesszőlős	8 735	8 637
Palóc Múzeum	12 871	12 454
Villa Romana	6 652	7 376 *
Mátyás Király Múzeum	261 894	131 482 *
Vármúzeum és Balassa B. Múzeum	55 584	80 740
Rákóczi Múzeum	145 924	156 249
Báthori Múzeum	3 156	2 775 *
Malenkij Robot Emlékiáll.	22	900
Vay Ádám Múzeum	4 143	5 218 *
Auschwitz	91 425	93 250
Összesen	778 265	951 792 *

A *-gal jelölt összesen adatok nem tartalmazzák azon időszak kiállítások látogatói számát, amely időszak kiállításokat az állandó kiállítások jegyével lehetett megtekinteni.

II. RÉSZLETES INDOKLÁS (AZ ELŐIRÁNYZATOK ALAKULÁSA)

1.) A főbb kiadási tételek feladatteljesítéssel összefüggő alakulása

Ft

	2017. évi teljesítés	2018. évi eredeti előirányzat	2018. évi módosított előirányzat	2018. évi teljesítés
Kiadások összesen:	3.726.441.035	3.267.499.000	8.029.623.976	5.437.112.840
Műk. kiadások összesen:	3.107.791.356	2.796.499.000	4.762.066.034	3.952.740.746
- személyi juttatások	1.637.643.570	1.258.572.000	2.074.909.520	1.859.191.610
- járulékok	317.771.463	263.227.000	441.263.513	346.249.859
- dologi kiadások	1.151.889.554	1.274.700.000	2.150.432.701	1.651.838.977
- egyéb műk. célú kiadás	486.769	0	95.460.300	95.460.300
Felhalm. kiadások összesen	618.649.679	471.000.000	3.267.557.942	1.484.372.094
- beruházások	375.021.154	42.300.000	1.911.823.736	409.654.606
- felújítások	196.175.258	428.700.000	1.354.538.793	1.074.217.488
- egyéb felhalm. célú kiad	47.453.267	0	1.195.413	500.000
2017. évi tényl. maradv.	1.366.306.002	-	-	-
2018. évi tényl. maradv.	-	-	-	2.592.511.136
Bevételek összesen:	5.092.747.037	3.267.499.000	8.029.623.976	8.029.623.976
Központi, irányítószervi tám.	3.006.055.773	2.488.199.000	3.939.996.721	3.939.996.721
Működési bevételek	795.039.413	617.300.000	1.182.361.043	1.182.361.043
Felhalm. és tőkejell. bev.	980.000	0	0	0
Átvett pénzeszközök áh. kívülről	16.456.210	0	106.036.783	106.036.783
- működési célra	15.333.505	0	105.341.370	105.341.370
- felhalmozási célra	1.122.705	0	695.413	695.413
Működési c. támogatás áh. belülről	591.687.904	162.000.000	580.876.609	580.876.609
Felhalmozási c. támogatás áh. belülről	142.851.600	0	854.046.818	854.046.818
Maradvány igényb.	539.676.137	0	1.366.306.002	1.366.306.002
Létszám				
Engedélyezett létszám				
Átlagos stat. áll. létszám	359	363	396	396
Tartósan üres állhelyek				

Az előirányzat módosítások az alábbi főbb tételekből tevődnek össze:

előirányzat növekedés:

régészeti feladatellátás 718.360.000,-Ft, Múzeumkert rehabilitációja 408.072.688,-Ft, Görgey 200. emlékévi kiállítás 100.840.000,-Ft, működési többlet bevételek 565.061.043,-Ft, GINOP programok Sárospatak 823.595.000,-Ft, Villa Romana Baláca kárelhárítás 90.400.000,-Ft, Szapáry hagyaték 5.341.370,- Ft, Országjáró Múzeum kiállítás 100.000.000,-Ft.

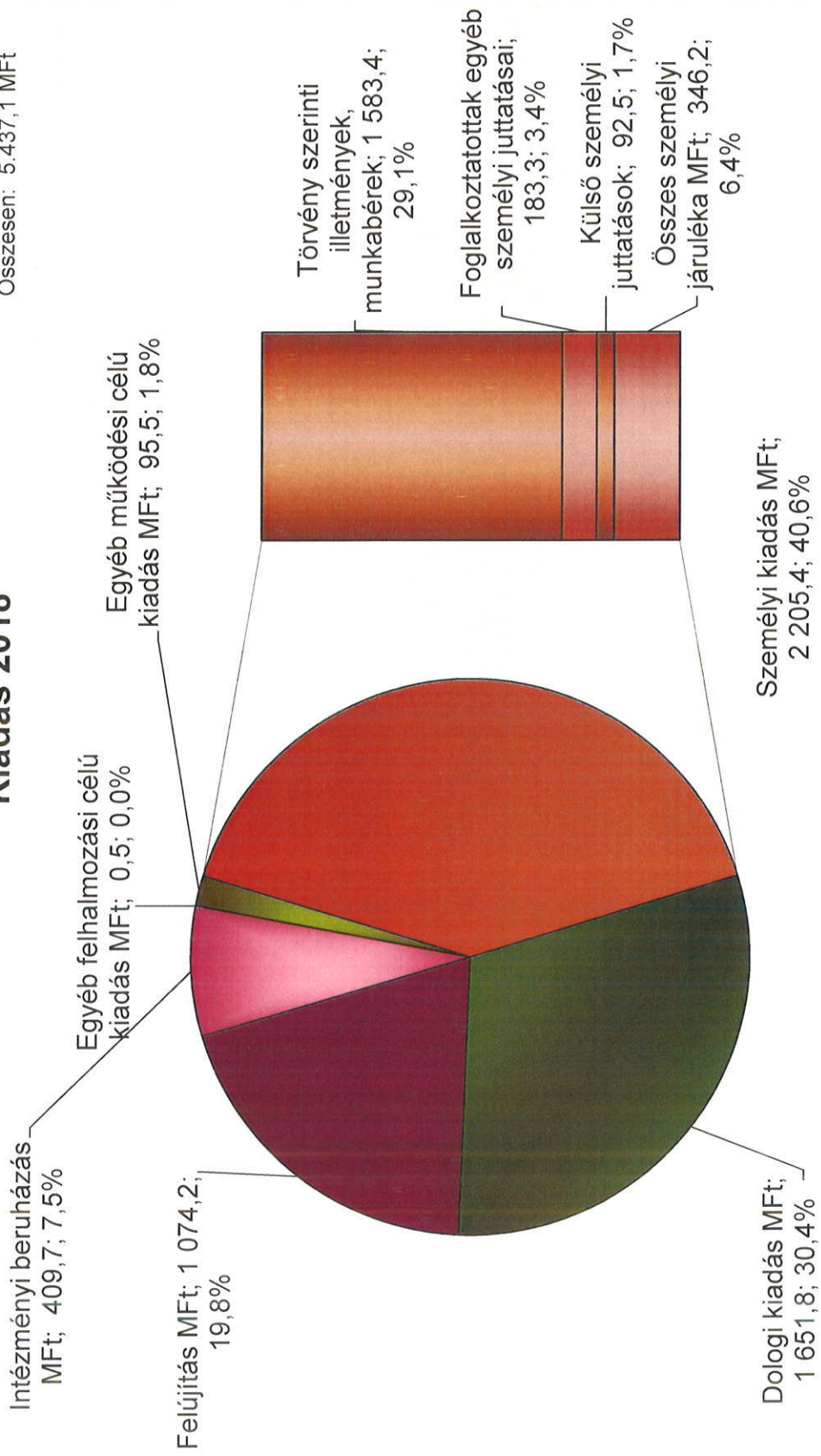
előirányzat csökkenés:

Árpád-ház kiállítás 393.730.000,-Ft, fejezeti hatáskörben történő előirányzat átrendezés 61.886.290,-Ft.

Az alábbi grafikus ábrák szemléltetik a kiadások és bevételek alakulásának megoszlását.

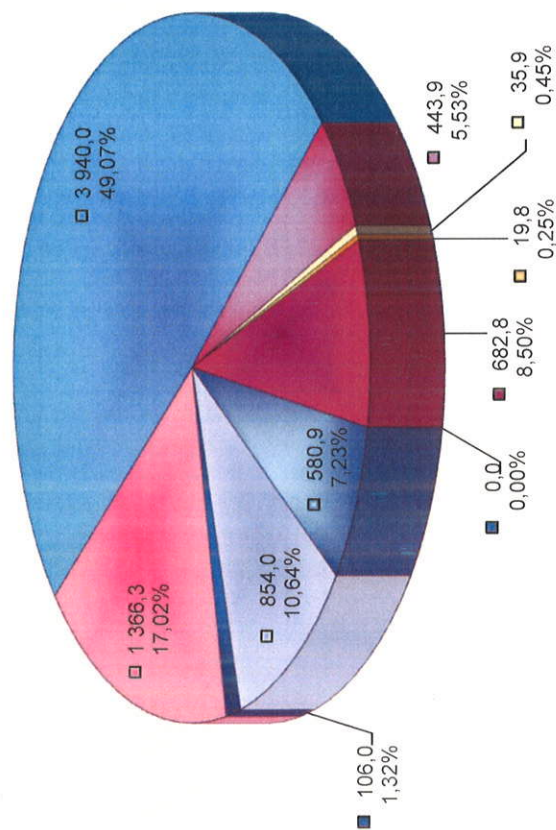
Kiadás 2018

Összesen: 5.437,1 MFT

Összesen: 8.029,6 MFt

Bevétel 2018

- Központi, irányítószervi támogatás
- Működési bevételek: jegy, jogdíj, kiadvány MFt
- Működési bevételek: épülethasznosítás MFt
- Működési bevételek: alapfeladatoknak megfelelő műzeumi szolgáltatás bevétele (pl. ásatás) MFt
- Működési bevételek: egyéb MFt
- Felhalm. és tőkejell. bev. MFt
- Működési célú támogatás
- Felhalmozás célú támogatás
- Átvett pe. áh-n kívülről
- Maradvány MFt

2.) Az előirányzatok alakulása – az előirányzatok és a pénzforgalom egyeztetése

Előirányzat-változások és azok felhasználásának alakulása hatáskörönként

Ft

Megnevezés	Előirányzati összeg	Felhasználás	Maradvány
------------	---------------------	--------------	-----------

Kormány hatáskörében:

2018. évi bérkompenzáció	9.107.095	9.107.095	0
Minimálbér és garantált bérminimum	54.783.172	54.783.172	0
1109/2018 (III.19.) Korm.hat. Árpád-ház kiállítás elvonás	-393.730.000	-	-
1211/(VI.6.) Korm.hat. Aranyvonal	254.000.000	0	254.000.000
1347/2018 (VII.26.) Korm.hat. régészeti feladatellátás	718.360.000	431.983.505	286.376.495
1403/2018 (VIII.31.) Semmelweis Ignác emlékévé	24.500.000	11.162.727	13.337.273
1506/2018 (X.15.) Korm.hat. Kereszt-Tűzben kiállítás	9.000.000	9.000.000	0
1607/2018 (XI.27.) Múzeumkert rehabilitációja	408.072.688	0	408.072.688
1806/2018 (XII.23.) Korm.hat.	83.790.056	83.790.056	0

Irányító szervi hatáskörben:

fejezeti hatáskörben történő előirányzat átrendezés	-61.886.290	-	-
Arany János-emlékévé programjának támogatás	4.200.000	0	4.200.000
Villa Romana Baláca kárelhárítás	90.400.000	53.122.283	37.277.717
Semmelweis Ignác emlékévé	14.703.000	4.545.066	10.157.934
Köznevelés speciális feladatainak támogatása - Semmelweis Ignác emlékévé	12.297.000	6.831.180	5.465.820
1347/2018 (VII.26.) Korm.hat. Görgey 200. emlékévé kiállítás	100.840.000	67.377.889	33.462.111
Közgyűjteményi szakmai feladatok – Málenkij robot kiállítóhely üzemeltetése	40.000.000	13.672.071	26.327.929
Árpád-ház Program 2018-2023 között megvalósuló programok	30.061.000	10.623.291	19.437.709
Arany János emlékévé – szobor rekonstrukció	50.000.000	50.000.000	0
FŐIG/904-1/2018 Határország életét bemutató emlékkiállítás	300.000	0	300.000
Családpolitikai programok-A Nemzet Múzeuma a Család Múzeuma	3.000.000	0	3.000.000
Működési többlet bevételek	565.061.043	565.061.043	0

Intézményi hatáskörben:

2017. évi maradvány	1.366.306.002	892.301.232	474.004.770
Működési célú támogatások Áht.-n belülről: -NKA pályázatok 80.223 eFt, -NKFI pályázatok 6.935 eFt, -egyéb pályázatok, közfoglalkoztatás, Refo 500 kiállítás, kínai kiállítás, római Őrtorony stb. 493.719 eFt.	580.876.609	541.410.263	39.466.346

Felhalmozási célú támogatások Áht.-n belülről -NKFI pályázatok 1.400 eFt, -egyéb pályázatok, közfoglalkoztatás, Refo 500 kiállítás, Kínai kiállítás, Római Őrtorony stb. 29.052 eFt, -GINOP programok Sárospatak 823.595 eFt	854.046.818	27.211.692	826.835.126
Működési célú átvett pénzeszközök Áht-n kívülről: -Szapáry hagyaték, Országjáró	105.341.370	101.497.370	3.844.000
Felhalmozási célú átvett pénzeszközök Áht-n kívülről: -munkáltatói kölcsön törlesztése	695.413	695.413	0

Személyi juttatások, munkaadókat terhelő járulékok, létszám alakulása

Kiadási oldalról egyébként érdemes megemlíteni a személyi és járulék kiadásaink 2.205,4 Mft-os teljesítését az eredeti 1.521,8 Mft-hoz képest. Ez 44,9%-os túlteljesítést jelent, ami egyfelől az Országos Közfoglalkoztatási Program, másfelől az új szervezeti egység, a Régészeti Örökségvédelmi Igazgatóság létrejötte miatt adódik. Ez utóbbi 80 fő plusz közalkalmazotti létszámot jelentett. A RÖG személyi állományának feltöltése teljes körűen megtörtént. A projektiroda, a gazdasági terület, valamint a terepi stábok is teljes létszámban működnek. Ezzel a RÖG a törvény előírásainak megfelelően megkezdte a koordinációs tevékenységet, valamint megkezdte a megelőző feltárások kivitelezését Magyarország területén. **Fontos hangsúlyozni, hogy az új feladatellátásra az MNM 2018-ban csak egyszeriben kapta meg a szükséges központi, irányító szervi támogatást, jelen beszámoló összeállításakor is még folyamatban van a 2019. évi forrásszükséglet irányító szervi jóváhagyása, illetve a 2020-as költségvetéstől kezdve, annak tartós beépítése az eredeti előirányzatok közé.**

Az intézmény alapfeladatainak ellátását nagymértékben nehezítette, hogy rövid idő alatt 2007-ben és 2011-ben végrehajtott csoportos létszámleépítés után a megmaradt közalkalmazotti létszámmal kell változatlan feladatellátást megoldani. A közszférában alkalmazandó nyugdíjpolitikai elvekről szóló 1700/2012. (XII.29.) Korm. határozat 1.1. pontja rendelkezett a költségvetési szervekkel közalkalmazotti, vagy kormányzati jogviszonyban álló azon személyek jogviszonyának megszüntetése, vagy a megszüntetés kezdeményezése érdekében, akik a rájuk irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötték, az öregségi teljes nyugdíjhoz szükséges szolgálati időt megszerezték. A Magyar Nemzeti Múzeum szervezetében közalkalmazotti jogviszonyban álló dolgozók közül 2018. évben 5 fő volt a fenti kormányhatározattal érintett, akik közül továbbfoglalkoztatási igény 1 fő részéről merült fel, és az irányító szerv az egyetértést megadta.

A humán erőforrást vizsgálva az intézmény átlagos állományi statisztikai létszáma 366 fő. Különös nehézséget jelent minden intézmény számára, hogy az utóbbi években egy éven belül akár többször is változnak a jogszabályok, ezzel feje tetejére állítják a nyilvántartást, ugyanakkor változatlan létszámmal kell a jogszabályban előírt feladatokat határidőre teljesíteni, nem beszélve arról, hogy a működtetést, üzemeltetést a közbeszerzési törvény

szigorú keretei között kell végezni. 2002-ben volt utoljára béremelés (50%-os mértékben). Ez a mérték az elmúlt 15 évet figyelembe véve 3,8%-os béremelésnek felel meg, amely nem követte a valós infláció mértékét. A mai közalkalmazotti bérek messze elmaradnak a piaci viszonyok diktálta vállalkozói szférában lévő bérektől. Ennek törvényszerű következménye az, hogy a közalkalmazotti szférában nem lehet találni magasan kvalifikált gyakorlati szakembert, mert a piaci területen kifizetett munkabér nem versenyképes a közalkalmazotti bérekkel.

A Kjt. béren kívül a nem rendszeres és külső személyi juttatások csak az olyan átvett pénzeszközök, pályázatok, célpénzek terhére lettek kifizetve, amely bevételek másra nem használhatók fel (pl.: OTKA pályázatok, NKA-s pályázatok közül a „Múzeumok Majálisa 2018.”, vagy az „Országjáró Múzeumok” projekt keretében megvalósult programok).

A 2018. évi bérkompenzációra 9.107 eFt (7.653 eFt személyi és 1.454 eFt járulék) támogatást kapott az Intézmény az EMMI-től, amely célzottan felhasználásra is került.

Közfoglalkoztatási program

A 2018. július 1-jétől 2019. február 28-ig futott IV. Országos Közfoglalkoztatási Programban, amelyben az MNM közfoglalkoztatóként részt vesz, az előző programokhoz képest – a korábbi 4 munkakör az adatrögzítő, általános irodai adminisztrátor, egyéb ügyfélkapcsolati munkatárs és munkavezető – 2 új munkakör került bevezetésre, a számítógépes adatrögzítő és egyéb ügyintéző. Tovább csökkent a foglalkoztatható létszám, amely ebben a programban 236 fő az előző programban engedélyezett 337 fővel szemben. Ezen túlmenően jelentősen csökkent a magasabb bérkategóriába tartozó munkakörök aránya.

96 településen összesen 113 partnerintézménnyel kötött együttműködési szerződést az MNM, és 13 partnerintézményben volt sikertelen az álláshelyek betöltése. Ez leginkább a nyugati országrészben, különösen Győr-Moson-Sopron megyében volt jellemző annak okán, hogy a területileg érintett munkaügyi központoknál nem volt elegendő számú kiközvetíthető álláskereső, vagy nem volt megfelelő végzettsége az illetőnek. A valós együttműködés így 100 partnerintézménnyel értendő.

Az programra engedélyezett létszámból :

munkakör	engedélyezett létszám	betöltött létszám	bruttó bér
számítógépes adatrögzítő	18 fő	14 fő	106.555.- Ft
adatrögzítő	103 fő	71 fő	81.530.- Ft
egyéb ügyfélkapcsolati munkatárs	20 fő	17 fő	106.555.- Ft
egyéb ügyintéző	44 fő	27 fő	81.530.- Ft
általános irodai adminisztrátor	42 fő	26 fő	81.530.- Ft
munka- és termelés-szervező	9 fő	9 fő	117.245.- Ft

A fluktuáció 30%, a kilépők 79%-a az alacsonyabb bérű munkakörökből került ki. Az álláshelyek betöltésénél megfigyelhető volt a földrajzi, területi eloszlás különbség. A

leggyorsabban betölthető munkakörök az Alföldön, a Duna-Tisza közén és a Dél-Dunántúlon volt tapasztalható. Az Észak-dunántúli régióban nehezebben töltötték be az álláshelyeket, és általában véve is kevesebben jelentkeztek, és alacsonyabb fokú volt a jelentkezők végzettsége. Összegezve a program alatt szerzett tapasztalatokat megállapítható, hogy a munkaköröknél bekövetkezett jelentős bércsökkenés visszatartó erejű, a kilépések magas arányát is főként ez magyarázza. Az elérhető nettó kereset 8 órás munkavégzéssel 54.215,- Ft, amely összeg a létfenntartás összegét sok esetben nem fedezi. Statisztikánkból kiderül, hogy nők és a kisgyermeket nevelő anyák aránya magas, kedvezőtlen számukra, hogy a gyermekek után nem jár pótszabadság, valamint a 20 nap fix szabadságot is méltánytalannak tartják. Ezen okok miatt a program lebonyolításának humánerőforrás kockázata folyamatosan nő. A program bemeneti alapkötetelménye az érettségi, de a jelentkezők gyakorlati képességei felmérésekor a munkakör betöltéséhez szükséges kompetenciák és készségek hiányosak, számítógépes ismereteik nem elegendők, a munkahelyen való megjelenés, öltözet milyensége, a személyi higiénia is sok esetben gondot jelent. Egyébiránt a partnerintézmények visszajelzései alapján a közfoglalkoztatottak jelentős segítséget nyújtanak a feladataik ellátásában, amit az is alátámaszt, hogy számos esetben közalkalmazottként alkalmazzák őket tovább.

Bérgazdálkodás

A kiemelten teljes munkaidősöknél:

- besorolási összbecs 1.583.374.187 Ft
- beállási szintje 3.998.420 Ft
- kereset növekedés (tárgyévi és az előző évi besorolási bér hányadosa): 108,90 %

<i>Pótlékok, pótlék fajtánként (éves szinten)</i>	<i>fő</i>	<i>eFt</i>
nyelvpótlék	55	9960
egészségügyi pótlék	30	7200
címpótlék	11	1740
vezetői pótlék	50	24111
tudományos pótlék	137	16367
egyéb pótlék	4	960

Belépő dolgozó: 32 fő

A belépő dolgozók között volt pl. kulturális menedzser, közművelődési szakember, könyvtáros, tárlatvezető, adminisztrátor, titkárnő, projektadminisztrátor, régész.

Kilépő dolgozó: 27 fő

A kilépők között volt pl.közművelődési asszisztens, titkárnő, teremőr, könyvelő, pénzügyi előadó, főmuzeológus, régész.

Szakmai létszám megoszlása:

260 fő

archeológus	2
régész	30
történész	10
numizmata	4
művészettörténész/ múzeumigazgató	11
néprajzos	2
könyvtáros	13
restaurátor	41

közművelődési alkalmazott	20
egyéb tudományos alkalmazott	
tárlatvezető	4
muzeológus	60
múzeumi informatikus	5
egyéb szakmai alkalmazott	40
műszaki szakmai alkalmazott	18
Összesen	260

Üzemeltetési létszám megoszlása: 136 fő

gazdasági igazgató	1
gazdasági vezető	4
belső ellenőr	1
jogász	1
ügyvitel	36
közönségkapcsolati munkatárs	14
műszak	28
teremőr, éjjeli őr, porta	18
raktáros	9
informatikus	
kisegítő alkalmazott	24
Összesen	136

Mindösszesen	396
---------------------	------------

Egy főre eső átlagbér: 333 eFt/hó.

Dologi kiadások alakulása, takarékosági intézkedések

A 2018. évi költségvetés tervezésekor a műszaki terület által megtervezett üzemeltetési kiadásokkal szemben az EMMI-től kapott keret-levezetési lapot lebontva a költségvetési keretszámok csak szűkebb üzemeltetési költségeket engedtek meg olyan területeken, mint például a villamos-energia, a gázfogyasztás esetében, a takarításnál, ingatlan karbantartásnál, a gépkocsik fenntartásánál, az Auschwitz-i állandó kiállításunk üzemeltetésénél és a gépek, berendezések karbantartásánál. Az elmúlt évek dologi támogatás csökkentése (2,8%) és az infláció (a KSH szerinti 2,4%) miatt már nincs meg a szükséges fedezet a házfenntartás kiadásaira sem. A lecsökkent humán erőforrás munkáját segítő szakmai szolgáltatások igénybevételére, gyűjteménygyarapításra, restaurálásra fordítható támogatás az összköltségvetésnek az 1,8%-a mértékében áll szabadon rendelkezésre, amely ma csak pár méternyi autópálya megépítésének felel meg. A 26.462 eFt „Meghatározott közgyűjteményi szakmai feladatra” rendelkezésre álló állami támogatás az intézmény szakmai szervezeti egységeinek kiadásaira nyújtott fedezetet, úgymint szakmai anyag vásárlása, konferencia-résztvételek, tudományos rendezvények, kutatóutak, kiadványok, közművelődési- és marketing-tevékenység, illetve a Könyvtár folyóirat-beszerzései. Továbbá főként NKA-s pályázatok önrész-vállalását oldottuk meg szintén ebből a szakmai keretből, kiemelten a Múzeumok Majálisa nagyrendezvényünk önrészét, tekintettel arra, hogy azt csak részben tudtuk más belső forrásból – a Majális során keletkezett bevételből – finanszírozni.

beruházások többek között

MNM Központ

Videokamera 787eFt, Biztonsági őrség konyhabútor 280eFt, kerek szék 107eFt, asztalok, szék 1.755eFt, napernyők 721eFt, műrattan bútor 965eFt, mobil dobogó 839eFt, Magyar utca 4. emeleti iroda helyiségek hűtőkorszerűsítés 920eFt, Gazdasági Igazgatóság irodabútorok 237eFt, Petőfi emléktábla másolat 227eFt, teherlift beléptető általi vezérlése 593eFt, pénztárgép 153eFt, fényképezőgép objektívvel 652eFt, kamera felszerelése 460eFt, számítógép 201eFt, számítógépes végpont kiépítése 986eFt, merevlemez 601eFt, forgószékek 123eFt, autó vásárlás Opel Meriva 1.030eFt, főigazgatóság tárgyalóterembe audiovizuális prezentációs eszköz 2.980eFt, iktatórendszer licenc 4.640eFt, látogatórendszer kiépítése 10.228eFt, látogatói beléptető kapu fejlesztése 6.503eFt, jegypénztári számítógép cseréje 204eFt, főbejárati analóg kamerák cseréje 1170eFt

Campona tervezési terv, kiviteli tervdokumentáció 1.600eFt,

műtárgyvásárlás dísztányér, fajansz 647eFt, ezüst pohár 1.500eFt, 2 db festmény Pulszky Sámuel 400eFt,

Történelmi Tárlat: Kirakati baba (dekorációs munka) 100eFt, műtárgyvásárlás/ női és férfi formaruha 150eFt, plakáttér db 450eFt, **Történelmi Képcsarnok:** 10 fiókos rajztároló 383eFt, **Történelmi Fényképtár:** monitorok 376eFt, **Régészeti Tárlat:** fémdetektor kiegészítő alkatrészei 617eFt, digitális fényképezőgép tartozékokkal 161eFt, fényképezőgép 236eFt, gyűjteménygyarapítás könyv beszerzés 104eFt, **Könyvtár:** gyűjteménygyarapítás 2.697eFt, határoló falazat kiépítése 489eFt, **ORR:** Megmentett műkincsek kiállításra plakáttartó 243eFt, kombinált környezeti mérőműszer 378eFt, fényképezőgépek 600eFt, **RFL:** kézi navigációs készülék 160eFt, bekant asztal 122eFt, laptop 500eFt, **OMMIK:** Digit konferencia kisfilm készítése 750eFt, **KOSIF:** Mesterjegyes pengével szerelt husz.....283eFt, Árpád-kori és honfoglalás kori ruharekonstrukció 210eFt,

Múzeumkert rekonstrukció

műszaki ellenőrzés 7.500eFt, projektmenedzsmenti feladatok 9.801eFt,

Mélygaráz:

szivattyú 138eFt, egyéb tárgyi eszközök beszerzése 914eFt, átemelő szivattyú csere 1.783eFt, elektromos töltőállomáshoz bizt. 247eFt,

Malenkij Robot Emlékkiállítás: pénztárgép beüzemelés 145eFt,

RÖG:

geodéziai mérőműszerek 5.774eFt, okostelefonok 635eFt, tárgyfotó műtermi eszközök 2.197eFt, informatikai eszköz 131eFt, információs tábla 318eFt, függőmappa szekrény szállítási 106eFt, fényképezőgépek és tartozékai 784eFt, mobiltelefonok 1.431eFt, széf elektromos számmal 193eFt, fémdetektorok 1.496eFt, kézi navigációs készülékek 772eFt, fényképezőgép tartozékokkal 907eFt, 10db nagyteljesítményű számítógép 10.000eFt, 10db monitor 512eFt, számítógépek, laptopok 10.831eFt, szerver 22.491eFt, 9db notebook 2.466eFt, bútorok 4.449eFt /Miskolc, bútorok 12.435eFt /Daróci út, állószekrény 220eFt, laptop 375eFt, Microsoft Windows és Excel licenc 262eFt, photoscan 958eFt, szoftvercsomag 850eFt, szerverbe szoftverek 1.808eFt, pénztár vagyonszerzés kialakítása 370eFt, pénztár biztonsági rács, vasajtó 560eFt, földszinti biztonságtechnika kivitelezés 801eFt /Daróci út, beléptető rendszer telepítés 158eFt, tűzvédelem kialakítása 250eFt.

SOM:

restauráláshoz szücs. eszközök 156eFt, kiállítás vitrinek világítással 1.359eFt, vitrinmozgató kocsi 350eFt, gyűjtemény gyarapítás 630eFt, hírlapelőfizetés 684eFt, projektorok 437eFt, asztali számítógép 341eFt,

MNM Báthori István Múzeuma: 1.607eFt riasztó rendszer, biztonságtechnikai rendszer bővítése 468eFt,

MNM Rákóczi Múzeuma

Többek között: fűkasza 270eFt, kézi adó-vevő 430eFt, torony szerver 189eFt, pénztárgép 195eFt, szerver bővítés 112eFt, faragott verőfa (mézeskalács formák) 1.000eFt, Országgyűlési tudósítások gyűjtőkötet 2.990eFt,

MNM Vay Ádám Muzeális Gyűjteménye:

szerszámgepek vásárlása 764eFt, ágyrács, ágybetét 413eFt, II. Rákóczi Ferenc mellszobor 118eFt,

MNM Mátyás Király Múzeuma

Többek között:

Pult 2 részes /Játszóház részére, LED tv 236eFt, telefonközpont cseréje 1.370eFt, zászló állvánnyal 139eFt, gyalogos félvért fegyverzettel, öltözet 960eFt, Mátyás király vándor kiállítás makettek 3.740eFt, rendezvény pavilon 173eFt, kamrás égető kemence 780eFt, fűnyíró traktor 2.109eFt, Múzeumok éjszakája film 147eFt, jurta (bemutató és játszószátor) 2.700eFt, torony szerver 321eFt, laptop 241eFt.

MNM Esztergomi Vármúzeuma

Többek között:

iroda fűtéskorszerűsítéshez szivattyú 320eFt, régészek részére számítógép 191eFt, led gyűrűs megvilágítás sztereo-mikroszk. 160eFt, fényképezőgép 135eFt, műtárgyvásárlás/szekér 180eFt,

MNM Balassa Bálin Múzeuma

polcok 723eFt, számítógép 179eFt,

MNM Palóc Múzeuma

gyűjtemény gyarapítás 100eFt,

Pályázatok felhasználása (beruházás)

Többek között:

Reformkori forgatag kiállításra: műtermi festőállvány 168eFt, 3d szkennerek 441eFt, ruharekonstrukciók 385eFt, B1-es plakáttartó összekötött talppal 15 db 750eFt,

Görgey kiállításra: kézi mérőműszer 422eFt, mini klíma 601eFt, világítás 6.730eFt, installáció 5.400eFt, endoszkóp szonda 35 eFt, múzeumi babák 698eFt

KOSIF múzeumpedagógiai foglalkozáshoz régészeti homokozó 290eFt, 271eFt, **Történeti Tár** kulturális javak gyűjteménygyarapítás öltözet tervrajza 1.500eFt,

gyűjteménygyarapítás: öltözet replikák 2.241eFt, Hevesy György Nobel díj megvásárlása 53.735eFt,

Seuso vándorkiállítás Ford S-Max 2.0 személygépkocsi vásárlás 6.487eFt, kiállítási hely kialakítása 1.947eFt, vitrinek vásárlása 47MFt, Pop-up sajtófal bőröndben 265eFt,

Országjáró vándorkiállításra tv 136eFt, informatikai eszközök 230

Főigazgatóság: V4 konferenciára pulpitus + kiegészítő elemek 127eFt, pulpitushoz mikrofon és rezgécscsillapító, V4 filmkészítés kerekasztal beszélgetésről 1.180eFt,

Felújítás

1.074.217 eFt

Többek között

MNM RÖG

Az MNM Daróczi úti Raktárbázisát érintő a Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központtal kötött megállapodás 2016. december 19-én került aláírásra. Az eltelt időszak alatt a Daróczi úti telephely felosztása ismét változott, melynek szerződésben történő lefektetése azonban ez idáig nem történt meg, illetve folyamatban van.

Az MNM e feladatainak ellátására a kormány a 1313/2018 (VII.10.) sz. határozatában a 2018. évi költségvetés terhére 718 360 000 Ft-ot biztosított. Egyben rendelkezett a Budapest Daróczi út 3. sz. alatti ingatlan vagyongazdálkodási jogának megosztásáról a MNM javára az új feladatai ellátása érdekében általa használt ingatlanrészeket illetően.

A Kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény módosítása kapcsán (2018. április 1.) megtörténtek az MNM Régészeti Örökségvédelmi Igazgatóság elhelyezéséhez szükséges északi szárny földszinti munkaterek kialakításai (építészeti, IT rendszer, világítástechnika, biztonsági rendszerek, teljes bútorozás). Kialakításra került a déli szárny pincészinén az azonnali bejövő régészeti leletanyagok raktára (építészeti, komplett világítástechnika). Megtörtént az északi és összekötő szárny 1. emeletén kialakítandó munkaterek, valamint a pincészinén összekötő szárnyban kialakítandó leletanyag raktárak tervezetése. Megindult a közbeszerzési eljárás.

MNM Mélygarázs

Szükségessé vált és megtörtént a felszíni üvegépítmények hővédő fóliázása és a törött üvegszerkezetek cseréje.

MNM SOM Apród utca 1-3. szám alatti Múzeum épület

Tavaly év végén tönkre ment a Thermomax Color 7v típusú kazán, melyről kiderült, hogy javíthatatlan. Megtörtént a kazán cseréje. Évek óta beázott az állandó kiállítóter, ennek oka, hogy az alacsony hajlásszögű korcolt lemezfedés előregedett, tönkre ment. Szükségessé vált a teljes felületű cseréje, amely nyár végén megtörtént. A Semmelweis emlékévé keretében megtörtént az Anyaság c. szobor teljes restaurálása. Jelen pillanatban is folyik a belső udvar kertfelújítás tervezése.

MNM SOM Török utca 12. szám alatti épület

Szükségessé vált Thermomax Color 7v típusú kazán cseréje, ami tavasszal megtörtént. Elkészítettük a Török utcai felújítandó épülethomlokzat kiviteli terveit, megkaptuk az építési engedélyeket, megtörtént az indikatív ajánlatok bekérése. A szintén veszélymentesített Gül Baba utcai épülethomlokzat tervezése és terv engedélyeztetése rövidesen befejeződik.

MNM Nemesvámos Villa Romana Baláca kiállítóhely

Folytatódott a romkert kőfalazatainak falkonzerválása, rekonstrukciója. Megtörtént a villa védőépület időszakos életveszély elhárítása, kiépítésre kerültek az aládúcolások. Felújításra került a villaépülethez tartozó vízelvezető rendszer, kialakításra került a műszaki helyiség és

megtörtént a fa nyílászárók cseréje is. Megtörtént a római kori fűtésrendszer kiállítási részének konzerválása, bemutatásának átalakítása.

Fejlesztési projektek kivitelezési vagy előkészítési fázisban

Múzeumkert

A Múzeumkertben folynak a kivitelezési munkák. Megtörtént az Arany János szobor és további múzeumkerti szobrok restaurálása, néhány szobor restaurálása még folyamatban van.

MNM+

Elkészültek és leadásra kerültek a múzeumi célú hasznosítással kapcsolatos koncepciótervek.

Málenkij Robot Emlékhely

Szükséges a MÁV közműhálózatokról (víz, szennyvíz és elektromos áram) önálló hálózati kapcsolatokra való átállás, a közműhálózat csatlakozások átépítésének tervezése/engedélyeztetése jelen pillanatban is folyik. Problémaként jelentkezik az engedélyeztetés, mert a vagyonkezelői jogok rendezése máig sem történt meg, vagyonkezelő továbbra is a MÁV.

MNM Főépület, Seuso állandó kiállítás kiállítótereinek megújítása:

Az MNM Főépület Apponyi folyosó, Todoroszku termék területét érintő, leendő SEUSO kiállítási terek teljes infrastrukturális megújításának (hűtés-fűtés, klimatizáció, párasítás-páramentesítés rendszerének kiépítése, légtechnika kialakítása, új világítástechnika és új kőpadló) tervezése, tervmódosítása (immáron nagyobb kiállítási területen, 14 SEUSO műkincs bemutatása!) elkészült. Megtörténtek az ajánlatkérések, folyik a kivitelező kiválasztása és a szerződéskötés.

MNM Palóc Múzeum, Balassagyarmat

Elkészítettük a főépület múzeumi fogadótér belsőépítészeti terveit, megrendeltük a kivitelezési munkákat.

MNM Campona régészeti lelőhely, Nagytétény

Elkészült egy a Limes Világörökségi Programhoz csatlakozó pályázat, terv a területen található kiállítóhely, bemutatóhely létrehozására.

MNM Andrássy Emlékmúzeum

Készülnek a tervek az Emlékmúzeum kialakítására.

II.3.) Az intézményi bevételek alakulása

Működési és felhalmozási jellegű bevételek

eFt				
Működési és felhalm. bevételek jogcímenként	2017. évi teljesítés	2018. évi eredeti ei.	2018. évi mód. ei.	2018. évi teljesítés
Könyv, kiadvány, hang- és	9.159.205	6.481.000	14.898.482	14.899.513

képi anyag értékesítése				
Bérleti és lízing díjbev.	-	-	-	-
Termék, helyiségek bérleti díja	39.341.574	11.430.000	28.229.531	28.229.531
Jegybevételek	271.238.059	427.782.299	341.579.459	341.579.459
Tárgyi eszközök bérbeadásának díja	5.519.259	-	2.803.506	2.803.506
Alaptevékenységhez kapcsolódó egyéb bevételek (pl: feltárásokhoz kapcsolódó bevétel, műtárgymásolat készítés, jogdíjak, oktatás, konferenciák részvételi díja, stb.)	241.165.453	-	462.368.875	462.367.459
Kiszámlázott ÁFA	152.463.763	120.592.355	231.272.500	231.271.041
Egyéb bevételek (műk. kiadásokhoz kapcsolódó ÁFA visszatérülés, továbbszámlázások, kártérítések stb.)	76.152.100	51.014.346	101.208.690	101.210.534
Felhalmozási és tőke jell. bevétel	980.000	-	-	-
Összesen műk. és felh bev.	796.019.413	617.300.000	1.182.361.043	1.182.361.043

A működési bevételünk teljesítését tekintve 565,0 Mft többletbevétele keletkezett az MNM-nek.

A Múzeum 2018-ban olyan feladatokat is ellátott, amelyek a 2018. évi költségvetés készítésekor még nem voltak, vagy csak részben voltak tervezhetők. A működési többletbevétel döntően a Régészeti Örökségvédelmi Igazgatóság feladatellátásának következtében folyt be, amely kapcsán több, nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű közlekedési infrastruktúra-beruházásnak minősülő fejlesztéshez kapcsolódó megelőző feltárás iránti megrendelés is érkezett a Múzeumhoz. Az MNM új koordinációs és régészeti feladatellátása, mint alaptevékenység a 2018-as költségvetés készítésekor még nem volt ismert, ennél fogva az eredeti működési bevételi előirányzatnak sem része.

Az egyik legnagyobb régészeti feladatot jelentő kormányberuházás, az M30-as autópálya Miskolc-Kassa közötti szakaszának építése. Ugyanakkor ki kell emelni a következő projekteket is:

- a R76 Zalaegerszeg- M7 közötti szakasz 2x2 sávra való fejlesztése Hollád és Balatonszentgyörgy között Első ütem 0+000-4+700
- Győr Amádé László utca 7072 Hrsz helyszínen tervezett beruházás
- Győr Teleki László utca 40. számú helyszínen tervezett beruházás

- a Dunai Limes magyarországi szakaszán, a DL ID No. 49. részhelyszínen, Nyergesújfalu Sánc-hegy - Crumerum segédcsoport tábor régészeti kutatása

A törvény szerint e bevételből kell fedezni:

- az ásatások terepi kivitelezését 50%
- a dokumentáció készítést 5 %
- a leletek konzerválását 15 %
- a leletek elsődleges nyilvántartásba vételét 5 %
- a leletelhelyezés költségeit 15 %
- valamint az intézmény működésre fordítható bevételi hányad (10%).

A Magyar Nemzeti Múzeum esetében a feltárásokra átvett pénz egy részét tartalékolni kell az adott megyei hatókörű városi múzeum számára a későbbiek során kifizetendő leletbefogadási költségekre is. A bevételek a Kötv. előírásai alapján közvetlen a régészeti feltárásokra és a feltárási dokumentáció és a leletanyag kezelésére fordíthatóak. A 68/2018. kormányrendelet alapján régészeti feladatellátás költségeire alkalmazható árak tartalmazzák a feltárást végző intézmény működési költségének a feltáráshoz eső hányadát, amely legfeljebb 15% lehet.

A működési többletbevétel kisebb hányada főként a Pollack Mihály téri mélygarázs üzemeltetéséből, az állandó és időszakos kiállítások jegybevételeiből, terem- és helyiségbérleti díjból, valamint a kiszámlázott ÁFA összegéből adódik. A szolgáltatások teljesítésével összefüggésben kiadások is felmerültek, amelyek fedezetét a befolyt bevétel biztosítja. Továbbá biztosítja a megemelkedett közüzemi díjak, más – az Intézmény működtetését szolgáló – szolgáltatások igénybevétele díjai miatt keletkezett többlet kiadások fedezetét, hiszen évek óta nem követi az infláció mértékét a központi, irányító szervek támogatás.

Mindezekkel együtt a többletbevétel valójában csak az olyan ismétlődő kiadásokra (különösen az OM projekt személyi és járulék kiadásai, amelyre nem kaptuk meg a fedezetet, közüzemek, ingatlan karbantartás, takarítás, informatikai szolgáltatások, teremfelügyelet, tűz- és munkavédelmi szolgáltatások, pénzügyi szolgáltatások díja, karbantartás, kisjavítás többletkiadásai) hozta meg fedezetet, amely az eredeti költségvetésünkben évek óta nem biztosított. Gondolnunk kell itt a minden évben emelkedő minimálbérre és garantált bérminimumra, vagy nem csak az infláció mértékével megemelkedett különböző szolgáltatások díjaira. De itt kell megemlíteni a SOM költségvetését érintő 25 Mft-os elvonás okozta hiányt is.

Pénzeszköz átvétel

1.540.960 eFt

Az átvett pénzeszközök teljes egészében a szakmai tevékenységet szolgálták.

Működési célra átvett pénzeszközök áh. kívülről: 105.341 eFt

eFt

Országjáró	100.000
Fakeret és festmény 7db, kezelése, szállítása	3.844
Dunakeszi régészeti kutatás	190
Erasmus pályázat II.részlet /csere diák	1.307

Felhalmozási célra átvett pénzeszközök áh. kívülről: 695 eFt

eFt

Dolgozói lakáshitel törlesztések	695
----------------------------------	-----

Felhalmozási célú támogatás áh. belülről: 854.047 eFt

eFt

GINOP-7.1.1-15-2017-00037 / Sárospatak	804.945
GINOP 7.1.9-17-2018-00028 / Sárospatak	18.650
Miniszterelnökség / Szt. György puszta római őrtorony állagvédelme / Visegrád	2.400
MNM érintőképernyős alkalmazás szoftverfejlesztés	2.000
Ige-Idők Reformáció 500 éve kiállítás	4.935
Alkotó elmék, gyógyító orvosok. Innovatív medicina	15.113
Közfoglalk. /Sárospatak	100
Bethlen Gábor Alap Mátyás Király várai vándorkiállítás / Visegrád	4.480
MNM közfoglalkoztatottak elsz.	24
OTKA/RÉZ	1.400

Működési célú támogatás áh. belülről: 580.877 eFt

eFt

2016. adóévi SZJA 1% felajánlás	253
Közfoglalkoztatottak / Sárospatak	4.703
Közfoglalkoztatottak / MNM	372.080
Közfoglalkoztatottak / MNM Palóc Múzeum	196
Jubileumi koncert sorozat / MNM Palóc Múzeum	90
Múzeumi Hétfők / MNM Palóc Múzeum	400
NKA / MNM Majánlis 2018	1.000
NKA / Pogányszentpéteri Pálos kolostor rég.	127
NKA / Archeologia Altum Castrum középkori régészeti online folyóirat / Visegrád	2.000
NKA / A visegrádi római kori Castrum és árpád kori ispáni központ régészeti feltárás / Visegrád	1.600
NKA / PONE NAVATATÓL Visegrádig kiállítás a Salamontorony-toronyban / Visegrád	1.000
NKA / Gombold újra. Divat a Magyar / Műtárgyvásárlás	1.500
NKA / Múzeumi Hétfők VII. megvalósítás / Palóc Múzeum	380
NKA / Reformkori forgatag / megvalósítása	1.400
NKA / Tatai kovabánya feltárás	105
NKA / Telek Balázs hagyaték vásárlás/ Palóc Múzeum	450
NKA / Zalavári ásatás	564
NKA / Patay Pál Komárom-Esztergom megyei harangok kiadvány	1.000
NKA / Nobel díj gyűjtemény vásárlás I. részlet	50.400
NKA / Telki Anna-lak feltárás	125
NKA / Galgagyörk feltárás	200
NKA / REFO 500 kamara kiállítás	1.000
NKA / Történelem pipafüstben kiadvány	2.500
NKA / Lotz Károly – Hunyadi festmény restaurálása / Esztergom	300
NKA / Folia Historica XXXIV.	400
NKA / SOM 7 ritkaságkötet restaurálása	400
NKA / SOM Korok és kórok időszaki kiállítás	600
NKA / Majális	9.000
NKA / Dr. Körmöczy kiadvány megjelentetése	272
NKA / Báthori Múzeum/ Tündér táj közepén / Sárospatak	1.000

NKA / KAD / Üvegnegatív átsomagolására	400
OTKA / Rézkor	6.935
Bethlen Gábor Alap Mátyás Király várai vándor kiállítás / Visegrád	3.020
Falazat javítás / Balácsa	200
Rég. kiáll. Aranyeleitek műtárgykörnyezetének kialakítása	400
Bajor Ágost kiállítás / Esztergom	600
Megmentett műkincsek 2018. / ORRK	900
Villa Romána Balácsa rendezvény	500
Esztergom város Önkormányzatának kulturális támogatása /Esztergom	8.000
Helyi önkormányzati támogatás:Ostromhétvége 478/11-21-1/2 / Sárospatak	100
2017. évi 1% SZJA felajánlás	74
A köznevelés eredményességéért / MNM Palóc Múzeum	15.297
Amszterdami Egyetem Bölcsészettudományi Kar Hollandia CEMEC támogatás	7.448
Régészeti kutatás Magyarországon 2011-es évkönyv online kiadás	1.000
Ige – Idők Reformáció 500 éve	5.066
Alkotó elmék, gyógyító orvosok. Innovatív medicina	8.892
EMMI / REFO 500 II. kiáll.	67.000

II.4.) A maradvány feladatteljesítéssel összefüggő alakulása

2018. évi előirányzat maradvány

2.592.511 eFt

2017. évi maradványból:	474.005
1.) MNM Vármúzeum (Esztergom) Studióló építészeti rekonstrukciójára 126.438 eFt	
2.) SEUSO-kincs kutatásra és állandó kiállítására kapott összeg 260.898 eFt	
3.) MNM megújításának koncepciójával összefüggésében megvalósíthatósági tanulmány készítése 54.708 eFt	
4.) Málenkij Robot kiállítóhely létrehozása 30.958 eFt	
5.) V4 pódiumbeszélgetések, NKFI projekt 1.003 eFt	
Rendkívüli kormányzati intézkedések kapott támogatás maradványa	357.116
1.) Nagyberuházásokhoz kapcsolódó régészeti feladat ellátás 286.376 eFt	
2.) Villa Romana Balácsa kárelhárítás 37. 278 eFt.3.) Görgey 200. emlékkiállítás 33.462 eFt	
Egyéb kormányzati intézkedéssel kapott támogatás, EMMI fejezeti kezelésű előirányzatok terhére nyújtott támogatás és más fejezettől kapott támogatás	744.299
1.) Aranyvonat ereklyeszállító 254.000 eFt	
2.) Árpád-ház tudományos – szakmai projekt 19.438 eFt	
3.) Múzeumkert rehabilitációja 408.072 eFt	
4.) EMMI fejezeti kezelésű előirányzatok: Málenkij üzemeltetés, Arany János emlékévé, Család Múzeuma stb, 33.828 eFt	
5.) más fejezettől kapott támogatás: Semmelweis Emlékévé 28.961 eFt.	
NKA pályázatok, Európai forrásból finanszírozott programok, egyéb pályázatok:	870.146
1.) NKA pályázatok 10.079 eFt	
2.) GINOP pályázatok Várprogram Sárospatak 823.435 eFt	
3.) NKFI és egyéb pályázatok 36.632 eFt	

2018. évi eredeti előirányzatból:	146.945
1.) Múzeumkert rekonstrukcióra 103.122 eFt,	
2.) Árpád-ház kiállítás 38.102 eFt	
3.) SZOCHO 2018. évi megtakarítása 5.721 eFt	

II.5.) Az Európai Unió forrásból megvalósuló programok alakulása

MNM Rákóczi Múzeuma

A Nemzeti Kastély- és Várprogram részeként EU-s pályázati forrásból a GINOP-7.1.1-15-2017-000 keretében "A sárospataki váregyüttes turisztikai vonzerejének erősítése, a belső és külső vár összehangolt attrakciófejlesztése" c. pályázati keretből a külső és belső vár egyidejű, összehangolt fejlesztése valósul meg 2020-ig .

A projektet a NÖF Nemzeti Örökségvédelmi Fejlesztési Nonprofit Kft, mint a konzorcium vezetője valósítja meg partnereivel a Magyar Nemzeti Múzeummal és Sárospatak Város Önkormányzatával.

A fejlesztés céljai között szerepel, hogy a várat újra egy egységként mutassa be. Intézményünkben a projekt keretén belül épülő látványtárban a tárgyi gyűjtemény a látogatók számára is élményszerű és emellett szakmailag is megfelelő módon történő bemutatására kerül sor, továbbá a jegypénztár felújítása valósul meg.

A támogatási szerződés, valamint a konzorciumi partnerek megvalósításra vonatkozó együttműködésének aláírása 2018-ban megtörtént.

A projekt 1,429 milliárd Ft támogatási összegéből a Magyar Nemzeti Múzeum 940 MFt összeggel részesül, a projekt nettó finanszírozott, ebből támogatási előlegként 805 MFt került kiutalásra. 2018-ban felhasznált támogatási összeg 160 eFt.

Turisztikailag frekventált térségek integrált termék -és szolgáltatásfejlesztése c. felhívás GINOP 7.1.9.-17-2018-00028 azonosítójú „Zempléni és Abaúji várak fejlesztése” című projekt konzorciumi partnereként a Rákócziak dicső kora... állandó kiállítás és a kialakításra kerülő múzeumpedagógiai tér interaktív fejlesztése valamint a kerten átmenő út felújítása, az intézmény akadálymentes körbejárhatósága valósul meg.

A projektet a Sátoraljaújhely Város, mint a konzorcium vezetője valósítja meg partnereivel a Magyar Nemzeti Múzeummal, Boldogkőváralja Község Önkormányzatával és több szakmai együttműködő partnerrel. A támogatási szerződés megkötésére 2018. novemberében került sor. A Magyar Nemzeti Múzeum 70 MFt összegű támogatásban részesül, a projekt nettó finanszírozott, ebből támogatási előlegként 19 MFt került kiutalásra. 2018-ban támogatási összeg felhasználás nem történt.

MNM Vármúzeuma

2018-ben nem volt Európai Unió forrásból megvalósuló programunk, mindössze egy fenntartási szakaszban lévő projektünk van: KDOP-2.1.1/B-12-2012-0005 – A Magyar Nemzeti Múzeum kulturális turisztikai attrakciófejlesztése az esztergomi királyi várban.

MNM Palóc Múzeuma

EFOP-3.3.2-16-2016-00240 MNM Palóc Múzeuma a köznevelés eredményességéért Néprajzi, történelmi, irodalomtörténeti témájú foglalkozás sorozatainkon 3 óvoda, 5 általános iskola és 4 középiskola vett részt. Olyan interaktív foglalkozások (kalandjátékok, előadással

egybekötött vetélkedők, kézműves foglalkozások, rendhagyó tárlatvezetések) megtartására került sor, amelyek szorosan kapcsolódtak a tananyaghoz és a Palóc Múzeum különböző gyűjteményeit is érintették. A foglalkozásokban központi szerepet kapott a hagyományörzésre és a hagyományátörökítésre tett törekvés és ösztönzés.

II.6.) Vagyongazdálkodás, az immateriális javak és tárgyi eszközök állományának alakulása

Csak az anyaintézmény Budapesten 9 helyszínen, ezen kívül 6 megyében, 13 helyszínen, összesen 22 helyszínen az ország különböző részein látja el feladatát. A Múzeum által vagyonkezelt 445.508 m²-nyi területéből mintegy 34.811 m² kiállítási, közönségforgalmi, bemutatóhelyi rész, 11.125 m² a gyűjteményi raktárak, 362.409 m² park és ásatási terület, a fennmaradó rész pedig a szakmai-működési, üzemi és egyéb kiszolgáló terület. Intézményeinkben közel 4 milliós tételszámú gyűjtemény őrzéséről, állagmegóvásáról és bemutatásáról kell gondoskodni és a korábban jelzett hatalmas ingatlanok fenntartását, működtetését, üzemeltetését is biztosítani kell.

Az Intézmény mindenkori költségvetése a teljes körű szakmai feladatellátás érdekében merül fel úgy, hogy ezt a munkát hivatott segíteni, támogatni, mind a pénzügyi és műszaki terület.

Az MNM felel azért a korábban megfogalmazott ingatlan vagyonért, amely a kezelésében van, de semmi forrás lehetősége nincs, hogy megőrizze a 2006-ban befejezett, de csak a főépületet érintő rekonstrukciós minőséget, hiszen annak is már több, mint 12 éve. Figyelembe véve a 18 milliárdos ingatlanvagyon értékét, a 3 milliárdos költségvetésből csak 0,13%-a áll rendelkezésre felújításra, így az ingatlanok állaga romlik. A törvény nem engedi meg a műemléki ingatlanok értékcsökkenésének elszámolását, de attól mára 30%-os minőségi romlás indult el, nem beszélve a beépített gépészeti eszközök állagromlásáról. Az MNV Zrt. a vagyonkezelési szerződésünk keretében a tulajdonosi jogokat gyakorló szerv, és az MNM, mint kijelölt vagyonkezelő azonban forrás hiányában már nem tud eleget tenni azon kötelezettségének, hogy az ingatlan értékét megtartsa.

Ingatlanfejlesztésre, beruházásra a költségvetésünk 0,15%-a áll rendelkezésre, ezzel szemben számos tagintézményünknel, nem utolsósorban a Főépület esetében szükség van a korábbi rekonstrukciós fejlesztések tovább vitelére.

Az MNM épülete máig az, mint aminek az alapítógenerációk szánták: kvalitásos tárgyakat őrző és bemutató országos közgyűjtemény székháza, szimbóluma a nemzeti összetartozásnak, fejlődésnek és a nemzeti büszkeségnek. Azonban egyre sürgetőbb, hogy az intézmény korszerűbbé váljon: feladatai és küldetése megfelelően a jelen követelményeinek. Az MNM-mel kapcsolatban indokolt társadalmi és egyben kormányzati elvárás, hogy 21. századi múzeumként működjön. A nemzet múzeuma azonban jelenleg az eredeti, 19. századi épületben működik. Elődeinktől örökölt kapott klasszicista épület, amely bár méltó őrzőhelye a nemzeti identitás emblematikus műtárgyainak, azonban a mai kor igényeinek sem méretében, sem funkcionalitásában nem felel meg. Nem lehet egy változatlan szerkezetű és méretű 19. századi épületben modern 21. századi múzeumot kialakítani; nem lehet az eredetileg évente pár ezer látogató befogadására tervezett épületben évente több százezer látogatót fogadni. Az MNM+ fejlesztési terv ezért átfogó koncepciót tartalmaz az intézmény

infrastruktúrájának, ingatlanállományának és feladatellátásának racionalizálására és fejlesztésére. Jelenlegi munkánk ennek a tervnek az égisze alatt zajlik.

Sárospatakon a Vörös-torony lefedése, Visegrádon a Királyi Palota rekonstrukciójának befejezése, Esztergomban a várszínház kialakítása kiemelten fontos fejlesztési igény, hogy ezzel is mind nagyobb látogató forgalmat generáljon az intézmény, az új tagintézmények közül pedig a Palóc Múzeum rekonstrukciója, a Báthori Múzeum kiállításának megújítása kulcsfontosságú szerepet tölt be a Magyar Nemzeti Múzeum fejlődésében.

A Nemzeti Kastélyprogrammal és a Nemzeti Várprogrammal kapcsolatos egyes feladatokról, valamint az ezekkel összefüggő kormányhatározatok módosításáról szóló 1977/2015. (XII. 23.) Korm. határozat rendelkezései, valamint a fővárosi Palotanegyed kulturális célú fejlesztésének előkészítéséről szóló 1382/2016. (VII. 21.) Korm. határozatban foglaltak mind az előzőekben jelzett rekonstrukciós megtorpanást hivatott szolgálni.

A fenti ingatlanfejlesztésen túlmenően ugyanakkor kiemelkedően fontos az intézmény munkáját segítő technikai és egyéb eszközök cseréje, mind a restauratori, mind az ásatási területen, mind a tudományos területen dolgozók körében.

Az Intézmény vagyon állományváltozása a következőképpen alakult: Ft

Állományi érték [eFt]	2017.	2018.
Immateriális javak	32.533.013	34.270.886
Tárgyi eszközök	17.686.664.306	48.340.299.747

II.7.) Az Intézmény tulajdonosi joggyakorlásában lévő gazdálkodási szervezetek, alapítványok

Az Intézmény tulajdonosi joggyakorlásában lévő alapítvány

A Magyar Nemzeti Múzeum alapítványának

- elnevezése: Magyar Nemzeti Múzeum Alapítvány
- székhelye: 1088 Budapest, Múzeum krt. 14-16.

II.8.) A követelések és kötelezettségek állományának alakulása

A Magyar Nemzeti Múzeum 2018. év végi követelések és kötelezettségek állománya csökkent. A követelések állománya 13,7%-kal, 67.742 eFt-ról 58.466 eFt-ra, míg a kötelezettségek állománya 150.362 eFt-ról 53.287 eFt-ra.

A behajthatatlan követelések egyebekben az év végi kiszámlázás, ugyanakkor a MÁK év végi zárása miatt keletkeztek. A további behajtás érdekében fizetési felszólítást küldtünk ki.

II.9.) A letéti számla pénzforgalma „NÉ”

II.10.) A kincstári körön kívüli számla pénzforgalma „NÉ”

II.11.) Befizetési kötelezettségek éves teljesítése „NÉ”

II.12.) Egyéb információk

Költségvetési felügyelet

A Magyar Nemzeti Múzeumhoz 2016. január 1-jei hatállyal költségvetési főfelügyelőt rendelt ki a Magyar Államkincstár első körben 2016. december 31-ig, majd pedig 2018. június 30-ig, és legutóbb 2019. december 31-ig szóló határozott időre. A költségvetési felügyelői kirendelés pozitív hatással jelentkezett a Múzeum gazdálkodásában különösen abból a szempontból, hogy a kötelezettségvállalások intézményen belüli rendjét sokkal hatékonyabban tudta ellátni és elláttatni a gazdálkodási szakterület a múzeumi szakterülettel együttműködve. Első ízben bruttó 300 ezer forint feletti, majd később csak bruttó 500 ezer forint, jelen beszámoló összeállításakor pedig bruttó 1 millió forint feletti kötelezettségvállalások esetén kellett/kell a szerződéseket, megrendelőket előzetesen a költségvetési felügyelővel jóváhagyatni. A tartozásállomány alakulásában is pozitív tendencia jelentkezik. Az előirányzatok felhasználása arányos felhasználást mutatott. A költségvetési főfelügyelővel jó munkakapcsolat alakult ki, az Intézmény munkáját segítette.

Biztonság, vagyon-, tűz- és munkavédelem

A Biztonsági osztály a 2018- évi munkatervi feladatait maradéktalanul végrehajtotta. Az év során a Magyar Nemzeti Múzeum és intézményei sérelmére elkövetett vagyon elleni bűncselekmény nem történt.

1./ Filiálék

a) Személyi kérdések

A biztonságban közreműködő személyi állomány létszáma tekintetében változás nem történt. Továbbra problémát jelent a létszám hiány a

- Balassa Bálint Múzeum,
- Palócz Múzeum,
- Báthori István Múzeum

vonatkozásában, de nem tekinthető kielégítőnek a Visegrádi Mátyás Király Múzeum helyzete sem. A Palócz Múzeumban az elmúlt évben hétvégén mindössze két főt tudtak nyitva tartás alatt biztosítani az egész épületre úgy, hogy abból egy fő a pénztárt látta el.

b) Biztonságtechnikai ellátottság

2018-évben a fiilálék közül fejlesztést hajtottunk végre a Semmelweis Orvostörténeti Múzeum Ernyey József Gyógyszerésztörténeti könyvtárában, amely ez ideig nem rendelkezett semmilyen behatolás -jelző rendszerrel. Az épületben egy Galaxy behatolás-jelző rendszer füstérzékelőkkel bővítve került kiépítésre.

A kiépített rendszer védi a könyvtár összes helyiségét, és nyílászáróit. A rendszer figyelését távfelügyelet felé történő átjelzéssel végezzük.

A fiiláléknál végzett bejárások tapasztalatai alapján elmondható, hogy továbbra is fennáll a technikai rendszerek korszerűbb eszközökre történő lecserélésének igénye.

c) Tűzvédelem

2018-ban nem volt fejlődés a fiálék tűzjelző rendszereinek tekintetében sem, továbbra sem épült meg a balassagyarmati Palóc Múzeum teljes körű tűzjelző rendszere. A tervek már elkészültek, a kivitelezésre várhatóan 2019-ben fog sor kerülni.

2./ MNM főépület

2018-évben a főbejárat -előteret figyelő (elavult) analóg kamerák cseréje valósult meg, illetve a főbejáratot kívülről megfigyelő két speed dome kamera cseréje, melyek mintegy két évtizede látták el feladatukat. A mai kornak megfelelő Hikvision Turbo HD kamerák kerültek alkalmazásra, melyek többszörös képfelbontás javulást, HD minőséget, rendkívüli érzékenységet, zoom-olást illetve a beépített infra-megvilágítás következtében éjszakai „látást” is biztosítanak.

Továbbra is jelentős gond a tűzjelző rendszer központjának és érzékelőjének cseréje, amely azonban központi támogatás nélkül nem oldható meg.

Belső ellenőrzés

A Magyar Nemzeti Múzeum belső ellenőrzésének aktuális Stratégiai ellenőrzési terve 2018-2021. időszakra 2017. 11. 01. hatállyal lépett életbe. Az 2018. évi ellenőrzési tervezés ehhez illeszkedően készült.

A belső ellenőrzési tervezés alapja, a teljes tevékenységi területet lefedő kockázatelemzés, mely a belső ellenőrzés által készül, továbbá kiegészítik az MNM ISO Minőségirányítási rendszeréhez kapcsolódó belső audit jegyzőkönyvek információi.

Az éves ellenőrzési tevékenység tervezésénél elsődlegesen a legkockázatosabb területek, folyamatok kerülnek a tervbe. Az ellenőrzési feladat végzésekor a teljes érintett területet lefedi az ellenőrzés.

Az MNM Főigazgatóság Belső ellenőrzési egysége 1 fő volt.

2018-ban végrehajtott feladatok:

<i>Tárgy</i>	<i>Cél</i>	<i>Módszer</i>
terv szerinti: az Állami Számvevőszék 17105. sz. – „A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Magyar Nemzeti Múzeum” című ellenőrzési jelentés megállapításai, javaslatai alapján készült , jóváhagyott intézkedési terv (2838-013-7-11/17.Főig. megvalósításának vizsgálata	a jóváhagyott intézkedési terv (2838-013-7-11/17.Főig.) szerinti témakörökben az ÁSZ által javasolt és jóváhagyott feladatok határidőre történő megvalósításának ellenőrzése	Az ÁSZ jelentés, az Intézkedési terv és az átadott adatszolgáltatás alapján információk gyűjtése, szabályzatok, dokumentumok, nyilvántartások vizsgálata.
terv szerinti: Az MNM műtárgyfotó-szolgáltatási szabályozottsága, tevékenysége lebonyolítása,	Annak vizsgálata, hogy az MNM műtárgyfotó-szolgáltatási tevékenysége és ennek dokumentáltsága megfelelően	Szabályzatok, adatok elemzése és értékelése, dokumentumok és nyilvántartások vizsgálata, információk gyűjtése.

dokumentáltságának vizsgálata.	szabályozott-e, megvalósul-e, biztosítja-e a jogszabályoknak és belső előírásoknak való megfelelést.	
terv szerinti: MNM SOMKA beolvadást megelőző belső ellenőrzési jelentései, a hozzájuk kapcsolódóan jóváhagyott intézkedési tervek megvalósulásának vizsgálata	Az intézkedési tervek még aktuális intézkedési megvalósulásának vizsgálata.	Intézkedési tervek alapján információk gyűjtése, szabályzatok, dokumentumok, nyilvántartások vizsgálata.
soron kívüli: Az EMMI Költségvetési és Gazdálkodási helyettes államtitkár soron kívüli kérése alapján, a 2015. évi MNM leltározás, dokumentálás felülvizsgálata	a 2015. évi mennyiségi felvételes MNM leltározás, dokumentálás szabályszerű végrehajtásának ellenőrzése	Szabályzatok, adatok elemzése és értékelése, dokumentumok és nyilvántartások vizsgálata, információk gyűjtése.
terv szerinti: A Magyar Nemzeti Múzeum közfoglalkoztatási tevékenységének vizsgálata	az MNM közfoglalkoztatási rendszerének kialakítása szabályszerűen megtörtént-e illetve a megfelelően biztosítja-e a jogszabályi előírások teljesítését.	Szabályzatok, adatok elemzése és értékelése, dokumentumok és nyilvántartások vizsgálata, információk gyűjtése.
előírt feladatok: Minden évben kötelező adminisztrációs feladatokon túl, az intézményi kockázatelemzési-, teljesítményértékelési rendszer és az ellenőrzési nyomvonalak fejlesztésének kezdeményezése, előkészítése egyeztetések lebonyolítása, tervezetek véleményezése, jóváhagyásra előterjesztése. a folyamatszempléltű szabályozásra áttérés során tanácsadás Az évközbéli adatbekérések, beszámoltatás számára adatszolgáltatások, egyeztetések biztosítása.	kockázatelemzési-, teljesítményértékelési rendszer és az ellenőrzési nyomvonalak fejlesztése	egyeztetések, véleményezés.

Az MNM jogszabály által előírt szervezeti átalakításához kapcsolódó 2015. évi Alapító Okirat módosítást 2015. 02. 11-én tették közzé, mely alapján újabb SzMSz módosítás készült. A módosított SzMSz hosszas egyeztetés után csak 2015. 09. 24.-én lépett hatályba.

Ezek után ismételten 2016. 01. 01-i hatállyal Alapító Okirat módosítás következett be az MNM Vésztő-Mágor Történelmi Emlékhely irányító szerv döntése alapján történő kiszervezése miatt 2015. 12. 30-án. Így újabb SzMSz módosítást kellett készíteni.

2017. 02.01-i hatállyal jogszabályi előíráson alapulva a Magyar Nemzeti Múzeum tagintézménye lett a Semmelweis Orvostörténelmi Múzeum Könyvtár és Adattár is.

2018. 04. 01-i hatállyal jogszabályi előíráson alapulva jött létre az intézmény új szervezeti egységeként a Magyar Nemzeti Múzeum Régészeti Örökségvédelmi Főigazgatósága.

Új telephelyként jelent meg a Pollack Mihály téri Mélygarázs és a Malenkij Robot Emlékhely.

A fentieket tartalmazó SZMSz módosítás végül közel 3 év után **2018. 08. 23-i hatállyal lépett életbe.**

A szintén 2018-ban kormányhatározattal MNM-hez rendelt Andrássy Emlékhelyet még nem tartalmazza a hatályos Alapító Okirat és az SzMSz sem.

A belső ellenőrzés tervezése során nem volt előrelátható illetve tervezendő a többszöri és időben jelentősen elhúzódó SZMSZ hatálybaléptetés, mely által a szervezeti átalakítások és vezetői döntések hatálybalépése is elhúzódott.

Az elmúlt években többszöri, már-már rendszeresen megvalósuló szervezeti átalakítások lebonyolítása, szabályozásokban, a működésben való átvezetése jelentős, soron kívüli kapacitást von el, jelentős nehézséget jelent a Múzeum számára.

Elmaradt ellenőrzés: Az EMMI Költségvetési és Gazdálkodási helyettes államtitkár soron kívüli kérése miatt (a 2015. évi MNM leltározás, dokumentálás felülvizsgálata) MNM műtárgyraktárak működési feltételeinek vizsgálata 2019-es ellenőrzési tervbe került át.

Terven felüli ellenőrzési feladat: nem volt.

A belső kontrollrendszer javítása érdekében tett javaslatok:

A belső kontrollrendszer rendszer kialakítása a NGM útmutatói és a jogszabályi előírások szerint kezdődött. E feladatot nagymértékben segítette az intézmény minőségirányítási rendszerének bevezetése. A rendszer felülvizsgálati auditja ez évben is sikeres volt, mely továbbra is biztosítja az ISO minőségirányítási rendszer követelményeinek való megfelelést. Megvalósult a Múzeum tevékenységeinél a legfőbb folyamatok meghatározása, ellenőrzési nyomvonalainak táblázatba foglalása. **Az ellenőrzési nyomvonalak további fejlesztése folyamatosan szükséges.**

Az új SZMSZ-t az emberi erőforrások minisztere 2018. 08. 23.-i hatállyal hagyta jóvá. Az intézmény rendelkezik Kockázatkezelésre vonatkozó eljárásrenddel valamint a Szervezeti Integritást sértő események kezelésének eljárásrendjével, jóváhagyta az MNM Főigazgatója. Valamennyi szervezeti egység ügyrendje tartalmazza az intézményi kontrollrendszer szervezeti egységen belüli feladatainak kidolgozását. A kockázatkezelési és szabálytalanságkezelési eljárásrend a szervezeti egységek szintjén az ügyrendjükbe is beépült. A folyamatszabályozásra áttéréshez kapcsolódóan a belső szabályozások, ügyrendek harmonizációja folyamatosan történik.

II.1. A belső kontrollrendszer szabályszerűségének, gazdaságosságának, hatékonyságának és eredményességének növelése, javítása érdekében tett fontosabb javaslatok:

Vizsgálat címe	Megállapítás Következtetés	Javaslat
az Állami Számvevőszék 17105. sz. – „A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Magyar Nemzeti Múzeum” című ellenőrzési jelentés megállapításai,	Nem megfelelő a szervezetben a vonatkozó felügyeleti kontrollok kialakítása, nem nyújt megfelelő védelmet a felismert kockázatokkal szemben, nem biztosítják a kockázatok kezelését.	<u>Javaslat 1:</u> Haladéktalanul biztosítsa, hogy az ÁSZ által jóváhagyott Intézkedési tervben előírt feladatok maradéktalanul megvalósuljanak. Biztosítsa a szabályozások teljes körűségét és a jóváhagyásukat. A Főigazgató haladéktalanul hívja fel a munkatársak figyelmét az intézmény működéséhez kapcsolódó, kiadott belső szabályzatok és Vezetői rendelkezésekben foglalt előírások betartására és betartatására. Szigorítani szükséges a kiadott Vezetői rendelkezések

javaslatai alapján készült, jóváhagyott intézkedési terv (2838-013-7-11/17.Főig. megvalósításának vizsgálata	a vizsgált területeken nem hatékony illetve több esetben elmaradt a vezetői utasítások nyomon követése, ellenőrzése;	betartatásán és a szankcionálás gyakorlatán. Rendelje el a folyamatba épített ellenőrzések rendjének szigorítását és a szankcionálás kidolgozását. Vezetői ellenőrzés keretében győződjön meg arról, hogy az előírások minden esetben teljesülnek. Szükség esetén alkalmazzák az előre kialakított szankcionálás rendjét.
Az MNM műtárgyfotó-szolgáltatási tevékenységének vizsgálata	nem rendelkeznek folyamatszmléletű, aktualizált teljes körű szabályozással, intézményi szintű kockázatelemzést nem végeztek a folyamatban érintett munkatársak nem minden esetben a vonatkozó jogszabályi és belső előírások szerint járnak el, Nem megfelelő a vonatkozó felügyeleti kontroll tevékenység, nem biztosítják a kockázatok kezelését. az MNM műtárgyfotó-szolgáltatási nyilvántartását nem teljes intézményi körben vezetik. Ezáltal nem szolgált teljes körű és napra kész információt a területről. a kiadott belső szabályozások végrehajtásának nyomon követése nem megfelelő, nem történik meg, a vonatkozó monitoring rendszer nem megfelelően működik.	Biztosítsa, haladéktalanul rendelje el az MNM műtárgyfotó-szolgáltatási tevékenységének intézményi folyamatszmléletű szabályozásának és az előírt ellenőrzési nyomvonalának elkészítését. Hozzon azonnali intézkedést a beszámoltatás és szankcionálás megfogalmazásával, arra hogy a kiadott szabályozásokban előírt kötelezettségeket az érintett vezetők és munkatársak betartsák és betartassák. Biztosítsák, hogy az érintettek tartsák illetve tartassák be a szabályzatban előírtakat. Biztosítsák, hogy a nyilvántartó táblázatba a szerződésekhez kapcsolódó teljes folyamat adatait naprakészen rögzítsék, a szerződések megvalósulása nyomonkövethető legyen. Biztosítsák, alakítsák ki, a szakmai tevékenységekhez kapcsolódó beszámolás, nyomon követés rendjét. Haladéktalanul hozzon intézkedést annak biztosítására, hogy a szabályzatokban és kiadott vezetői utasításokban előírtak teljes körűen megvalósulnak, a különböző felelősségi- és hatáskörébe utalt előírásokat, különös tekintettel a műtárgyfotó-szolgáltatáshoz kapcsolódó feladatokat, dokumentáltan végrehajtják. Biztosítani kell azt is, hogy amennyiben a kiadott utasítások végrehajtása során valós problémák merülnek fel, akkor mielőbb megfelelő korrekciós intézkedések szülessenek. A felügyeletet ellátó felettes vezetőknek minden kiadott utasításhoz, eljáráshoz kapcsolódóan a nyomon követési rendet is ki kell alakítani és az ütemezés szerint ellenőrizniük kell az előírásban kötelező feladatok végrehajtását.
MNM SOMKA beolvasást megelőző belső ellenőrzési jelentései, a hozzájuk kapcsolódóan jóváhagyott intézkedési tervek megvalósulásának vizsgálata	a folyamatban érintett munkatársak nem minden esetben a vonatkozó jogszabályi és belső előírások szerint járnak el, Nem megfelelő a vonatkozó felügyeleti kontroll tevékenység, nem biztosítják a kockázatok kezelését. a kiadott belső szabályozások végrehajtásának nyomon követése nem megfelelő	Az MNM által használt egységes szerkezetű munkaköri leírás alkalmazása és 2 évenkénti felülvizsgálata szükséges.

III. Az intézkedési tervek megvalósítása:

A szükséges intézkedések túlnyomó többsége az SZMSZ-módosításhoz kapcsolódik ezért a megvalósítás is 2016 óta húzódott.

Az elmúlt években többszöri, már-már rendszeresen megvalósuló szervezeti átalakítások lebonyolítása, szabályozásokban, a működésben való átvezetése jelentős soron kívüli kapacitást von el, jelentős nehézséget jelent a Múzeum számára.

A 2018. évi ellenőrzésekhez kapcsolódó szükséges intézkedési tervek a belső ellenőrzés éves beszámolási időszakáig elkészültek.

Mellékletek:

1. sz. melléklet: A Magyar Nemzeti Múzeum 2018. évi közbeszerzései
2. sz. melléklet: A Magyar Nemzeti Múzeum területeinek funkcionális bontása m2 2018.
3. sz. melléklet: A Magyar Nemzeti Múzeum bérleményei 2018.
4. sz. melléklet: 2018. évről színes illusztrációk (fotók)

Közbeszerzés tárgya	Eljárási forma	Nyertes gazdasági szereplő megnevezése, szerződéskötés dátuma, ellenszolgáltatás összege
A Magyar Nemzeti Múzeum által végzett régészeti feladatellátáshoz kapcsolódó régészeti föld- és bontómunka, illetőleg geodéziai és térinformatikai feladatok ellátása (szolgáltatás megrendelés, keretmegállapodás)	uniós eljárásrend, nyílt eljárás (Kbt. 81. § (1) bekezdés szerint) Az eljárás EMIR azonosítója a Miniszterelnökség rendszerében: 2017/11/SZ/06939	I. rész tekintetében: LEKRI GROUP Kft.-WEST HUNGARIA BAU Kft.-Leveller Építőipari Kft. , 2018. X.30., a keretmegállapodás keretösszege: 120.000.000,- Ft + ÁFA II. rész tekintetében: LEKRI GROUP Kft.-WEST HUNGARIA BAU Kft.-Leveller Építőipari Kft. , 2018. X.30., a keretmegállapodás keretösszege: 300.000.000,- Ft + ÁFA III. rész tekintetében: Salisbury Régészeti Kft. , 2018. X.30., a keretmegállapodás keretösszege: 80.000.000,- Ft + ÁFA
Régészeti célú gépjárművek beszerzése (árubeszerzés, adásvételi szerződés(ek))	uniós eljárásrend, nyílt eljárás (Kbt. 81. § (1) bekezdés szerint) Az eljárás EMIR azonosítója a Miniszterelnökség rendszerében: 2018/03/A/02064	Szerződéskötésre nem került sor , az eljárás ajánlati felhívása visszavonásra került
Régészeti célú gépjárművek beszerzése (megismételt eljárás) (árubeszerzés, adásvételi szerződés(ek))	uniós eljárásrend, nyílt eljárás (Kbt. 81. § (1) bekezdés szerint) Az eljárás EMIR azonosítója a Miniszterelnökség rendszerében: 2018/04/A/03129	Szerződéskötésre nem került sor , az eljárás a Kbt. 75. § (1) bekezdés b) pontja szerint eredménytelen lett

Földgáz beszerzése a 2018-2019-es gázévre (árubeszerzés, adásvételi szerződés)	uniós eljárásrend, nyílt eljárás (Kbt. 81. § (1) bekezdés szerint) Az eljárást a Magyar Nemzeti Múzeum nevében a MANK Magyar Alkotóművészeti Közhasznú Nonprofit Kft. folytatta le	NKM Földgázszolgáltató Zrt., 2018. IX. 25. (a keretmegállapodás megkötésének napja a MANK Magyar Alkotóművészeti Közhasznú Nonprofit Kft.-vel)
--	---	--

A Magyar Nemzeti Múzeum 2011. április 1. napját követően a saját forrásból megvalósuló beszerzéseket a közbeszerzések központi ellenőrzéséről és engedélyezéséről szóló 46/2011. (III. 25.) Korm. rendelet, illetőleg a 2015. november 1. napja óta hatályos, a közbeszerzések központi ellenőrzéséről és engedélyezéséről szóló 320/2015. (X. 30.) Korm. rendelet szabályainak megfelelően a Miniszterelnökség engedélye mellett indítja el, illetőleg zárja le (lásd a fenti ME engedély számokat).

A Magyar Nemzeti Múzeum területeinek funkcionális bontása m² 2018. 2.sz. melléklet

Terület funkcionális bontásban	MNM központi szervezete	MNM Budapest, Daróci út	MNM Semmelweis Könyvtár és Adattár	MNM Rákóczi Múzeuma Sárospatak	MNM Mátyás Király Múzeuma Visegrád	MNM Palóc Múzeuma Balassagyarmat	MNM Vay Ádám Múzeális Gyűjteménye Vaja	MNM Báthori István Múzeuma Nyírbátor	MNM Balassa Bálint Múzeuma Esztergom	MNM Esztergomi Vármúzeuma Esztergom	Összes Terület [m ²]
Kiállítási terület	6.872	0	527	4.244	1.838	630	517	369	302	2.070	17.896
Közönségforgalmi terület	2.031	0	41	636	12.613	444	233	322	50	545	16.915
Gyűjteményi raktárak	4.476	3.405	61	718	997	211	45	167	521	524	11.125
Szakmai tevékenység helyiségei	3.579	825	756	54	553	118		24	434	71	6.414
Szakmai tev. kiszolgáló tev. h.	632	1222	72	287	0	66	40	47	153	59	2.578
Igazgatás területe	675	40	60	25	78	22	36	29	20	157	1.142
Üzem. terület műhelyek, raktárak kazán-klíma gépházak, órség stb.	10.587	1310	363	1.148	767	38	131	524	159	635	15.662
Összes terület:	28.852	6.802	1088	7.112	16.846	1.529	1.002	1.482	1.639	4.061	71.732
Bemutatóhely, romkert, ásatási terület.	142.367	0	0	77.418	32.401	967	70.617	2.604	80	35.955	362.409
Építmények	498	0	0	0	0	172	0	0	0	0	670
Mélygarázs	11.260	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11.260
Kiadott lakás	0	0	177	0	0	0	0	0	0	0	177

*KVI a vagyontkezelő, nem az MNM

A Magyar Nemzeti Múzeum bérleményei 3.sz. melléklet

Megnevezés	Terület nagysága m²
MNM Papírrestaurátor műhely Budapest, Visegrádi u. 15.	189
MNM Műtárgyvédelmi, Módszertani és Képzési Osztály Budapest, Könyves K. krt. 40.	1.070
MNM Műtárgy Raktár Depó, Néprajzi Múzeum	293
Néprajzi Kiállítóhely, Sárazsádány, Fő út 39. HRSZ 68	3.189
ARANY SAS PATIKAMÚZEUM 1014 Budapest, Tárnok utca 18	121
ERNYEY JÓZSEF GYÓGYSZERTÖRTÉNETI KÖNYVTÁR 1084 Budapest, Mátyás tér 3	124
MNM-SOMKA, KÜLSŐ RAKTÁR 1023 Budapest, Török utca 5	67
MNM-SOMKA, KÜLSŐ RAKTÁR 2085 Pilisvörösvár, Budai út 16.	89
MNM-Műszaki és Üzemeltetési Főosztály 1088 Budapest, Bródy Sándor utca 5-7.	82
Összesen:	5.224

MNM Budapest, 23. Múzeumok Majálisa

MNM Budapest, World Press Photo kiállítás megnyitó

MNM Budapest, Éremtár: Hevesy György Nobel díj érem megvásárlása

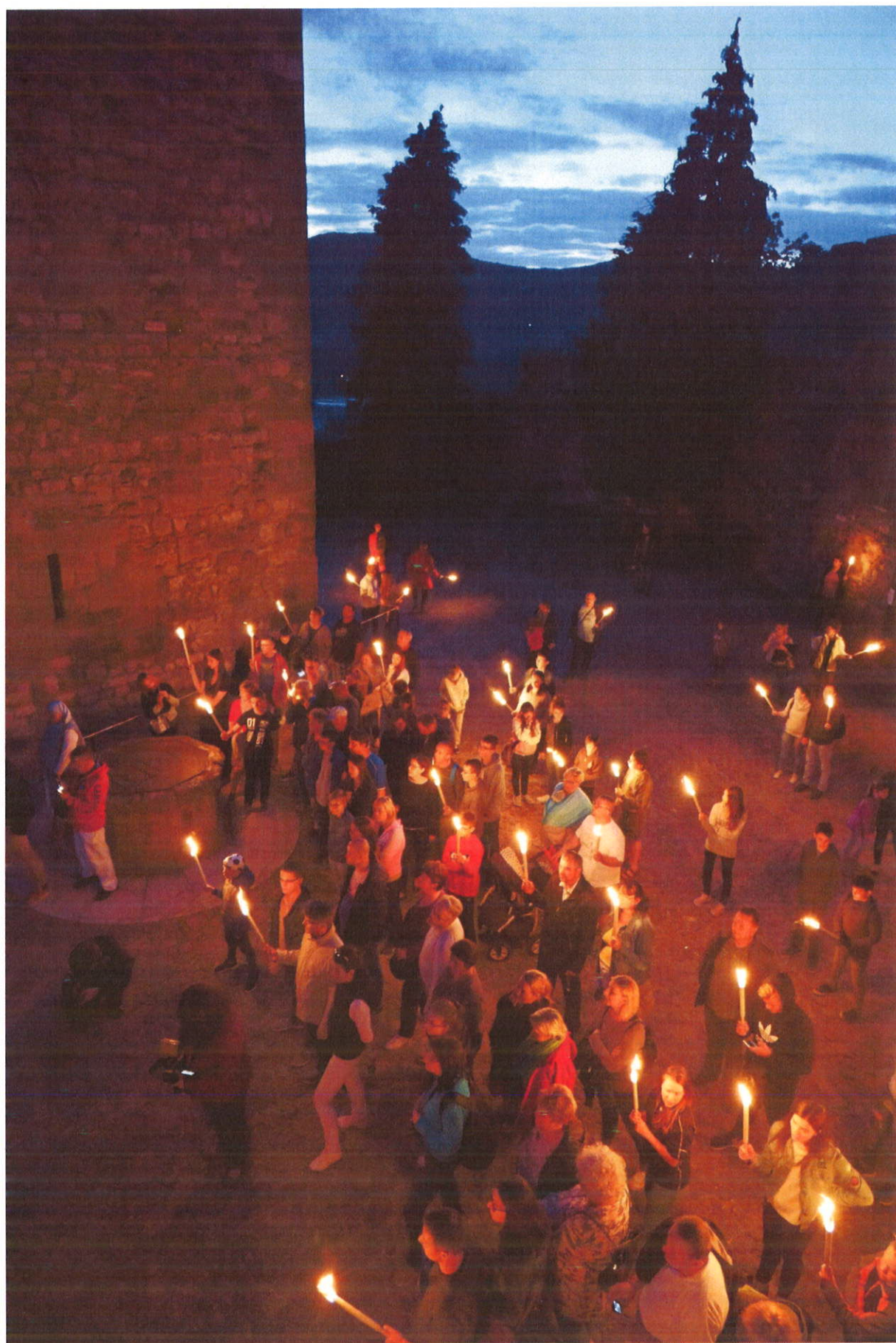
MNM Budapest, World Press Photo kiállítás

MNM Mátyás Király Múzeuma, Visegrád: Majális

MNM Mátyás Király Múzeuma, Visegrád: Majális

MNM Budapest, Málenkij Robot Emlékhely, állandó kiállítás

MNM Budapest, Seuso-kincs kiállítás

